

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.25

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.25

РІК CVI

П'ЯТНИЦЯ, 23 ЛИПНЯ 1999

ЧИСЛО 30

VOL. CVI

FRIDAY, JULY 23, 1999

No. 30

Тут спочивають не вороги, а союзники

У ВАРШАВІ ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК УКРАЇНСЬКИМ ВОЯКАМ

Президенти Л. Кучма і О. Кваснівський тримають свічки на церемонії відкриття пам'ятника українським воякам у Варшаві.

Під час своєї офіційної візити до Польщі 25 червня цього року Президент Леонід Кучма разом з Президентом Польщі Олександром Кваснівським відкрив пам'ятник українським воякам, які загинули у війні з большевицькою Росією у 1920 році. Він стоїть на православному цвинтарі у польській столиці, в районі Воля, де поховані українські вояки. Пам'ятник-хрест проектував архітектор Богдан Боберський з Варшави. Написи на пам'ятнику здійснено у двох мовах і вони дещо відмінні. Український напис: „Борцям за волю України, 1918–1920”; польський:

„Воякам Української Народної Республіки, які обороняли свободу України і Польщі, 1918–1920”. На зворотній стороні пам'ятника є ще такий український напис: „Україно, Україно, тут Твої сини”...

На запитання кореспондента „Газети виборчої” про різні тексти написів Ігор Цепенда, перший секретар амбасади України в Польщі, пояснив: „Українцям немає потреби пояснювати, вони знають, за що воювали їх вояки. А полякам хочемо нагадати, що тут спочивають не їхні вороги, а союзники.

(Закінчення на стор. 6)

А. Бутейко вважає позабльоковий статус шкідливим для України

КИЇВ. Позабльоковий статус України стає шкідливим для її інтересів, тому вже тепер доцільно перейти до орієнтації не лише на вступ до ЕС, а й до НАТО. Таку думку висловив в інтерв'ю журналістам Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Антон Бутейко, підкресливши, що це його особистий погляд – як людини, яка свого часу, за дорученням уряду України відповідала за євроатлантичну інтеграцію країни. “До-

свід посла привів мене до таких роздумів і необхідності їх оприлюднення”, – сказав він. А.Бутейко вважає, що для України перспективнішим є євроатлантичний вибір, “який має очевидні переваги”. При цьому він висловився за те, щоб такий політичний вибір був зроблений усім українським суспільством, всіма політичними партіями, а не лише Президентом чи міністерством закордонних

(Закінчення на стор. 6)

ЗА МАТЕРІАЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

Трагедії переслідують рід Кеннеді

Минулої п'ятниці, 16 липня, в год. 8:38 вечора, з невеликого летовища повіту Есекс у місцевості Файрфілд, Н. Дж., злетів невеличкий одномоторний літак типу „Пайпер Саратога”. За кермом літака були 38-річний Джон Кеннеді мол. і двоє пасажирів – його дружина Каролін Бісет-Кеннеді та її сестра Лорен Бісет. Місцем їхнього приземлення мало бути летовище в Гаяніс-Порт у стейті Маса-чусетс, місцевості, де рід Кеннеді має свої літні дачі. Метою їхньої подорожі було радісне родинне свято – вінчання двоюрідної сестри Рорі Кеннеді, наймолодшої дочки покійного Роберта та

Джон Ф. Кеннеді мол. і його дружина Каролін Бісет-Кеннеді та її сестра Лорен вважаються загиблими

Етел Кеннеді, з Марком Бейлі. Коли ж літак не прибув на приблизно означений час, 10-ту годину вечора

(Закінчення на стор. 6)

Злет юнацтва СУМ – з усіх сторін ювілейний

Командант Юрій Микитин і командири злету 1999 року.

У суботу й неділю, 29 і 30 травня, на оселі СУМ в Еленвілі, Н. Й., відбувся 40-ий злет юнацтва СУМ східного побережжя з приводу – 50-ліття СУМ в Америці, 800-ліття Галицько-Волинської

Держави, 70-ліття Організації Українських Націоналістів, 90-ліття з дня народження і 40-ліття вбивства Провідника ОУН Степана

(Закінчення на стор. 9)

■ **УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО РОЗПЛАЧУЄТЬСЯ З КРЕДИТОРАМИ ТАНКАМИ**
Стор. 5

■ **“МІС СОЮЗІВКА” НОВОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ**
Стор. 7

■ **ПРЕЗИДЕНТ ВИВЧИВ УКРАЇНСЬКУ – ТО Й ЩО З ТОГО?**
Стор. 11

■ **ЧИ ПРИПУСТИВСЯ ГОЛОСКЕВИЧ ПОМИЛОК У СЛОВНИКУ?**
Стор. 14

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Л.Кучма пропонує не змінювати закон про вибори Президента

Президент України запропонував Верховній Раді скасувати Закон "Про внесення змін до Закону України 'Про вибори Президента України'". Леонід Кучма вказує, що, відповідно до Закону "Про вибори Президента України", виборчі бюлетені є документами суворої звітності. Тому при прийнятті територіальною виборчою комісією бюлетенів від Центральної виборчої комісії повинен складатися протокол саме про їх підрахунок. Однак народні депутати внесли зміни, згідно з якими цей документ має засвідчувати не підрахунок, а факт прийняття виборчих бюлетенів. Це, на думку Президента, може призвести до перекручення результатів голосування. Крім того, глава держави назвав ще ряд положень закону, які, на його думку, не відповідають Конституції України.

Велике число кандидатів на Президента не повинно дивувати

Президент України Леонід Кучма вважає, що нікого не має дивувати велика кількість кандидатів на посаду Президента України. За його словами, таку кількість кандидатів можна розцінювати як позитивне явище, оскільки можуть з'явитися нові перспективні політики, які далі претендуватимуть на серйозні посади. Глава держави відхилив звинувачення на свою адресу з боку претендентів у кандидати на посаду Президента щодо того, що їм не надається можливість зустрічатися з виборцями. За словами Л.Кучми, місце для зустрічі можна знайти завжди, "і на вулиці можна збиратися".

Росія вважає пріоритетними взаємини з Україною

Росія вважає пріоритетними взаємини з Україною, заявив Президент України Леонід Кучма на прес-конференції для керівників та журналістів регіональних засобів масової інформації. За словами глави держави, приїзд голови уряду Російської Федерації Сергія Степашина - позитивна ознака як для українців, так і для росіян, оскільки всі добре розуміють, наскільки для України важлива співпраця з Росією, в тому числі й економічна.

Однак, сказав глава держави, у зв'язку з частими змінами уряду в Росії цей процес був практично заблокований. Як відзначив Л.Кучма уряд Росії націлений на конструктивну співпрацю з Україною. Про це свідчать і домовленості, досягнуті під час візиту російського прем'єра в Україну.

Л. Кучма нагадав, що в ході візиту вирішені проблеми торгівлі між Україною і Росією, а також питання фінансування програми створення літака АН-70, передання Чорноморській флотії крейсера "Москва" в рахунок українського боргу за газ.

О.Ткаченко упевнений у необхідності економічного союзу з Росією

Сьогодні немає необхідності повертатися до ССРСР, вважає голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. В ході зустрічі з виборцями м.Шполи він сказав, що після того, як Україна отримала підтвердження свого суверенітету від Росії на початку 1999 року, "країну треба відновлювати в її кордонах". Водночас спікер наголосив на необхідності економічного союзу з Росією, оскільки, на його думку, "сьогодні говорити про відродження України важко". О.Ткаченко також зазначив, що шлях до відродження української економіки - це "інтеграція в економіку". "Наповнюючи свою економіку, - сказав він, - зокрема, ми зміцнюватимемо і суверенітет держави". Відповідаючи на запитання, кого із кандидатів підтримує Захід та Росія, О.Ткаченко повідомив, що в ході зустрічі з головою Верховної Ради посол США та прем'єр Росії наголошували, що їх держава "підтримуватимуть того, кого обере український народ".

Великих проблем у взаєминах України з Росією немає

"Я вважаю, що великих проблем у взаєминах з Росією сьогодні вже практично немає", - переконаний прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко. На його думку, чим краще фінансуватиметься Чорноморська флотія Росії, тим краще буде і для Севастополя, і для України. "Мені дуже хотілося б, - наголосив прем'єр-міністр, - щоб на українських заводах з'явилися російські замовлення, в тому числі й щодо ремонту кораблів". За його словами, для остаточного вирішення проблем Чорноморської флотії залишилося прийняти два основних документи, які вже зараз серйозно відпрацьовані і мають бути прийняті через місяць на засіданні змішаної українсько-російської комісії зі співробітництва. Говорячи про проблему транспортування пального в Україну, прем'єр-міністр наголосив на необхідності будівництва поромної переправи, яка має стати одним із важливих транспортних коридорів і для Європи, і для Росії.

Судна простоюють через наслідки бомбардування Югославії

Понад тисяча суден різних судноплавних компаній світу простоює через наслідки бомбардування мостів Дунаю в районі Югославії. Найбільше простоюють судна Українського Дунайського пароплавства - близько 100 суден виявилися відрізаними у верхній течії Дунаю. Середньодобові збитки пароплавства становлять близько 300-310 тис. дол., а за рік збитки можуть сягнути 86 млн. дол. На Дунаї простоюють також 155 суден із 310 Баварського Ллойду (Німеччина), середньодобові збитки - 56 тис. дол.; ДДСГ (Австрія) - 85 із 120 суден, середньодобові збитки - 70 тис. дол.; Болгарського річкового пароплавства - 82 судна з 109, середньодобові збитки 38 тис. дол.

Польоти компанії „Аеросвіт” припинено

Польоти літаків авіакомпанії "Аеросвіт" до Греції припинено через проблеми з виплатою компенсацій родичам загиблих у катастрофі літака Як-42, що сталася біля Салонік у грудні 1997 року. 13 липня міністерство транспорту Греції в односторонньому порядку анулювало тимчасовий дозвіл на виконання польотів для "Аеросвіту". Генеральний директор "Аеросвіту" Григорій Гуртовий заявив, що рішення грецького міністерства транспорту є втручанням у судову процедуру у справі про компенсацію родичам загиблих. Авіакомпанія готова негайно сплатити по 20 тис. дол. усім родичам загиблих, які згодні з цією сумою. Якщо буде присуджено збільшення розміру відповідальності, то авіакомпанія готова виплатити й цю суму. На сьогодні в Греції в зв'язку з припиненням польотів "Аеросвіту" перебуває близько 400 туристів, які не можуть вилетіти з країни. (Авіакомпанія "Аеросвіт" за останні три роки перевезла в Грецію понад 50 тис. осіб, 30 відс. із них - громадяни Греції. За неофіційними даними, потік пасажирів тільки на маршруті Київ-Афіни становить близько 15 тис. осіб рік).

Законопроект про статус Севастополя - в межах закону

Законопроект про статус міста Севастополя, прийнятий Верховною Радою кілька днів тому в першому читанні, повною мірою відповідає як Конституції України, так і законам про місцеве самоврядування та про державні адміністрації. На цьому наголосив голова міської Ради м.Севастополя Василь Пархоменко. За його словами, проєкт, підготовлений міською Радою, підлягав серйозній юридичній експертизі і, за висновками юристів, серед інших законопроектів найоптимальніше "вписується в законодавче поле України".

Делегація посольства Латвії знайомилася з Буковиною

Делегація посольства Латвії в Україні на чолі з надзвичайним і повноважним послом Латвійської Республіки в Україні Петерісом Вайварсом перебувала на Буковині з робочою візитом. Метою перебування в Чернівецькій області було ознайомлення з регіоном і визначення шляхів розвитку взаємовідносин між Латвією і Буковиною в галузях економіки, політики і культури. Посол мав зустрічі з керівництвом Чернівецької обласної адміністрації, мерії Чернівців і представниками торговельно-промислової палати, а також підприємств і фірм області з метою обміну інформацією про спільні інтереси. В 1998 році зовнішньоторгівельний оборот Латвії з Україною досяг 2.2 відс. загального зовнішньоторгівельного обороту Латвії. Частина України в загальному обсягу латвійського експорту становить 2.9 відс., в імпорті - 1.9 відс. А 19.4 відс. латвійського експорту в Україну становлять продукти харчування.

За інформацією УНІАН

ТІЛЬКИ ФАКТ

Президент України Леонід Кучма своїм указом призначив Івана Дзюбу головою Комітету з державних премій України імені Тараса Шевченка, звільнивши з цієї посади Володимира Яворівського.

За даними звіту про людський розвиток, Україна за рівнем життя піднялася із 102 місця в 1998 році серед 174 країн світу на 91-ше місце протягом 1999 року піднялася на 91-ше місце, що, однак, не може бути втішним показником для держави. Такі розрахунки індексу людського розвитку, оприлюднено у звіті про світовий розвиток, який було презентовано в Українському домі.

Чисельність осіб, які мають статус безробітного, зросла в січні-червні 1999 року в 1,4 раза і становила 1485,6 тис. осіб. Рівень зареєстрованого безробіття на 1 липня становив 3,98 відс. працездатного населення.

На дорогах України в першому кварталі ц.р. встановлено і замінено 37280 дорожніх знаків, споруджено 1,7 км тротуарів у населених пунктах, встановлено 18,8 км і відремонтовано 38,2 км огорож бар'єрного типу.

У першому кварталі ц.р. залізниці України отримали 1204 млн. грн. доходів від перевезень. Збитковими залишаються перевезення пільгових категорій населення, які становили 109,1 млн. грн.

Близько 300 га сільськогосподарських культур пошкоджено градом у неділю в Петропавлівському районі Дніпропетровської області. Градинки, що випадали протягом 20 хвилин, досягали в діаметрі 30 мм.

Постановою Кабінету міністрів України відновлено надання гуманітарної допомоги Корейській Народно-Демократичній Республіці, поставку якої було призупинено у зв'язку з політичними ускладненнями, що виникли навколо цієї країни і викликали негативну реакцію в світі.

У період з 1990 по 1999 р. на вугільних шахтах України було травмовано 371118 осіб, 3361 з яких загинули.

На сьогодні понад 1,5 тис. гірників беруть участь у стихійних акціях протесту з вимогами виплати заборгованостей із зарплати, пенсій та регресних позовів.

Президент України Леонід Кучма надіслав вітання українським спортсменам-легкоатлетам О. Говоровій та С. Лебедю, а також членам жіночої команди фехтувальниць, які вибороли золоті нагороди на 20-ій Всесвітній Універсіаді.

У вихідні багато київських автозаправочних станцій не працювало, а в понеділок вранці бензину А-95 продавали по 2 грн.-2.20 грн. за літр. Підвищення цін на бензину в Україні ініціювали комерційні структури.

Хто з них стане президентом?

Леонід Кучма

Кучма Леонід Данилович, кандидат технічних наук, професор, Президент України з 10 липня 1994 року.

Народився 9 серпня 1938 року в с. Чайкіне, Чернігівської області, українець, батько загинув на фронті в 1944 році, мати працювала в колгоспі. Освіта – Дніпропетровський державний університет (1955–1960), інженер-механік.

Дружина Людмила Миколаївна – почесний президент Національного фонду соціального захисту матерів і дітей “Україна – дітям”, дочка Олена – економіст.

З 1960 – інженер, старший інженер, провідний конструктор, помічник головного конструктора, 1975 року – секретар парткому конструкторського бюро “Південне” та виробничого об’єднання “Південний машинобудівний завод”. 1986–1992 роки – генеральний директор ВО “Південний машинобудівний завод”. Близько 10 років – на космодромах, в тому числі 3 роки – технічний керівник космодрому Байконур. 13 жовтня 1992 обраний прем’єр-міністром України, у вересні 1993 подав у відставку.

Лавреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1993), Ленінської премії (1981), орден Трудового Червоного Прапора (1976).

Євген Марчук

Народився 28 січня 1941 року в селі Долинівка Гайворонського району Кіровоградської області. Батьки все життя працювали в колгоспі. Одружений, має двох синів і двох онуків.

За фахом вчитель української мови та літератури, німецької мови. Кандидат юридичних наук. З 1963 року працював в органах Державної безпеки України, пройшов шлях від молодшого службовця до генерала армії України. За безпосередньою участю і під керівництвом Євгена Марчука була створена Служба безпеки України.

У березні 1992 він представив Верховній Раді України перший в історії країни закон про Службу безпеки. За час роботи головою СБУ налагодив контакти зі спецслужбами країн СНД, Європи і США.

У 1995–1996 рр. очолював українську делегацію з підготовки Великого українсько-російського договору.

Претендентом в кандидати висунутий 15 травня 1999 року міжпартійним з’їздом виборчого блоку “Наш Президент – Євген Марчук”, до якого

увійшли Соціал-демократичний союз, Християнсько-народний союз, Українська республіканська партія і Українська селянсько-демократична партія.

Зареєстрований Центральною виборчою комісією в п’ятницю, 9 липня. ЦВК визнала дійсним 1 млн. 369 тис. підписів з представлених 1 млн. 618 тис.

Петро Симоненко

Народився 1 серпня 1952 р. в м. Донецьку. Має вищу освіту, у 1974 році закінчив Донецький політехнічний інститут, у 1991 році – Київський інститут політології і соціального управління. 1974–1975 рр. – конструктор інституту “Дондипроувглемаш”, м. Донецьке; 1975–1988 рр. – на комсомольській роботі; 1988–1991 рр. – на партійній роботі; 1991–1993 рр. – заступник директора об’єднання “Укрвуглемаш” в Донецьку. З 1993 р. – перший секретар Компартії України.

Народний депутат України 13-го скликання. Член комітету Верховної Ради з питань правової реформи. Голова депутатської фракції КПУ.

З 14 претендентів, за його словами, він зібрав “більше всіх” підписів – 2 млн. 600 тис., з яких ЦВК визнала дійсними також “більше всіх” підписів – 1 млн. 700 тис.

О.Ткаченко не бачить сильнішої кандидатури на пост Президента, ніж власна. Відповідаючи на запитання щодо ставлення до інших кандидатів у президенти, він зазначив, що ставиться до всіх із повагою, – зокрема, до О.Мороза він ставиться “з великою повагою” як до людини, “яка народилася в селі, пройшла велику школу”, “на очах росла і продовжує зростати”. На думку спікера главою держави міг би бути він, оскільки за роки його керівництва сільськогосподарською галуззю та перебування на посаді одного з керівників уряду України мала показники зростання. Говорячи про П.Симоненка, О.Ткаченко схаактеризував його як “підготовлену, перспективну людину”, у якої “ще є час”.

Стосовно його ставлення до кандидатури Н.Вітренка, спікер зазначив, що “не хотів би говорити про неї, оскільки вона є жінкою”, і висловив незрозуміння, чому кандидує в президенти “людина, яка в житті нічого, крім пера і стола, не бачила”, а “претендувати на одних лозунгах – це несерйозно”. Характеризуючи свої стосунки з Президентом, він зазначив, що Л. Кучма “керувати державою не під силу не тому, що він не хоче, а тому, що це йому не дано Богом”.

Він висловив жаль з приводу, що Леонід Кравчук “зрадив свою програму і народ”, а також обіцянку призначити О.Ткаченка прем’єр-міністром.

Фото Сергія Демидова, УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Афро-американці проти розповсюдження зброї

НЬЮ ЙОРК, Н.Й. – Вже багато років афро-американці, а зокрема відома їхня Крайова асоціація для поліпшення становища негрів (N A A C P), нарікають на завеликий і ніким не контрольований наплив вогнепальної зброї у їхні громади. Дотепер ця найстарша в країні організація оборони громадських прав не мала жодного впливу на те, щоб якимось зупинити розповсюдження зброї. Однак трагічні події серед підлітків у школах Америки останнім часом дали згаданій асоціації можливість пропагувати програму громадської безпеки. Згідно зі заявою президента N A A C P Квейсі Мфуме на своїй річній конференції в Нью-Йорку, афро-американці мають намір оскаржити у суді індустрію виробництва вогнепальної зброї та домагатися значних змін у практиці розповсюдження і продажу зброї.

Намагаються усунути С. Мілошевіча від влади

БЕЛГРАД, Сербія. – Впродовж минулих тижнів громадськість Югославії чимраз частіше виявляє своє невдоволення урядом та самим югославським президентом Слободаном Мілошевічем. По всій країні з цього приводу проходять масові демонстрації, на котрих народ голосно вимагає усунення С. Мілошевіча та його прибічників від правління державою. Минулого тижня Вук Драшковіч, один з провідників сербської опозиції, висловив таку думку: запропонувати С. Мілошевічеві імунітет від ув’язнення та видворення з країни, якщо він добровільно зрештує. Однак з думкою В. Драшковіча не погоджуються інші керівники опозиції, вважаючи, що якраз тепер є найкраща можливість протистояти югославському президентові та усунути його від влади. Це також засвідчує, як, незважаючи на поразку С. Мілошевіча в Косові, опозиція не може знайти спільної думки навіть у такій важливій справі. Тому американські та європейські дипломати побоюються, що незгоди серед опозиції можуть спричинити заколот і безпорядки, що було б дуже небезпечним виходом із теперішньої й без того складної ситуації.

Е. Барака у Вашингтоні чекав успіх

ВАШІНГТОН. – Згідно з повідомленнями засобів масової інформації, кількадедна візита новообраного прем’єр-міністра Ізраїля Егуда Барака до Вашингтону була винятково успішною не тільки у політичному розумінні, але й в інших ділянках. Успішними були взаєморозуміння були зустрічі та розмови між Президентом Білом Клінтоном і прем’єр-міністром Е. Бараком, на котрих обговорено в першу чергу відновлення ізраїльсько-палестинських переговорів і справу можливого замирення зі Сирією, останньою з арабських країн Близького Сходу, котра й досі перебуває у стані війни з Ізраїлем. Крім того, Е. Барак підтвердив, що Ізраїль плянує збільшити свою повітряну флоту щонайменше 50 реактивними літаками-бомбовиками типу „F-16 Е“, на суму 2.5 блн. дол., з правом на замовлення ще більше.

Росія покищо не плянує відновлювати свої стосунки з НАТО

МОСКВА. – Неназваний урядовець Російського міністерства оборони сказав минулого тижня репортерів пресового агентства Інтерфакс, що Росія покищо залишиться на „замерзлих“ взаєминах з Організацією Північно-Атлантичного Договору (НАТО). Він також підкреслив, що не буде „жодного обміну, відвідин, розмов чи зустрічей між представниками Росії і НАТО щонайменше аж до осені“. Він однак, зазначив, що участь Росії у миротворчій місії в Косові є винятком. Він додав, що генерал-полковник Віктор Заварзін незадовго відвідає головну квартиру НАТО в Брюсселі для координації дій КФОР. В. Заварзін був військовим представником Росії в НАТО до 24 березня. Коли ж НАТО розпочало бомбардування військових об’єктів у Югославії, Москва, протестуючи, відразу відкликала В. Заварзіна. Крім того, В. Заварзін був тим, який провадив 11 червня наступом російського відділу до Престінського летовища, перед тим, як війська НАТО вступили до Косова.

Вшановують гігантський крок людства

КЕЙП КАНЕВЕРАЛ, Фла. – Тут у суботу, 17 липня, Поштова служба відкрила свій проєкт нової поштової марки, котрою відзначають 30-ту річницю найбільшого досягнення в історії людства – успішного приземлення американських астронавтів на Місяці. На 33- центовій американській поштової марці зображено одну з найбільш відомих знімок, переданих з космічної ракети Аполо-11 – відбитки підошви першого людського черевика на поверхні Місяця, котрий належав астронавтові Нілові Армстронгові. Знімок був зроблений іншим астронавтом, Базом Алдріном, відразу після приземлення 20 липня 1969 року.

Офіційне святкування 30 річниці згаданого успіху американських астронавтів відбулося тут же, у вівторок, 20 липня, окремим церемонією у залі для відвідувачів Космічного центру ім. Кеннеді. Серед присутніх був астронавт Джін Кернан, який був останнім астронавтом, що ходив по поверхні Місяця з запущеної космічної ракети Аполо-17.

Зміни у війську Йорданії

АММАН, Йорданія. – Офіційне пресове агентство Петра повідомило, що у неділю, 18 липня, йорданський король Абдула усунув зі становища головнокомандуючого генерала Абдула Гафеза Мурей Каабнега, котрий був близьким співробітником його покійного батька, короля Гусейна. Натомість він призначив його на становище королівського радника.

На становище головнокомандуючого Король Абдула призначив генерала Мохамеда Малкаві, котрий досі був заступником головнокомандуючого для справ адміністративних. Офіційні чинники заявили, що король Абдула зустрівся особисто з генералом Каабнегом, щоб поінформувати його про своє рішення. Причини звільнення генерала Каабнеги не подано.

СВОБОДА

Видас Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J. 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$50.00, на півроку - \$30.00. Для членів УНСоюзу \$40.00 річно, на півроку - \$25.00. За кожну зміну адреси - \$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Частюк, Верстка — Павло Стокотельний;
Реклама — Марія Осціславська, Марія Шепарович;
Адміністратор — Володимир Гончарик.

Пам'ятаймо
про
Україну!

Чи всі українці в Америці багаті?

Недавно до Америки приїздив з України музичний гурт, концерти якого мали чималу рекламу й успіх. Усі хвалилися тим, що слухали обдарованих хлопців. І само собою зрозуміло що, купивши квитки, люди підтримали фінансово молодий гурт з бідної України. Лише один признався, що не ходив на концерт – квиток, мовляв, коштував 17 доларів, а для нього з дружиною витратити на „ті співи” 34 доларя – забагато.

Побутує думка, що українці, які давно приїхали до Америки, доробилися певних достатків, а коли його не мають, то самі нібито й винні. За такого ставлення дехто вважає, що незручно жертвувати на спорудження нового храму в Україні чи видання енциклопедичного словника 5 чи 10 доларів, коли інші жертвують по 500 і 1000. „Не вказуйте мого прізвища”, – просять ті, хто не може дати більше. Не всі пам'ятають при цьому, що сказав Христос про малу жертву бідної вдови. Але йдеться про інше: чи всі українці в Америці справді багаті? Передовсім, пригадаймо, звідки з'явилися гроші в українців? Провідним джерелом були безупинні заощадження при нелегкій повсякденній праці. Люди не ходили до театрів не через свою хутірську обмеженість, а з необхідності відкласти гроші „на потім”, бо вже підросли діти, а в Америці на їхнє навчання потрібні гроші. Власна старість з її недугами і видатками теж виднілася на обрії. Тож влаштовували заботи та інші розваги у власній громаді, у своєму гурті, не тільки з почуття туги за втраченим краєм і прагненням зберегти своє українство, а й тому, що було дешевше.

Цент до centa, долар до долара – от і зібралися певні заощадження... Багаторічна праця забезпечила пенсії. Чи великі? В Америці, як і в усьому світі, теж триває інфляція, теж ростуть ціни на товари і послуги. Відкладений 30 років тому долар мав значно вищу купівельну спроможність, ніж сьогодні. На банківському рахунку він передовсім приносить користь банкові, а не вкладникові. Звісно, Америка відкриває багато інших можливостей робити гроші з грошей – цінні папери, акції, інвестиції... Але така вже наша натура, що ми воліємо мати свої гроші під рукою, ніж довіряти їх фінансовим інституціям.

Усе американське життя налаштоване на успіх. Преса і телебачення підносять тих, хто чогось добився, хто виграв, хто збагатився. Але чи гірші ті, хто бідніший? Чи можна вважати гіршим того, хто після багатьох років праці має пенсію, якої вистарчає лише на життя без так званих надмірностей? А ще ж треба допомогти громаді й Україні...

Часто ми вміщуємо статті про ювілеї меценатів, щедрих донаторів, котрі давали чималі кошти громаді на різні корисні фундації, церкви, стипендії, музеї. Так, ці люди заслуговують на подяку. Але поряд з ними жили і живуть ті, які, можливо, не мали мільйона на неоподатковуваний пожертви, але не менше, ніж меценати, зробили для збереження нашого роду, нашої культури, наших надій. Так, у нашій громаді є бідні люди. Бідні не тільки на гроші (в Америці ще ніхто не вмер з голоду), а на визнання, спілкування, розуміння. Самотньо сидять по своїх теж нелегко здобутих хатах, хворі, забуті батьки, дідуся і бабусі. Американський стиль життя залишає обмаль часу на сантименти. Діти наймають доглядачок з „четвертої хвили” і пильнують за тим, щоб не забути замовити квіти й цукерки на День матері, День батька і на Різдво, які спеціальні служби пунктуально доставляють. А їм, старшим і бідним на увагу, та й на зайвого долара, може, мріється, що якоїсь днини син чи дочка підкотить до хати своїм авто і повезе на концерт популярного гурту з України. Отож, коли ви не побачили на концерті свого давнього приятеля, поцікавтеся його життям, бо може не тільки грошей на квиток йому забракло...

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про мистецтво заповнити порожнє місце

Коли ви, читачі цієї рубрики, були наприкінці минулого тижня засуджені на перебування в охолодженій кімнаті, щоб не терпіти невимовної горячі цьогогорічного літа – тоді ви, напевно, більшість часу просиділи біля телевізійного екрану, на якому телевізійні журналісти інформували про нову трагедію в родині Кенеді – передчасну смерть сина убитого Президента США Джона Кенеді. Тут, однак, у смерті молодого Джона винен він сам. Як виявилось, не був він настільки вправним летуном, щоб заповнити безпеку свого лету. У катастрофі загинув не лише 39-річний Джон, але також його дружина і дружини сестра.

Однак не сама трагедія спонукала мене сьогодні на цю тему писати – хоча вона справді вразила усіх – а факт, що телевізійні і радіо-журналісти зуміли з приводу нещастя говорити про нього дослівно цілий день, і то без перерви, від ранку до вечора.

Мистецтво сьогоднішніх журналістів усіх засобів масової інформації є справді подиву гідне. Це не вперше ми його подивляємо і, маючи ціле життя до діла із журналістикою, добре знаємо, як важко заповнити цікавим матеріалом порожнє місце, що твориться, коли на одну і таку саму тему треба подавати нові і нові інформації. Часами, якщо подія ще і не надто приємна, просто не стає слів, щоб її описати, а тут ще треба ще зробити у великому та широкому просторі. Наші телевізійні товариші-журналісти мають ще в деяких випадках можливість взяти до помочі давні світліни, як ось саме тепер, коли ми бачили ще раз і ще раз славну світліну маленького Джона, що, стоячи біля матері, віддає пошану під час похорону батька. Але що зробити, як такого немає, і журналістові залишається лише його голо-

ва і перо?

Виповнити порожнечу в цікавій і гідний спосіб – це неабияке мистецтво, і його здобувають лише справжні, „врожені” журналісти. На жаль, серед журналістичної братії є багато графоманів та балакунів, які ці сумнівні прикмети використовують, як того заведе потреба. Є і в нашій спільноті таких досить, які уміють розглядати завдану їм справу широко і на всі лади. Але чи треба до того бути доконче журналістом із професійним підложжям? Скільки є „писаків”, що беруться за перо, треба чи не треба, і розписуються довго та широко на нецікаві теми, або і так само довго говорять, якщо мають до цього нагоду.

Здається, що у всьому слід шукати золотої середини, щоб не втомити читача чи слухача, а з'ясувати все, що належить.

Знаючи, як часто саме цього в нашій спільноті бракує, я подивлялася цих американських журналістів минулого тижня, коли вони зуміли заповнити час, який тягнувся у безконечність, в непевності, що сталося, і знаходили раз-у-раз тему та відповідні слова, щоб передати почуття як свої, так і великої частини мешканців США, що були дійсно вражені неочікуваною трагедією відомої родини, яка вже пережила в минулому так багато сумного.

А як українські журналісти сьогодні здавали б свій іспит із подібної ситуації? Не треба далеко шукати. Ще так недавно пережили ми не менше трагічну та несподівану подію – смерть Вячеслава Чорновола. А перед нами не надто далеко стоїть інша, не трагічна, але може бути повна внутрішньої напруги подія, у жовтні цього року. Отже, поготів!

О-КА

Чи ви відповіли на опитник?

Продовжують надходити відповіді на Опитник „Свободи”, надрукований 2 липня ц.р.

* Газета не дуже відрізняється від тих, що почали недавно виходити („Міст” та інші). Чому наслідують їх? Мовні іновачії наблизили „Свободу” до „Нового Русского Слова”.

* Не марнуйте місця на новинки, які ми вже давно знаємо з телевізії або американських газет.

* Деякі статті і репортажі ще даліше задовгі.

* Політичний огляд задовгий. Все в негативах. Хіба нема нічого доброго в Україні? (Микола Єйна).

* Добра газета, добра редакція.

* Не вживати чужих слів, особливо коли є українські відповідники. Найліпші статті з України – це Віталія Карпенка. (Іван Павленко).

* Більше новин з України, менше ідеологічних і філософських статей.

* Більше місця присвятити спортові, головно в діаспорі, який не має іншої трибуни, ніж „Свобода”. (Орест Попович).

* Любив читати щоденник „Свобода”. А у цьому „тижневику” беруть нерви шукати сторінку. Зовсім мало про Україну. Дуже мало, а може взагалі немає оповідань. Нащо такі коштовні об'яви про померлих з хрестами на чверть сторінки? Володимир Колодійчук).

* Любив стару „Свободу”, а нову люблю ще більше, бо сам коло неї почувуюся молодшим. Через нову краще став розумітися, що діється у модерному світі, і як він живе, і також став краще розуміти, чим „дихає” молодше за мене покоління, бо йому належить теперішній світ. (О. Миколайчук).

ВІД РЕДАКЦІЇ: На прохання читачів, які пропустили чи з якоїсь причини не виповнили Опитник, надрукуємо його повторно в наступному числі, після чого редакція зробить загальний огляд читачької оцінки „Свободи”-тижневика.

ТЕМА ТИЖНЯ

Чи має Україна надійну армію?

Це питання порушене в газеті „Експрес” 24 квітня, де стверджується, що, за даними експертів, через 2–3 роки озброєння української армії потребуватиме модернізації, а успіх її залежатиме від того, скільки державних фондів піде на оборону. Сьогодні у війську України служить 320 тисяч вояків, об'єднаних в сухопутні війська, сили протиповітряної оборони, повітряні та морські сили. Вони належать до трьох оперативних командувань – Заходу зі штабом у Львові, Півдня (Одеса) і Півночі (Чернігів). На утримання особового складу армія потребує 1.8

летунство залишилося єдиним засобом стримання агресора, бо жоден інший вид збройних сил не зможе впоратися з цим завданням. На жаль, цієї істини не розуміють в українській столиці. І це може призвести до того, що ми можемо за багато втратити.

Війська протиповітряної оборони (ППО) – важливий чинник стримування повітряної агресії. Україна успадкувала найкращі зенітно-ракетні комплекси після розвалу СРСР. І тут знову, за даними аналітиків Національного інституту стратегічних досліджень, з'ясовується, що після 2001 року ці зеніт-

Ракетний комплекс Збройних Сил України.

мільярда гривень. У 1999 році на оборону передбачено витратити 1.678 млрд. гривень. Старшинам армії заборгували платню ще за 1997 і 1998 роки. На технічне переозброєння армія в нинішньому році не отримала запланований 1 млрд. гривень.

Заборгованість перед армією інколи доходить до абсурду. До однієї військової частини недавно приїхали кредитори разом з міліцією й за борги почали описувати військове майно – танки, бойові машини і таке інше. Приблизно в такому ж становищі й матеріально-технічне забезпечення військових частин. Жебрати доводиться усе – від віника до пального й мастил.

Оцінюючи теперішнє озброєння війська, беремо до уваги бойові спроможності окремих частин. Досвід останніх десяти років свідчить, що саме летунство вирішувало всі стратегічні завдання без застосування сухопутних військ. Так було в Перській затоці, у Лівії, в конфлікті Англії проти Аргентини за острови Фолкленди, а нині летунство НАТО поставило на коліна сербів.

Коли вести мову про українське летунство, то можна бути гордим за нього, але до певної міри. Тепер військово-повітряні сили (ВПС) налічують понад тисячу бойових машин з добрим професійним персоналом. Однак є тенденція скорочувати бойові авіадивізії. За останні роки знищено понад 600 літаків. Значить, практично їх залишилося значно менше, ніж передбачено міжнародними угодами. Про це з жалем пише командуючий ВПС України генерал-лейтенант Володимир Антоненко. І це при тому, що Україна, проголосивши без'ядерний статус, добровільно віддала атомову зброю. У цьому випадку

но-ракетні комплекси потребуватимуть удосконалень. Нині у ППО служить 48 тисяч вояків і за словами командира ППО генерал-полковника Олександра Стеценка, зенітно-ракетні комплекси „можуть стримати масові удари з повітря”. Але за два чи три роки ситуація зміниться, з'явиться нова зброя, яка вимагатиме нових дослідів і удосконалень.

Надійним є той факт, що не стоять на місці конструкторські розробки. Україна має танк Т-84, який кращий від західних. Недавно закінчилися випробування танка МБТ-2000, який створили українські, китайські і пакистанські інженери.

Немає сумніву, що Україна залишається світовим лідером у виробництві навігаційних приладів, головок для ракет „земля-повітря”, станцій радіотехнічної контролю, апаратури радіоелектронної боротьби і летунських ракетних систем прицілювання, але, як стверджують кореспонденти газети „Експрес”, її армія залишається в стані сумнівної боєздатності.

Чи українські урядові чинники свідомі того, що армії потрібний належний бюджет, щоб підтримати її боєздатність?

Нехай авторитетною відповіддю на це запитання буде заява колишнього начальника генерального штабу українського війська генерал-полковника Анатолія Лопати, що „за максимально м'якими оцінками військово можна вважати обмежено готовим до виконання поставленого перед ним завдання”. Такий стан вимагає серйозних заходів, щоб зберегти той потенціал, який Україна має.

Осип Труш
м. Юніон, Н. Дж.

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи”

Будьмо разом – в Україні і діаспорі

Не так давно у Національній Спілці Письменників України презентував свою книгу один з наших земляків в Америці – людина цікава, непересічна, з досить драматичною біографією. Перед цим він завітав до нашої редакції і, запросивши на вечір, додав:

– Пане редакторе, сподіваюся, що ви будете на презентації. Я вас дуже прошу написати про це до „Свободи”, де я читаю ваші статті, і вони мені подобаються.

Я спочатку не надав значення його словам, віджартувався, що ми не в Америці, а в Україні, „Свобода” далеко, а от „Вечірній Київ” таки відгукнеться на цю подію. Та мій співрозмовник наполягав на своєму: тільки „Свобода”. Після презентації він ще раз повторив своє прохання. І я подумав: а й справді, чом не тема для „Свободи” – творчість українців діаспори й Україна?

Як журавлі навесні повертаються з вирию, так українці з діаспори влітку линути на материзну. Зі здобуття незалежності відійшла у вічність радянська залізна завіса і нам, в Україні сущим, стало відомо те, що раніше ретельно приховувалось і спотворювалось. Українська література поповнилась (і збагатилась!) творами так званих ворогів народу, які насправді виявились палкими патріотами своєї Батьківщини. Я тут зупиняюсь виключно на публіцистиці та мемуаристиці, що ближче до мого серця, бо й сам у цій царині працюю.

Своєрідним відкриттям для широкого загалу стали публіцистичні твори Івана Багряного, Євгена Маланюка, Романа Рахманного та інших відомих авторів, які повернулися в Україну. Презентації нових книжок авторів з діаспори викликають значний інтерес серед інтелігенції Києва. Спогади і статті про безкомпромісну боротьбу українців за вільну Україну, їхні поєвиряння по світах, виживання в чужомовному середовищі є цікавими і повчальними – вони не тільки розповідають про непросте, драматичне їхнє життя, а й дають історичний зріз нашого жорстокого часу, створюють збірний образ українського патріота в Україні і поза її межами.

„Ми не розлучалися з тобою, Україно” – так назвала свою книгу відома громадська діячка, публіцистка й поетеса Марія Гарасевич з Дітройту, і цим ніби висловила лейтмотив усієї сучасної діаспорної мемуаристики. І своєю творчістю, і своїм життям Марія Гарасевич доводить справедливості слів, винесених у заголовок книги. Вона постійно пропагує українську літературу в діаспорі, влаштовує літературно-мистецькі вечори, очолила Фонд сприяння демократичній пресі в Україні, який у скрутну хвилину допомагає виживати нашим національно-демократичним засобам масової інформації.

Величезний інтерес в Україні викликала книга Оксани Сембай-Га-

лицької „Весна на віки”, в якій зібрані зовсім невідомі читачам листи Євгена Маланюка до авторки книги, її спогади про нього та інші цінні матеріали, що доповнюють образ талановитого українського поета й публіциста, який змушений був доживати віку далеко від рідної України.

Особливо урожайним на презентації діаспорних авторів виявився червень нинішнього року. Про окремі з них хотілося б сказати бодай кілька слів. У книзі відомого українського вченого, доктора економічних наук, професора Мирослава Мельника „Українські проблеми” зібрані його статті та коментарі в газетах „Свобода”, „Українські вісті”, „Український голос”, „Америка” та інших. Книга цікава тим, що в ній відбито погляд на українські справи й українське життя зі сторони, із-за океану, і проекція його сентенцій на реальне життя в Україні дає порівняльну характеристику наших проблем. Не завжди з висновками автора можна погодитись – статті писалися часто по гарячих слідах – але завжди цікаво їх приміряти на нинішні реалії.

„Шляхами молодости й боротьби” – так назвав свою книгу спогадів, статей та листів відомий громадський діяч з Денвера, Колорадо, Іван Стебельський, видану „Смолоскипом” Осипа Зінкевича. Сам автор приїхав на презентацію в Україну, і його кольоритна постать викликала значне зацікавлення. Під час обговорення виступаючи найбільше акцентували увагу на двох моментах. Перший – Іван Стебельський виявив неабиякий розум, кмітливість і наполегливість, щоб створити парком’ятник „Бабин Яр” у Денвері, щоб увічнити пам’ять усіх полеглих у Бабиному Яру в Києві, а не тільки одних жидів. Його не люблять за це жида, та ніхто з них не сміє традиційно звинуватити його в антисемітизмі.

Другий момент можна висловити словами директора Старосамбірської середньої школи, сказаною про автора: „Не тільки з уст, але й з кишені”. Себто, Іван Стебельський, на відміну від багатьох, не тільки говорить про допомогу Україні, але й практично допомагає. Зокрема, він уже кілька років опікується дітьми-сиротами з Івано-Франківського, встановив стипендії для обдарованих учнів, заснував фонд допомоги у Гарвардському університеті, з якого щорічно Бориславська гімназія буде отримувати 4,800 дол., а Старосамбірська та Старосільська школи – по 400 дол. впродовж 15 років. Який може бути яскравіший приклад єдності слова й діла!

Варто також сказати слово про книгу відомого в діаспорі театального діяча та актора, публіциста і поета (до речі, також і дописувача до „Свободи”) Ростислава

(Закінчення на стор. 9)

Тут спочивають не вороги, а союзники

(Закінчення зі стор. 1)

Мало хто нині пам'ятає, що був час, коли ми воювали рам'я в рам'я".

Ініціатива будови пам'ятника прийшла від Союзу Українців Польщі і амбасаді України. Пам'ятник був створений за кошти Волинської області і з волинського каменю.

Міністерство оборони Польщі упорядкувало могили і збудувало бруківкові хідники до пам'ятника.

Пам'ятник з вінками президентів України і Польщі і почесний вартовий з польської армії.

А. Бутейко...

(Закінчення зі стор. 1)

справ, і рішення мають приймати державні діячі, а не політики. "Політики – це люди, які дбають про своє довге політичне життя, а державні діячі дбають про інтереси держави в далекосяжному контексті", – сказав він, зазначивши, що євроатлантичний вибір не сприймається українським народом, особливо після бомбардувань НАТО в Косово, оскільки роз'яснення його переваг з боку політичних партій було недостатнім. Але якщо бачення європейської перспективи буде донесено належним чином, то народ зрозу-

міє і підтримуватиме того, хто краще покаже таку перспективу. За словами А.Бутейка, якщо Україна не зробить заявок на інтеграцію до НАТО та ЄС, її "не сприйматимуть як свою, так само як Україна, яка не підписала статут Співдружності, не сприйматиметься в СНД як потенційний член".

Доцільність європейського вибору посол бачить на прикладі Польщі та Угорщини, які від початку зробили вибір на орієнтацію до ЄС і НАТО, і досягли дуже багато порівняно з Україною. "Очевидно, нам варто йти таким самим шляхом", – вважає він.

УНІАН

Нерухомість хронічно дешевшає

Парламент України ухвалив Закон «Про внесення змін до закону «Про податок на добавлену вартість». Це означає, що з січня наступного року від обкладення ПДВ звільняється будівництво житла, незалежно від джерела фінансування.

На думку першого заступника Держкомітету у справах будівництва, архітектури і житлової політики Анатолія Беркути, це дозволить на 8 відсотків скоротити вартість 1 кв.м житла (сьогодні його вартість, за даними А. Беркути, в середньому по країні становить близько 1 тис. грн.) і збільшити щорічні обсяги будівництва додатково на 1 млн. кв.м. З іншого боку, А.Беркута вважає, що наслідком цього закону стануть прямі втрати бюджету в сумі 100 млн. грн. щорічно.

Представники вторинного (перепродажу житла) ринку вважають, що незалежно від того, чи був би прийнятий законопроект «Про сти-

мулювання житлового будівництва», чи ні, ціни на житло як на первісному, так і на вторинному ринку падатимуть і надалі, оскільки сьогодні вартість житла значно завищена – до 150 дол. за квадратний метр. Ціни на житло падають досить великими темпами: в середньому на 500 дол. щомісяця. І доки в країні панує безробіття, така тенденція до зниження цінової політики житла не зміниться. Через свою неплатоспроможність більшість людей продає квартири, щоб придбати менші за розміром житлові площі, найчастіше купують комунальні приміщення. В результаті ціни на чотири-, три- чи двокімнатні квартири знижуються. Скажімо, в районі Троєщини у Києві двокімнатне помешкання в середньому коштує 13 тис. дол., у центрі трикімнатну квартиру можна придбати за 70 тис. дол., що значно дешевше порівняно з минулими роками.

«День»

Новини з моря

Морський теплохід "Київ", що споруджується на замовлення російського об'єднання "Газпром" на Київському суднобудівному заводі, буде спущено на воду у вересні.

В порт Іллічівськ прибув перший корабель з 6-ма тис. тонн дизельного пального із Азербайджану. Всього в Україну для збирання врожаю буде поставлено 500 тис. тонн пального.

Трагедії переслідують...

(Закінчення зі стор. 1)

ра, загальним припущенням було, що з тієї чи іншої причини Джон Кеннеді просто запізнився. Нікому навіть на думку не спадало, що доля знову гірко обійшлася з родом Кеннеді, забравши з їхнього гурту того, що був справжньою перлиною у короні багаточленного роду Кеннеді. Коли ж гадане спізнення перейшло у понадгодинне моторошне вичікування, повідомлено Федеральну авіаційну адміністрацію (ФАА), котра негайно розпочала рятувальні заходи. Катери Прибережної сторожі та гелікоптери Національної повітряної гвардії з відповідним обладнанням для праці в темряві цілу ніч шукали будь-яких слідів на воді. Кращих успіхів не мали також і рятувальники наступного дня, тільки пізно в суботу, після полудня, морські хвилі викинули на берег уламки з літака та чорну торбу для одягу, що дозволило ототожнити власника – Лорен Бісет, сестри Каролайн.

Джон Ф. Кеннеді мол. залишився єдиним з синів покійного Джона Ф. Кеннеді, 35-го Президента Сполучених Штатів Америки. Він народився 25 листопада 1960 року, всього кілька тижнів після обрання його батька Президентом США, та був знаний для цілої країни як „Джон-Джон“. У серцях американської громадськості та цілого світу він закарбувався маленьким трирічним хлоп'ятком, яке віддає почесність проїжджаючій домовині з тілом його підступно вбитого батька, перед катедрою св. Матея у Вашингтоні.

Це був день його народження. Його знали і любили в країні та поза її кордонами, тому його доля негайно викликала надзвичайне занепокоєння серед усіх прошарків американської громадськості, включно з Президентом Білом Клінтоном, який особисто телефоном зв'язався з Керолайн Кеннеді-Шльосберг, сестрою Джона, та його стрийком, сенатором Едвардом Кеннеді.

Хоч рід Кеннеді глибоко закорінений у Бостоні, та Джон Кеннеді мол. виростав і особисто та професійно дозрівав у Нью-Йорку. Одружившись з Каролайн Бісет, він зробив Нью-Йорк своїм домом. Тут вони вдвоє намагалися жити якнайбільш нормальним життям, що їм частинно вдавалося.

Причина катастрофи літака й досі невідома, незважаючи на зусилля багатьох експертів таких розшуків з державних агентств і приватного сектора. Досі (на день виходу нашої газети) не знайдено ні затопленого літака, ані тіл загиблих, як і не встановлено причини цієї трагедії. На території оселі роду Кеннеді у

Гаяніс-Порт американський прапор опущено до половини – це незаперечне визнання втрати. Рідні, долаючи біль і розпач ще одної трагедії, вкінці примирились з цим фактом і шукають заспокоєння та сили, як завжди досі, у молитвах і підтримці рідних, друзів і всього американського народу, а також світової громадськості.

У подиві до цієї політично відомої американської родини та їхнього вміння переносити горе, все ж таки знову приходиться запитання: котрий це з черги раз приходиться їм просити Божої ласки та підтримки людей, щоб пережити наступну трагедію? Чи справді діти і внуки платять за якісь попередні прогріхи своїх предків? Чим можна пояснити всі ці трагічні епізоди в житті роду Джозефа П. Кеннеді, амбасадора Президента Франкліна Д. Рузвельта до Великої Британії, та його дружини Рози Фіцджералд-Кеннеді. Їх найстарший син Джозеф Кеннеді мол., пілот американської морської фльоти, загинув трагічно під час таємної місії в 1944 році, дочка Катлін загинула в летунській катастрофі у 1948 році, їдучи зі своїм нареченим лордом Пітером Фіцвіліамом з Парижу до Канн, син Джон Ф. Кеннеді, 35-ий Президент США, підступно вбитий Лі Гарвей Освальдом 22 листопада 1963 року в Даласі, Техас, п'ять років пізніше, 6 червня 1968 року, в такий же підступний спосіб у Лос-Анджелесі загинув син Ро-

берт Кеннеді, а рік пізніше, 18 липня 1969 року, – наймолодший і останній син Едвард Кеннеді, їдучи автом у місцевості Марта'с Віньярд, мав випадок – з'їхав з моста у воду, в якій втопилася його співпасажира Мері Джо Копекні. На цьому примхлива доля не зупинила своїх пакостей на родові Кеннеді, вона переслідує внуків. У 1984 році від наркотиків гине Давид Кеннеді, один із синів покійного Роберта і Етел Кеннеді, у 1997 році в лещетарському випадку гине їхній син Майкл. І от

тепер, 16 липня, – улюбленець американського народу Джон Ф. Кеннеді мол.

Єдиною залишилась з „казкової“ родини 35-го Президента США Джона Ф. Кеннеді та його дружини Джекелін їхня дочка Каролайн Кеннеді-Шльосберг, але тепер уже без єдиного і улюбленого брата Джона.

Х. В.- Ференцевич

ПОПРАВКИ

У „Свободі“ (ч. 28, 9 липня) в матеріалі під заголовком „Дітей на табори кличе сонце золоте“ при редагуванні вкралася помилка. Замість „... Плавостів на „Вовчий Тропі“ у Кергонксіні“ слід читати:

„...Плавостів на „Вовчий Тропі“ в Іст Четгам, Н.Й.“.

11 липня у статті „Свято. Літо. Відпочинок“ у розповіді про виставку у Гантері слід читати „Еко, Ярема, Юрій“, а не „Еко, Ярема, Ярослав“.

Українська Православна Церква - Київський Патріархат
 Адміністративний офіс: Свободи, 23, 2-й поверх, кім. 101
 1594 Borys Lash, Hryshchuk, 101 44512
 Факс: (050) 225-6218, Факс: (050) 220-7523
 Єдиний Веб-сайт: www.pcr.kiev.ua
 Православні Місії в Україні, УРСР, УО
 1011 Borys Lash, Hryshchuk, 101 44512
 Факс: (050) 225-6218, Факс: (050) 220-7523
 e-mail: pravoslavny@net.kiev.ua
 Життя Церкви Америки та Канади, Центрально-Американський
 1401 Borys Lash, Hryshchuk, 101 44512
 Адреса на Інтернет: www.pcr-usa.org

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Хто стане „Міс Союзівка” нового тисячоліття?

Молоді кандидатки на почесне звання „Міс Союзівка” змагаються в цьому традиційному конкурсі вже від 1956 року. За минулі роки було вибрано 46 панночок „Міс Союзівка”.

Досвідчені члени журі з числа відомих діячів української громади щороку мають нелегке завдання, бо мусять оцінити не тільки красу і поставу кандидаток, а й їхню діяльність в українській

спільноті, діяльністю і поза жромадою, знання поточних подій в Україні, Америці і світі, володіння українською мовою кожною претенденткою на корону „Міс Союзівки”.

Запрошуємо гостей відвідати Союзівку в суботу, 14 серпня, у взяти участь у виборах красуні „Міс Союзівка” на 2000 рік.

„Міс Союзівка 1971”
Зінка Глоба

„Міс Союзівка 1972”
Тетяна Зауля

„Міс Союзівка 1973”
Христина Товпа

„Міс Союзівка 1977”
Анета Харук

Анета Гевко – кращий працівник фірми Пепсіко

Анета Гевко

Генеральний менеджер фірми Пепсіко в Мадярщині українка Анета Гевко здобула нагороду імені співзасновника фірми Доналда М. Кендала за найвищі досягнення у керівництві новим підрозділом компанії.

Фірма Пепсіко є провідною в світі з продажу упакованих харчових продуктів. Її філії діють в 175 країнах, продаючи щороку товарів на 22 млрд. доларів.

Анета Гевко почала працювати в цій фірмі у 1992 році як менеджер на всю Україну, відкрила перше бюро фірми в Києві, завідувала 11-ма підприємствами. Потім їй доручили налагодити справи в Словаччині, ще пізніше – в Мадярщині. В грудні 1995 року вона стала регіональним директором фірми

з маркетингу в Центральній Європі і генеральним менеджером в Мадярщині.

Анета Гевко має диплом магістра з менеджменту та диплом бакалавра інженерії. Високу відзнаку вона здобула як перша і єдина жінка в цій компанії. Анета є членкинею 94-го Відділу УНСоюзу у Ворені, Міш.

Таланти плекати з дитинства

7 травня у „Свободі” на сторінках Українського Народного Союзу, надруковані малюнки дітей до Дня Матері. Вони внесли своєю вагомістю і сутністю багато доброго. Поперше, слід подякувати тим, хто заініціював вигадливий внесок до газети, він бо оживить, зацікавить і заохотить до праці і дітей, мам і вчителів. Приглядаючись зосереджено до дитячих малюнків, годі вирізнити найцікавіші праці, та треба сказати, що трілітні і чотирилітні артисти виказують непересічну талановитість і в тематиці, і в техніці малюнка. От хоча б Уляна Білаш, 3 роки, Пало Йосипів, 4 роки, Таня Біганюк, 4 роки, Олеся Білаш 5 років, Теодо-

ра Прокопів, 3 роки – надійна майбутня модерністка, а семирічний Юрко Микула може й майбутній ЕКО. Окреме признание треба дати за гарний почерк Оксані Нагайській, 11 років, Наталі Федан, 11 років, Наді Процак, 11 років, за вірш і рисунок, Алісі Пугач, 8 років, Михайлові Баграновському, 8 років, Вікторії Нестерівській, 10 років, Оксані Березі, 8 років.

Як бачимо, справжні таланти проявляються дуже рано, їх тільки треба плекати, огортати теплом, розумінням їхньої іншости, стелити стежку до краси, до мистецтва.

Іванна Савицька,
Чикаго

НОВІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

Трой Михайло Мельник, син Нестора і Касандри Мельник, новий член 166 Відділу УНСоюзу. Вписали свого внука до УНСоюзу дід Зиновій і бабуся Оксана Мельник.

Юстина Мельник, донечка Тараса і Іоланти Мельник, нова членка 291-го Відділу УНСоюзу в Огайо. Вписали свою внучку до УНСоюзу дід Василь і бабуся Ольга Мельник..

**УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!
І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ
ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ
БАТЬКО-СОЮЗ!**

ПОВІДОМЛЕННЯ

Члени Українського Народного Союзу, котрі закінчили 79 років або більше і ще платять вкладки за життєве забезпечення в УНСоюзі, є уповноважені до братської дотації, котра рівняється річний вкладці. УНС заплатить однорічну вкладку за грамоти в клясах 1,5, 6, 21, 51, 26, 56. Ці члени не потребують нічого робити, бо всі вклати переходять автоматично.

Члени, котрі мають забезпечення в інших клясах, не є уповнова-

жені до плати річної вкладки. Члени, котрі вибрали на виплаті дивіденди опцію два або чотири (аккумуляцію дивіденди, або закуплення додаткового забезпечення) мусять самі платити вкладки на забезпечення, але УНС додасть вклату до їхньої дивіденди. Кожний член має право відкладати свій вибір дивіденди, і тоді УНС буде платити річну вкладку.

Екзекутивний Комітет

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ВІСТІ З ОТТАВИ

Фундація „Евразія” здобуває визнання сусідів

В понеділок, 7 червня, американська допомогова фундація „Евразія” частувала обідом у престижному готелі Оттави „Chateau Laurier” президента Канадської Української Фундації адвоката Андрія Семотюка і запрошених ним оттавських гостей. Американську фундацію представляли віце-президент Вільям Бібі-Сентер та його співробітники Майкл Блекмен, Сона Гамаліян та Андреа Гарріс. Були також сенатор Юджін Велан, заступник голови місцевого КУК Орест Хабурський, голова професіоналістів та підприємців Рон Соробей, член директорської ради Канадського фонду „Дітям Чорнобиля” д-р Юлія Войчишин, колишній директор інформаційного бюро Конгресу Українців Канади в Оттаві Андрій Глуховецький та консультант Модест Цмоць.

Вільям Бібі-Сентер розповів про створення фундації. Після розпаду Советського Союзу американський уряд зрозумів, що демократизація життя в країнах колишнього СРСР й перехід економіки на засади

вільного ринку може статися тільки за активної допомоги західного світу. Так в 1993 році була створена Фундація „Евразія” – завдяки вагомому грантові від Американської агенції міжнародного розвитку і громадських та приватних дотацій.

Тепер вона працює в 12 країнах колишнього СРСР, включно з Україною, і надала понад 3 тисячі окремих фінансових допомог (пересічний грант 19 тисяч доларів) малим підприємствам через свої регіональні бюро, засновані в дев'яти країнах. Одне з цих бюро діє в Києві. Річно фундація видає близько 18 мільйонів грантів.

В Україні Фундація видала 800 позичок і грантів на суму понад 12 мільйонів доларів на підтримку економічної освіти, місцевого самоуправління та посилення незалежної преси. Майкл Блекмен, директор Магістерської програми з економічних наук, поінформував про важливість першої в Україні дворічної програми, що її фіндує Консорціум економічних дослі-

Учасники зустрічі (зліва): Сона Гамаліян, президент Фундації „Евразія” Вільям Бібі-Сентер, сенатор Юджін Велан, президент КУФ Андрій Семотюк, Андреа Гарріс, Майкл Блекмен.

джень та освіти Фундації „Евразія” при Києво-Могилянській Академії. Цього року будуть випущені перші магістри з цієї програми, які стануть провідними експертами в уряді, корпораціях та академіях.

Представники Фундації „Евразія” запевнили присутніх, що вони покладатимуться на поради Канадської Української Фундації у добо-

рі проєктів в Україні, а президент Андрій Семотюк заохотив усіх допомагати йому у цій справі. Зацікавлених просимо звертатися до: **Canada Ukraine Foundation, 456 Main Street, Winnipeg, Manitoba R3B 1B6.**

Юлія Войчишин,
м. Оттава

І знову на “Верховині” людно

XXIV Фестиваль Української Молоді відбувся у минулі вихідні дні, 16–18 липня, на оселі Українського Братського Союзу “Верховина” в Глен Спей.

Вже 24 роки ця сосна-тризуб є свідком фестивалів на „Верховині”.

24 роки тому, коли традиція цих фестивалів щойно народилася, вони не були такими багатолюдними, як тепер. Іван Олексин, голова Братського Союзу, сказав, що фестиваль набрав сьогоднішнього масштабу три роки тому, на 200-ліття Незалежності Америки. За його оцінкою, щогорічний фестиваль сподівався гостити 4–5 тисяч людей, але спека могла декому перешкодити.

Різні люди зібралися на “Верховині”. Деякі навіть не розмовляли українською, дехто не розумів англійську, було чути польську, російську та інші мови, але всіх їх об'єднала любов або симпатія до української культури.

Мистецькою програмою прова-

див комедійний актор з Нью-Йорку Роман Василик. У суботу вдень сонце пекло немилосердно, і публіку не треба було особливо розігрівати, коли виступали танцювальний колектив Роми Прийми-Богачевської, мистецька група зі Львова, солістка Львівської опери Леся Грабова, дитячий колектив з Білої Церкви та інші. Артисти, в додаток до сонячної спеки, отримали ще й гарячі оплески.

На площі під навісами, як завжди, розмістилася виставка і продаж виробів українського мистецтва, товарів та послуг – кожен мав змогу придбати щось назгядску про свято.

Ігор Пилипчук.
(Текст і фото)

Жодний молодіжний фестиваль не обходиться без запального гуцульського танцю

Співає дитячий мистецький колектив з Чорнобильської зони України. Їхні сумні пісні торкнули серця слухачів.

Злет юнацтва...

(Закінчення зі стор. 1)

Бандери, 80-ліття УАПЦ, 55-ліття з дня смерті Митрополита Андрея Шептицького, 15-ліття з дня смерті Кардинала Йосипа Сліпого, 50-ліття з дня народження і 20-ліття вбивства Володимира Івасюка. Загальне гасло злету: „Твори добро

Осередок з Йонкерсу – першун злету 1999 року. Голова Осередку (посередині) Орест Козицький, першун молодшого і старшого юнацтва Лариса Крамарчук і Марта Мацелюх.

– поборую зло!”. Команда злету: Юрій Микитин – командант і Володимир Когут – бунчужний. Учасниками злету юнацтва СУМ були осередки Нью-Йорку, Йонкерсу, Пасейку, Джерзі Ситі, Ірвінгтону, Випані, Філадельфії, Бостону, Гартфорду, Бінггемтону і Гошену. Усіх учасників було 407 осіб.

Впродовж двох днів юнацтво брало участь у конкурсах знання, слова, роїв, мистецьких виступів, легкої атлетики та в турнірі з відбиванки. У суботу ввечері при ватрі відсвятковано 50-ліття Спілки Української Молоді в Америці. Голова Крайової Управи СУМ Юрій Наконечний у своєму слові вшанував пам'ять основоположників і будівничих СУМ-у та підкреслив осяги організації у вихованні нашої молоді у національно-патріотичному дусі. Друг Ю. Наконечний словами сумівського

Перегляд одностроїв.

гимну „Вгору прапори, вгору серця, гордо неси нашу славу...” закликав усіх з вірою у свій народ увійти у друге 50-ліття СУМ і в нове тисячоліття. Після ватри відбулася забава.

У неділю вранці, відбувся перегляд одностроїв, а після цього всі взяли участь у Службі Божій, її відслужив сумівець о. Ігор Міджак. У неділю ввечері відбулося вручення нагород змагунам, які

здобули I, II і III місце у згаданих конкурсах, та в турнірі з відбиванки.

Найбільше точок і перше місце здобув Осередок Йонкерсу – 1495 (8-ий раз за порядком), Осередок СУМ з Пасейку – 1243 точки і друге місце, Осередок СУМ з Нью-Йорку – 453 точки, здобувши третє місце в загальному точкуванні.

Орест Козицький
Президент України Л. Кучма

Радилися випанські сумівці

4 червня в приміщенні парафіяльної залі церкви св. Івана Хрестителя відбулися звичайні загальні збори Спілки Української Молоді (СУМ). Збори осередку відкрив його голова Михайло Козюпа, привітавшись з присутніми сумівським святочним „Честь України готов боронити!“ Він дуже докладно звітував про діяльність осередку.

Високо оцінюючи працю виховників, він підкреслив, що наша молодь сьогодні потребує більше уваги з боку старших, бо тепер наші діти перевантажені щоденними шкільними завданнями і в цих умовах треба вміти їх захопити до громадської праці в осередку.

Серед кращих виховників голова назвав подруг Христю Цебрій-Різо, Лесю Цебрій-Раго, Лінду Клебан, Зірку Ковбаснюк, членів управи Ганю Додз та Христю Вох. Голова президії С. Вох від імені осередку та батьків подякував Михайлові Козюпі, бо він не лише очолює осередок, але й зарекомендував себе добрим виховником. Номінаційна комісія в складі подруг Лесі Цебрій-Раго, Дани Біланич та Христі Вох запропонувала перевибрати цю саму управу на чолі з другом Михайлом Козюпою, і цю пропозицію збори схвалили одноголосно.

Дмитро Вох

Будьмо разом...

(Закінчення зі стор. 5)

Василенка „Життя в гримі та без (Шляхами діаспори)”. Р. Василенко розпочинав свій творчий шлях на сцені київського театру ім. Ів. Франка. Потім доля розпорядилася так, що він змушений був, як і багато співвітчизників, покинути батьківщину. Презентована книга –

підсумок драматичного і напруженого життя автора, яка одночасно дає загальну картину життя українців в діаспорі.

Як ви, певно, помітили, я уникаю політичних характеристик. Та, зрештою, у нас, в Україні, мало хто розуміється на тому, чим відрізняються бандерівці від мельниківців, двійкарі від гетьманців, усі разом від уердепівців. Для нас усі – українці, для нас так само прикра роздрібненість наших земляків у діаспорі, як діаспорцям болить розбрат в Україні. Ми повинні бути єдиними: і в Україні, і в діаспорі, як Україна і діаспора в цілому повинні бути єдиними. У нас може бути різна крона, але корені одні – українські. Згадуваний уже Ростислав Василенко написав в одному з віршів:

Нам чужина вже стала
рідним краєм,
А рідний край – чужий,
як закордон.

Нічого не вдієш, якщо чужина для українців стала рідним краєм, – вона дала їм притулок у важку годину, замінила материзну. Але рідний край не має бути закордоном, він має бути рідним і найріднішим. Але для цього нам усім треба працювати заєдиною: і в Україні, і в діаспорі.

Віталій Карпенко

Вшановано пам'ять професора Богдана Боцюркова

Учасники сесії (зліва): д-р Хосе Казанова, д-р Франк Сисин, Михайло Боцюрків, Віра Боцюрків, д-р Домінік Арель, д-р Сергій Плохій.

17 квітня ц. р. у Будинку міжнародних відносин Колумбійського університету в Нью-Йорку відбулася наукова сесія „Церква і нація в Україні”, присвячена пам'яті довголітнього співробітника та приятеля КІУСу, професора-емерита Карлтонського університету в Оттаві Богдана Боцюркова (1925–1998). Сесію організовано за Програмою дослідження українських церков КІУСу у рамках IV Всесвітньої конвенції Асоціації дослідження національностей, що відбулася 15 – 17 квітня і була спонсорована Гаріманським Інститутом Колумбійського університету та Ватсонівським інститутом міжнародних досліджень при Браунівському університеті.

Головував на сесії учень проф. Боцюркова, віце-президент Асоціації та голова програмного комітету конвенції д-р Домінік Арель (Браунівський університет). Він зачитав короткий життєпис проф. Боцюркова, поділився спогадами про свого професора. Доповіді на сесії виголосили директор Центру ім. Петра Ячика КІУСу д-р Франк Сисин („Українське питання та православна Ойкумена”) та директор Програми дослідження українських церков КІУСу д-р Сергій Плохій („Релігія і національна

ідентичність в Україні протягом XX століття: переоцінка радянського періоду”).

На сесії виступив д-р Хосе Казанова з Нової школи соціологічних досліджень в Нью-Йорку, який запропонував кілька соціологічних моделей для пояснення взаємодії церков, суспільства та держави в сучасній Україні. Доповіді та коментар супроводжувалися дискусією, у якій взяли участь численні науковці з Канади, США, Великобританії та Ізраїля.

Після закінчення сесії вдова професора Віра Боцюрків та його син, журналіст Михайло Боцюрків подякували організаторам, доповідачам та усім присутнім за вшанування пам'яті професора Богдана Боцюркова. Він залишив свою бібліотеку та архів Програми дослідження українських церков при КІУСі.

Головна частина цього жертвенного дару вже прибула до КІУСу завдяки безкорисливій допомозі професора Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького при Університеті св. Павла в Отаві д-ра Андрія Кравчука. Після впорядкування на новому місці бібліотека та архів проф. Боцюркова будуть відкриті для дослідників та студентів.

„Сьогодні ще надто рано казати, що, покликаючи до життя нашу Організацію, ми вже тим самим довели велике діло, або що наша Організація обов'язково призначена бути великою... Бож мусимо собі ще раз коротко узмислити і величину цього нашого зобов'язання: мобілізувати і спираючись на широкі народні маси, мусимо, ведучи їх, боротися і добитися віднови Самостійної Соборної Української Національної Держави на всіх просторах життя українського народу...

Цього свідоцтва ми не можемо виставляти самі собі: його виставить нашій Організації щойно пізніше твердий іспит самого життя... Хочу вірити, що завдання, які в нашій програмі ми собі накреслили, зуміємо, як мужі, виконати. Тільки в тому випадку вільно буде сказати, що дата створення нашої Організації за-

Відзначення 70-річчя Організації Українських Націоналістів

рахується будучими істориками, як одна з переломових, творчих і позитивних дат на тисячолітньому шляху життя Української Нації”.

(Євген Коновалець. Заключне слово. Перший Конгрес Українських Націоналістів. Відень, 28 січня–3 лютого 1929 р.)

Віщі слова основоположника і першого голови Проводу ОУН полковника Євгена Коновальця сповнилися. Організація Українських Націоналістів, як визвольний авангард народу, своєю боротьбою проти усіх окупантів України наблизила відновлення незалежності України і суттєво причинилася до створення основ для побудови національної держа-

ви українського народу. Тому дата створення ОУН й стала однією із переломових на шляху становлення української нації.

Найвагомішим досягненням ОУН за 70 років діяльності є створення всенародної, суверенної, незалежної політичної і революційної сили, яка запевнила історичне буття української нації у часи бездержавного лихоліття.

Коли Україна була розшматована у складі інших ворожих держав, коли в імперіалістичному зударі Третього Райху і СССР українці мільйонами гинули не за свої інтереси, коли після Другої світової війни цілу Україну знову поглинула імперія зла, ОУН своєю визвольною боротьбою проти усіх окупантів – зокрема Третього

Райху і СССР та їхніх союзників – доконаними фактами заманіфестувала світові, що така велика нація, як українська, є і буде суверенним, рівноправним суб'єктом історичного розвитку всесвітнього співтовариства вільних народів.

ОУН як виразник політичної совісті української нації у XX столітті стала дійовим гарантом і берегинею тягlosti і живучости державницької ідеї та історичної пам'яті народу.

Президія секретаріату СКУ закликає організовану українську спільноту гідно відзначити на всегромадських засадах цю світлу дату у новітній історії української нації.

За президію секретаріату СКУ

Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

Закінчення шкільного року в академії св. Юра

12 червня відбулися урочистості з приводу закінчення шкільного року в академії св. Юра в Нью-Йорку, на якому 43 студенти отримали свідоцтва про закінчення середньої школи. Після Служби Божої у залі академії о. Вернард Панчук започаткував свято молитвою. Вітальне слово виголосила Іванна Суфін, друга найкраща випускниця

Академії. Після слова Єпископа УКЦ Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, випускникам видано дипломи та нагороди. Грошові нагороди отримали: 1000 дол. – Оленка Ювенко (750 дол. в дарі від „Самопоміч” і 250 дол. із фонду М. і С. Турянських), 750 дол. – Іванна Суфін, з окремого стипендіального фонду Михайла і Сабіни Турянських; 500

дол. – Христина Гошовська, зі стипендіального фонду Анни Фрішмен; по 100 дол. – Руслан Хабаль від книгарні „Арка”, Филип Богачук – від Українського спортивного клубу, Інна Вітюк – від 83-го Відділу СУА, Дмитро Радко – від Дмитра Косовича. По 100 дол. у державних бондах – від подружжя д-ра Волтера Барона отримали М. Сі-

машевська, Б. Мюзіал, Б. Гасіорек, К. Лоренс, П. Страшевська; 75 дол. від Відділу ч. І СУА – Роман Литвин; по 50 дол. у державних бондах – Роберт Олько від анонімного добродія; А. Воронков – від родини Шумиловичів у пам'ять д-ра Луки Луцева, 167 дол. як членську вкладку до УНС отримали Олена Лисецька, Донна Сивик і

Л. Страшевська

Б. Мюзіал

К. Лапінська

О. Лисецька

Р. Клещевська

Х. Гут

Д. Сівик

О. Яковлева

Ж. Суфін

В. Есторке

Т. Яні

Д. Милевський

К. Настай

А. Мюрал

К. Лоренс

Г. Будні

Е. Лада

А. Сидоренко

М. Оквенго

Т. Катерал

Т. Кірилова

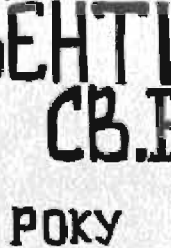
Р. Олько

Р. Хабаль

О. Євченко

П. Богачук

Х. Гошовська

Р. Литвин

О. Вичар

Г. В'язова

Д. Радко

Т. Вітюк

Р. Хабаль

О. Євченко

П. Богачук

Х. Гошовська

Р. Литвин

О. Вичар

Б. Гасіорек

О. Воронков

К. Сиріло

Р. Будні

А. Коїс

В. Дубовичий

М. Сімашевська

Р. Сиріло

К. Калінс

АБСОЛЬВЕНТИ
АКАДЕМІЇ СВ.ЮРА
1999 року

УКРАЇНА І СВІТ

Звернення СКУ про відзначення Великого Голоду в Україні

минулого року проголосив останню суботу листопада як день відзначення Великого Голоду в Україні. 7-ий Світовий Конгрес Українців в грудні 1998 року підтримав президентське проголошення і визначив останню суботу листопада як день відзначення Великого Голоду по цілому світі.

Президія Світового Конгресу Українців звертається до всіх крайових централей і до всіх складових організацій з проханням підготувати відповідні програми і від 20 до 27 листопада ц. р. гідно відзначити цю трагічну сторінку нашої історії, пом'янувши тих, які померли голодною смертю, але нам залишили заповіт – їх не забути і не допустити повторення такого жаху на земній кулі.

До канцелярії СКУ вже надійшла інформація про підготовчу працю в цьогорічному відзначенні Великого Голоду в США і в

Канаді. Крайові централі США і Канади запланували соборні Панахиди з участю наших ієрархів, видання англослов'янської інформації, як також української в Україні, інформативну роботу в державних середніх школах, наукові конференції, виставки матеріалів в публічних місцях і бібліотеках, висвітлення фільму „Жнива розпачу” та інших фільмів на публічних телевізійних мережах, звернення до урядових чинників з пропозицією проголосити цей день Днем геноциду і скорботи.

Напевно ще багато ідей і плянів буде вжито для щорічного відзначення дати Великого Голоду в Україні.

Просимо всі організації надсилати до канцелярії СКУ свої пляни, щоб ми могли ними поділитися з українцями по цілому світі.

Не забудьмо жажливого 33-го!

Президія СКУ

ТОЧКА ЗОРУ

Відповідь... без відповіді

Нещодавно Президент України Леонід Кучма виступив у телевізійній програмі і дав можливість громадянам України звертатися до нього зі запитаннями. Серед численних запитань одне стосувалося колишньої обіцянки Кучми вважати російську мову другою державною мовою в Україні. Питання гостре, навіть дещо провокативне, але мені здається, що на нього можна було б відповісти легко і чітко: в час виборів претенденти дають різні обіцянки, однак після виборів вони переглядають обіцянку, бо державне кермо зобов'язує їх керуватися тим, що корисне для країни і її народу, що не суперечить її національному буттю. І тут Президент міг відверто сказати: мовляв, після виборів я зрозумів, що Україна може мати тільки одну державну мову, і це має бути рідна мова українського народу. Він міг сказати, що незалежна українська держава саме для того й постала, щоб відродити українську націю, її культуру і мову. Тому він, як Президент, вважає, правильною, ту статтю Конституції України, яка забезпечує українській мові її державний статус. Він міг би ще сказати, що суспільство України складають, крім українців, різні етнічні групи, але він їх всіх підтримує і ша-

нус. Тут можна було б похвалитися, що Україна є однією з найдемократичніших країн світу, бо навіть Конституцією забезпечила різним етнічним громадам право на спілкування між собою своєю мовою. Запровадження якоїсь іншої мови як державної, поруч з українською, було б заходом, який ніде у світі не практикується.

І тут обов'язково треба було б визнати, що за сім років державності України українська мова не мала належної підтримки, що уряд України не подбав про те, щоб у всіх навчальних закладах домінувала українська мова, щоб вона знайшла застосування у військових структурах, щоб нею користувалися посадові особи на всіх рівнях державних структур, включно із депутатами Верховної Ради. Не подбав уряд і про поширення української мови на телебаченні, у пресі і видавничій справі. Саме тут треба було зізнатися, що Президент вивчив українську мову, але не подбав про те, щоб це зробили інші.

На таку відповідь Президент Кучма не спромігся, бо за плечима – вибори. А шкода...

Лука Костелина.
Мт. Проспект, Іл.

Погруддя Патріарха Йосифа в селі Заздрість.

Меморіальний комплекс в селі Заздрість запрошує гостей

Д-р Романа Навроцька, що є ентузіастом і душею розбудови пам'яток в селі Заздрість на Тернопільщині, саме повернулася із чергової поїздки туди та подає нам вичерпні інформації про стан праць та дальші пляни, як також про історію цього задуму.

– В 1974 році, – розповідає вона, – коли я була в Римі, покликав мене до себе Блаженніший Йосиф і запитав, чи можу для нього щось зробити. Коли я негайно з радістю підтвердила, він попросив, щоб відкупити його родинну хату в селі Заздрість – „як прийде на це час”. Богу дякувати, цей час прийшов, і хату відкуплено, а проєкт будови меморіального комплексу виконало троє архітекторів з Львівської Політехніки. Посвячення площі під будову відбулося 16 квітня 1966 року, а провів його Єпископ Юліян Гбур. Будову завершено після трьох років праці, а вну-

трішнє викінчення триває дотепер. Посвячення дому відбулося у 14-ту річницю поховання Блаженнішого в Римі 13 вересня 1998 року. Посвячення довершив Єпископ Іван Хома, виконавець волі Блаженнішого, разом із дев'ятьма єпископами та численними священниками. Після посвячення відбулося прийняття для усіх учасників.

Будівля збудована у формі літери „П”, одноповерхова, із кімнатою для навчання дітей, їдальнею, адміністративною кімнатою, мешканням для священника, кімнатами для гостей, для монахинь і бібліотекою. Будинок критий черпицею, на зовнішній стіні каплиці є великий герб Блаженнішого, а під ним напис – уривок із заповіту Блаженнішого. Там теж стоїть погруддя Блаженнішого роботи проф. Миська.

Відбудова родинного дому розпочалася цього літа, і д-р Р. На-

вроцька, відвідавши Заздрість, перевірила хід праць. В домі буде музейна кімната, а інші кімнати будуть влаштовані так, як вони були за перебування там родини Блаженнішого. Коли йдеться про каплицю, то д-р Р. Навроцька інформує, що в ній усе різьблене, а ікони виконав мистець Роман Василік. Іконостасу ще немає, але є дві намісні ікони і портрет Блаженнішого, а плянується ще портрет Митрополита Андрея Шептицького. Перед входом до каплиці є таблиця жертводавців на будову, зі зазначенням, що це вияв вдячності і любові членів еміграції.

Товариство св. Софія вже чотири роки влаштовує для молоді курси християнської етики в Українському Католицькому Університеті в Римі й посилає туди слухачів з України – викладачів університетів, учителів середніх шкіл і студентів, як католиків, так і православних. В цьому році мають відбутися конференції й консультації з дорослими. Ось такі пляни на найближчий час.

О. К.

Хата, в якій народився Блаженніший Патріарх Йосиф.

Новозбудований меморіальний комплекс у селі Заздрість.

ЗВІДУСІЛЬ

Небезпечні кріселя

Американська фірма „Dorel Industries Cosco Inc.“ вилучає з ужитку близько 670,000 автомобільних кріселей для немовлят, тому що діти, рухаючись, відчиняли замки, і ця система безпеки переставала діяти. Досі було поранено 29 дітей. Представник фірми пояснив, що причиною ушкоджень переважно було використання кріселей поза автами для перенесення дітей.

Поранили жидівського активіста в Москві

Директор Московського жидівського культурного центру Леопольд Каймовський знаходиться „в дуже серйозному“ стані після того, як його великим мисливським ножом поранив молодий чоловік, що напав на нього у його ж бюрі. Як повідомила поліція, напад на директора центру вчинено відразу після вранішніх молитов у синагозі. Нападник під сорочкою на грудях мав намальовану свастику.

Перший японський банк в Росії

У Москві відкрито філію японського банку Мічіноку (Michinoku), який надаватиме кредити росіянам, але почне цю практику через 5-10 років, бо закон Росії дозволяє кредитування з чужинецьких банків лише через два роки після їхнього відкриття в цій країні.

Араба призначено до важливої комісії

Ізраїльського араба вперше призначено членом важливої парламентської комісії закордонних справ і безпеки Ізраїля, чим уневажнено дотеперішню практику, коли арабам забороняли бути членами згаданої комісії. Гашем Махамід, з фракції Об'єднаного арабського списку, став тим першим арабом, якого призначено до комісії, незважаючи на протести правої партії Лікуд, яка назвала його призначення ризикованим для безпеки.

У Латвії – тільки латвійська мова

Парламент Латвії прийняв закон, який обмежує використання в країні чужих мов. Державна мова буде єдиною в установах, на підприємствах, судах, у документах і офіційних листах. Іншомовні фільми для дітей дублюватимуться латвійською мовою. Закон неприхильно сприйняла російська меншина, яка становить четвертину із 2.4 млн. населення країни. Західні дипломати теж застерегли латвійців від посилення ворожнечі між національними меншинами, а президент Вайра Віке-Фрайберга попередила, що коли закон не відповідатиме міжнародним нормам, то поверне його до парламенту, що й вчинила кілька днів пізніше – зі своїми застереженнями щодо обґрунтованості деяких схвалених точок закону.

ДОРОЖНІ НОТАТКИ

Делегація СКУ в Україні

Контрасти столиці

Ми приїхали до Києва у вівторок, 18 травня. Київське летовище в Борисполі з кожним роком набирає більш європейського вигляду, хоча рівнятися з іншими столицями європейських держав ще не може. Щоправда, серед персоналу переважає російська мова, вражає безліч чужомовної реклами і повільна перевірка паспортів.

Їдемо до Києва. Після мосту – табличка з написом „р. Дніпр“. За сім років незалежності нікому не спало на думку подати назву українською мовою. Перед готелем кіоск з часописами. Вибір невеликий: „Вечірнього Києва“ немає – розкупили, „Літературна Україна“ – раз на тиждень, українську газету „День“ на моє прохання продавець дістає з якогось сховку.

Хрещатик виглядає чудово. Усі підземні переходи викладені керамічними плитками, освітлені. Але на сходах жебрають інваліди, каліки, старі, а то й молоді жінки із немовлятами. Місто було прикрашене різними патріотичними гаслами з нагоди близького Дня Києва. В додатку до того очікувалися вибори київського посадика. Найповажнішими кандидатами були теперішній посадик Олександр Омельченко та його грошовитий суперник Григорій Суркіс, який навіть говорив українською мовою не вмів. Як відомо, 76.4 відсотка виборців віддали свої голоси за Омельченка.

Наприкінці травня відбулася ще одна подія – на відбудований Золотоверхий Михайлівський собор ставили постать архистратига Михаїла, покровителя міста Києва, коли большевики, руйнували Михайлівський собор у 1936 році, хтось зберіг оригінальну постать Архистратига Михаїла. Незважаючи на нестерпну спеку, людей на Михайлівській площі зібралось чимало. Прибули представники влади, з участю Президента України Л. Кучми, посадика міста Києва О. Омельченка та Патріярха Київського і всієї України Філарета з численним духовенством. Після промов державних мужів та Молебня, що його відправив у сослуженні численного духовенства Патріярх Філарет, постать архистратига Михаїла було поставлено над входом до храму. Постає питання, чи поверне Росія фрески, ікони та інші скарби Михайлівського собору, забрані перед його зруйнуванням?

Духовні провідники

Ми відвідали вишгородського екзарха Української Греко-Католицької Церкви Владику Медвіта у Києві. Владика розповів нам про стан екзархату, який простягається не тільки на цілу східну Україну, але й на всі інші держави колишнього СРСР. Він особисто переконаний, що між трьома гілками УПЦ в Україні дійде до порозуміння і тоді можна буде говорити про одну помісну Українську Церкву.

26 травня наша делегація відвідала Патріярха Філарета. Головною темою розмови було об'єднання українського православ'я. Патріярх Філарет заявив, що статистичні дані про кількість парафій Київського патріярхату не відповідають дійсності. Державна адміністрація фаворизує Московський патріярхат й не радо реєструє громади Київського

Патріярхату.

Того ж дня ми поїхали на Байкове кладовище і поклали квіти на могилу Вячеслава Чорновола та проф. М. Грушевського. Творця Української Народної Республіки поховано побіч героя Советського Союзу генерала Ватутіна. Квітів на могилу генерала ми не поклали, а пішли далі, до могили Василя Стуса, Литвина, Марченка та інших мучеників за українську справу.

Шанси претендентів

Вже зголосили свої кандидатури кілька осіб, здебільшого голови політичних партій, яких Україна має понад 70.

На пленарній сесії Секретаріату СКУ 15 травня було вирішено, що делегація СКУ у складі президента А. Лозинського, Віктора Педенка, генерального секретаря СКУ, Марійки Шкамбари, першого заступника президента, Оксани й Ярослава Соколиків та автора цих рядків поїде до Києва на наради. Делегація мала відвідати деяких претендентів у кандидати на пост Президента України, зокрема Президента Л. Кучму, голову Верховної Ради України Олександра Ткаченка, Генадія Удовенка, Юрія Костенка і Євгена Марчука. З Петром Симоненком та Наталею Вітренко вирішено взагалі не зустрічатися. Справу упростав О. Ткаченко, відмовившись зустрічатися з делегацією СКУ. Не вдалося зустрітися і з Президентом Л. Кучмою.

Ми мали намір обговорити наш меморандум, висланий до нього згідно з рішенням VII Світового Конгресу. Як відомо, президенти України – колишній Леонід Кравчук і теперішній Леонід Кучма – на порушенні в меморандумах питання ніколи не дали жодної відповіді.

На нарадах УВКРади зачитано два програмові реферати. Михайло Горинь говорив про національну безпеку України та стратегію взаємодії українських сил у світі напередодні президентських виборів в Україні, Анатолій Погрібний – про українську державницьку ідеологію і політику у сфері інформації. Теми цікаві, але не мали безпосереднього відношення до праці УВКРади, а тим більше СКУ. Більш практичними для нас були доповіді О. Хорошевської про стан української освіти в Україні і за кордоном, Оксани Бризгун-Соколик та В. Трошинського на тему „Проблеми нової хвилі еміграції та реєміграції українців, заробітчанство, торгівля українськими дівчатами й жінками, повернення на батьківщину репресованих“. Відзначалося, що міністерство освіти ще й досі не спромоглося

створити школу, яка б виховувала українських патріотів. Український парламент своїми упередженими законами гальмує розвиток народного господарства, спричинює безробіття, доводить народ до жахливого стану.

Деякі зустрічі відбулися при неповному складі делегації, як, наприклад, з Генадієм Удовенком, Юрієм Костенком та Олександром Морозом. Перші два – претенденти на президентську посаду від розбитої партії Руху – мають невеликі шанси пройти в другий тур виборів. Дещо більші шанси має Олександр Мороз, але, як виявилось на зустрічі з делегацією, він не може відійти від марксистського ставлення до приватної власності, зокрема щодо землі.

Ми побували в садибі Української Республікансько-Християнської партії, де головує Микола Пороський, відвідали Євгена Марчука, голову Комітету з питань соціальної політики та праці Верховної Ради України. В основному, всі кандидати на пост Президента обіцяють повести боротьбу з корупцією та організованою злочинністю. Це обіцяв п'ять років тому і Леонід Кучма, але життя людей значно погіршилося, корупція в урядових колах зросла. Але люди вважають, що Кучма, спираючись на державну адміністрацію, виграв вибори при підрахункові голосів.

Проблемою є наявність трьох національно-державницьких кандидатів – Удовенка, Костенка та Марчука. Якби демократичний бльок погодився на одного кандидата, то можна було б сподіватися, що наступним президентом буде український патріот. На цю тему я мав розмову з одним визначним українським політиком, колишнім дисидентом. Я запитував, чому українські сили не об'єднуються на час виборів і не висунуть одного кандидата з можливостями виграти. „У діяспорі, – сказав він, – було три ОУН і вони впродовж півстоліття не могли домовитися, а що ж говорити про 70 партій?“

Це правда, відповів я, що у нас було аж три ОУН, але вони мали одне завдання і між собою різнилися лише в тактиці. Ви – національно-державницькі партії – маєте державу і, йдучи до виборів, поділилися, боретесь проти своїх же національних опонентів. На цьому виграють соціальні комуністи, які намагаються відновити СРСР, російську імперію.

Відповіді на це зауваження я не почув. Усе ж ми хочемо вірити, що здоровий глузд переважить, і з трьох національно-державницьких кандидатів залишиться один, який переможе у цьому нерівному змагу. Таку надію дає нам, зокрема, вислід виборів посадика міста Києва.

В. Верига

**ПАЧКИ В
УКРАЇНУ**

DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати зв'язки в Україну та з України. До вибору 99 вірців хусток! А також фірмово шкільне зимове взуття від \$35.

NEWARK, NJ 698 Sanford Ave Tel. 973-373-8783 Free 800-339-4776	CLIFTON, NJ 565 Chilton Ave Tel. 973-946-1543	PHILADELPHIA 1801 Cottman Ave Tel. 215-728-6840
--	--	--

Хроніка гарвардського літа

Епізод другий: літня школа підносить викладання української мови на новий рівень

Навчання в літній школі української мови у Гарварді триває загалом вісім тижнів. Це зумовлює особливо інтенсивний ритм життя як студентів, так і викладачів – часу обмаль. Вже до кінця першого тижня кожен студент має остаточно вирішити, які дисципліни вивчати. Найчастіше кожен вибирає по два курси. Всі шість курсів, які пропонує цього року літня школа, відрізняються один від одного як

за структурою, вимогами, так і за методикою викладання. Такі курси, як “Історія України ХХ століття” (Роман Шпорлюк), “Українська література ХХ століття” (Григорій Грабович) чи “Українська політика і суспільство” (Джеймс Клем) є лекційними: студенти двічі на тиждень слухають лекції, а решту часу опановують літературу, пишуть курсові роботи. Натомість українська мова викладається що-

дня як інтенсивний практичний курс. Порівняно невелика чисельність кожної групи – від п'яти до десяти осіб – дає змогу кожному студентові працювати в максимально продуктивному режимі. Студенти мають також нагоду практикувати живу українську мову у спеціально створених ситуаціях. Для цього активно залучаються студенти літньої школи, які приїхали з України.

Три викладачі-мовники – Наталя Шостак, Юрій Шевчук, Віра Андрушків – пройшли спеціальні курси навчання у Фініксі, Аризона, де перейняли методику навчання і оцінки навичок усного мовлення. Цей підхід опрацювала Американська рада викладання чужих мов (ACTFL). При школі діє щорічний методологічний семінар, який веде інструктор ACTFL Роберт Вікарз. Семінар ставить за мету впровадити найновіші методи викладання власне в курси української мови літньої школи в Гарварді.

Два викладачі-мовники школи вже отримали від ACTFL посвідчення екзаменаторів навичок усного мовлення з української мови, ставши єдиними фахівцями такої кваліфікації в Північній Америці. До кінця літа сертифікацію ACTFL має пройти і третій викладач. Відтак Гарвардську літню школу можна, без перебільшення, вважати провідною у викладанні української мови в Північній Америці.

Юрій Шевчук

За традиційним “Українським столом”, який відбувається в гарвардській Меморіальній залі, що править за їдальню для всіх студентів літньої школи, студенти школи мають додаткову нагоду, поза клясою, у дружньому оточенні, поправлятися з української мови із студентами з України.

ЯК БУЛО „ПРИВАТИЗОВАНО” ЗАГАЛЬНОГРОМАДСЬКУ СПРАВУ

У відповідь на редакційний коментар до статті Ю. Шевчука „Оповісти всю гірку правду” („Свобода, 25 червня 1999 р.)

Про документи визвольної боротьби

ЗАЯВА

У зв'язку зі статтею кореспондента „Свободи” Юрія Шевчука про його розмову з д-ром Євгеном Місилом і з приводу коментаря редакції („Свобода” 25 червня 1999 р.), до мене, як до члена-засновника Української Головної Визвольної Ради (УГВР) в Україні і колишнього голови Закордонного Представництва та середовища УГВР і „Прологу”, звертаються окремі читачі, бажаючи з'ясувати, як це насправді було і що діється з архівом УПА, загалом з документами підпільної і повстанської боротьби в Україні в другій половині 1940-их і на початку 1950-их рр.

Отож якщо йдеться про документи ОУН, УПА, УГВР – взагалі про документи організованого визвольного підпілля, які ЗП УГВР одержувало від Президії УГВР, Головного Командування УПА і Проводу ОУН в Україні, то вони зберігалися впродовж десятиліть у створеному на початку 1950-их років архіві ЗП УГВР, точніше, в окремому приміщенні дослідного і видавничого об'єднання „Пролог” в Нью-Йорку. „Пролог” як установа діяв в політичній структурі середовища УГВР, був підпорядкований Президії ЗП УГВР, передусім Миколі Лебедєві як генеральному секретареві зовнішніх справ і довіреному голові „Прологу”.

Що ЗП УГВР і „Пролог” робили з тими документами? Згідно з до-

рученнями, одержаними від Президії УГВР, Головного командування УПА і Проводу ОУН в Україні, поширювати в світі інформації про документи визвольної боротьби в Україні і здобувати для неї прихильників, ЗП УГВР і „Пролог” 1) періодично інформували про них українську діаспору засобами преси, зокрема через двотижневик „Сучасна Україна” і місячник „Сучасність”; 2) відкрили доступ до архіву ЗП УГВР для використання документів визвольної боротьби для українських і чужинецьких дослідників найновішої історії України, передусім дослідників періоду Другої світової війни і після неї; 3) відкрили документи архіву ЗП УГВР для використання і передруків редакторам монументального проєкту збірників „Літопису УПА”, яких на сьогодні появилось біля тридцять томів документів і які є тривалим свідченням організованої визвольної боротьби українського народу. Коли у 1950-их роках послабла, а пізніше припинилась підпільна і повстанська боротьба в Україні, в архіві ЗП УГВР зберігалися також документи нових виявів руху опору, і вони також були відкриті для дослідників.

За весь час існування архіву ЗП УГВР його документи розглядалися як цінності загально-

національного характеру – незалежно від його пов'язання з політичним середовищем УГВР.

Такий підхід радикально змінився, коли восени 1991 року головою „Прологу” став Петро Содоль. „Пролог” був підпорядкований Президії ЗП УГВР і Середовища УГВР, „Пролог” як видавництво був рівночасно зареєстрований в штаті Нью-Джерсі як корпорація, сперта на уділах.

Використавши це, П. Содоль, після того, як став головою „Прологу”, відмовився далі підпорядковуватися Президії середовища УГВР. Рівночасно, як голова корпорації „Пролог” (так він почав називати „Пролог”), забрав під свою контролю матеріальні ресурси видавництва „Пролог” – тобто модерне технічне устаткування, бібліотеку і також Архів ЗП УГВР – цінності, які він не творив.

Таким самовільним актом П. Содоль перетворив колишній „Пролог” на приватне підприємство і зламав принципи, на яких були побудовані взаємини між середовищем УГВР і „Прологом”, передусім статутіві постанови про зверхність Президії ЗП УГВР і середовища УГВР над „Прологом”. Що більше, П. Содоль зірвав також взаємини з організованою українською громадськістю.

Як показав прикрий досвід д-ра Євгена Місила, своїм вчинком П. Содоль позбавив дослідників доступу до вивчення документів архіву ЗП УГВР, який постав завдяки жертвості і самопожертві дуже багатьох вояків УПА, членів ОУН, загалом членів організованого визвольного підпілля в Україні, які ті документи принесли з України.

Мирослав Прокоп

(Закінчення на стор. 20)

ЗВІДУСІЛЬ

Хворобу собак, спричинену кліщами знайдено у людей

Згідно з найновішими даними дослідників, вперше завважено у людей бактеріальне зараження, спричинене певним типом кліща, від котрого досі, як вважалося хворіли тільки собаки. Досліди не вказують на те, що собаки розпосюджують цю небезпечну хворобу серед людей через покусання чи лизання. Натомість дослідники підкреслюють, що кліщі кусають собак і людей та, правдоподібно, скачуть з собак на їхніх власників. Лікарі від 1996 до 1998 року знайшли чотири випадки згаданої інфекції в людей, всі у стейті Місурі, та додаткових чотири випадки вже цього сезону в штатах Місурі, Оклахома і Тенесі.

Пожежа на поромі

На норвезькому морському поромі „Princess Ragnhild” серед ночі сталася пожежа в машинному відділі. Пором йшов з Німеччини до Осло і перебував у 10 морських милях від Швеції. Вогонь поширився блискавично, але рятувальна акція проходила вправно й усі 1167 пасажирів та 172 члени залоги були евакуйовані. На порятунок прийшло близько 20 суден і 9 гелікоптерів.

Сарана прийшла з Казахстану

Великі райони Росії переживають нашествя сарани, яка перейшла сюди з Казахстану. Десятки тисяч посівів знищено в Сибіру, над Уралом і Волгою. У кількох областях оголошено надзвичайне становище. Вчені з Астрахані застерігають, що коли не вжити рішучих заходів, може повторитися трагедія 1920 року, коли весь урожай зерна над Волгою і Уралом знищила сарана.

Лісовий пожар змусив Б. Єльцина змінити місце вакацій

Перебуваючи на вакаціях у відлюдній оселі Русь, 90 миль на північ від Москви, російський президент Б. Єльцин з уваги на лісовий пожежу був змушений звідти виїхати. Речниця Кремля заявила, що решту відпустки Б. Єльцин проведе на дачі Горкі – 9, у дев'яти милях на захід від столиці. Надзвичайна посуха від початку червня, з пересічною денною температурою 86 ступенів за Фаренгайтом, є причиною лісових пожеж.

Вибачаються за Хрестоносні походи

Кілька сот членів християнського угруповання вибачились в Єрусалимі за Хрестоносні походи. Обрамовані копії свого вибачення вони вручили релігійним провідникам Єрусалиму. З часу масових вбивств жидів, мусулманів і візантійських християн під час Хрестоносних походів минуло 900 років. Один із двох головних ізраїльських рабів, Ізраель Мейр Лау, подякував християнам, кажучи „Ліпше пізно, як ніколи”.

Харківський правопис – надійна основа

Я, як багато інших, був вихований на Харківському соборному правописі, й тому вповні погоджуюся, що цей правопис мусить стати центральним та вихідною базою в опрацюванні українського правопису, який був би по суті українським та відповідав би вимогам двадцять першого століття.

Німецька мова є державною мовою Німеччини, Австрії, Швейцарії та Ліхтенштайну, які спільно, у взаємному порозумінні впроваджують конечні зміни та удосконалення в німецькому правописі, бо цього вимагає життя та поступ. Це саме відноситься до української мови в цілості. Це означає, що нам треба втікати від „злиття” мов та уникати всякого непотрібного нам „зближення”, а дати українській мові належне їй місце в групі індо-германських (чи індо-європейських) мов. Це казало б нам говорити та писати про „гімназію”, а не „гімназію”...

Д-р Роман Шолдра,
Летбридж, Альберта, Канада

Попереду – велика розмова про мову

Цього літа в Києві відбудуться два загальноукраїнські, а якоюсь мірою і міжнародні, заходи, присвячені українській мові і її розвитку: 18–20 серпня в столичному Будинку вчителя проходитиме другий світовий з'їзд Гуртків плекання української мови, а 21–24 серпня – шостий світовий з'їзд Української Світової Спільки професійних учителів. Обидва віча матимуть спільну тему: „Українська мова – ідентичність і душа українського народу”.

Доповідачами на з'їзді будуть відомі українські філологи, письменники, викладачі, представники української західної і східної діаспори.

Як випливає зі самих дат проведення цих заходів, частину їхніх програм буде присвячено 8-й річниці Незалежності України.

Зиновій Квіт,
голова Української Світової Спільки професійних учителів,
Філадельфія, Па.

Не критикуйте, а похвал

На мою думку, „Свободі” не варто друкувати листи з похвалами на адресу самої „Свободи”. Колись редакція цього не робила, а газета як тепер, так і тоді друкувала цікаві, добре написані матеріали. Журналісти повинні робити свою справу свідомо і твердо, не догоджаючи нікому і не відступаючи перед різними натисками, що їх „з найкращими намірами” вживають деякі автори, особливо щодо проблем мови. Повірте мені, для більшості читачів мовні нюанси не мають жодного значення. Ми чекаємо цікавих і важливих вісток, аналітичних статей, споминок, репортажів, та й просто обміну думок на висококультурному рівні.

П. Петрика

МОВА ПРО МОВУ

Словник Г. Голоскевича викликає застереження

Якби навіть „Свобода” вміщувала рубрику „Мова про мову” у кожному числі, все одно годі було б видрукувати усі одержані листи на цю дражливу тему. Тому просимо авторів не ображатися з приводу вимушеного „ущільнення” текстів – ми це робимо з поваги до них і їхніх поглядів, хоч нерідко ці погляди – як от у випадку з проф. О. Беєм – спонукають до дальших дискусій. – Ред.

У передмові до восьмого видання правописного словника Григорія Голоскевича (Секція Мовознавства УВАН, Нью-Йорк, 1952 р.). Цей словник оголошується „найкращим, найповажнішим, найдокладнішим”... Це перебільшення... На мою думку, у ньому є маса-масенна помилок, особистих суджень, іноземного „непотрібу”, навіть порушень чинного права тодішньої УСРР...

Советські критики Г. Г. не зовсім помилялися, коли мали застереження до маси галицизмів, локалізмів тощо. Наприклад, Г. Г. дозволив собі змінити назву держави США на Північно-Американські Сполучені Штати...

Дискусія тут іде про дві справи: а) написання географічних назв, б) непослідовність у написанні українських і неукраїнських прізвищ. При географічних назвах Г. Г. відходив від офіційної транскрипції. Зауважу, що держава, якою вона б не була, чи нам подобається, чи ні, має природне право називати місто за своєю волею. Наприклад, м. Сталіно, а не Сталіне за Г. Г. (381),

Каховка, а а не Кахівка (168). Міста, що закінчувалися на -поль, -ськ, -зьк і -цьк Г. Г. подавав на свій розсуд. Треба знати, що міста Південної України є відносно молодими й носять іноземні ймення, бо так веліла Катерина II. Їх треба закінчувати на -поль, а не -піль. Серед них: Симферополь, Севастополь, Маріуполь тощо. До міст, що закінчуються на -ськ, Г. Г. додає на кінці букву „е”. Отже, подається Дніпропет-р/і/вське, Генічевське, Новомосковське і ін. У випадку Дніпропетровська (100) Г. Г. замінив букву „о” на „і”, хоч повинен знати, що назва походить від Григорія I. Петровського, тодішнього голови ВУЦВК-у, а не від якогось Петрівського. У нас, серед емігрантів, не рідко можна почути, як проф. Грушевського називають Грушівський, бо Грушевський, мовляв, російське прізвище. Подібно зукраїнізовано прізвища Драгоманова, Глібова, Єфремова, де закінчення -ов замінено на -ів. Не обійшов Г. Г. столицю Волині – Луцька (199), старовинний Луцьк, який подається як Луцьке.

Якщо, для прикладу, з Г. Г. мав би діло україномовний, але об'єктивний чужинець, він мусив би прийти до висновку, що Г. Г. перебував під впливом двох ефектів: а) „ефекту примітивного націоналізму” або б) „ефекту надмірного фонетизму”. Складається враження, що у закінченні -ськ Г. Г. додачував москалізми, хоч такі закінчення подаються у „Слові о полку Ігоревім”: Курськ, Пліснськ, Полотськ (Київ „Радянський письменник”, 1955, стр. 32, 38, 42). Міста з таким закінченням є і в корінній Польщі: Гданськ, Отвоцьк, Пуцьк, Плоцьк, Пшеворськ, Черськ, Мінськ Мазовецькі тощо.

У написанні власних імен взагалі бракує послідовності. Отже, слов'янські прізвища на -скі і -ски в Г. Г. подаються за українською транскрипцією (ський): Пілсудський (290), Палацький (268), Соболєвський (373), а прізвища, закінчені на -вич, подаються у фонетичному звучанні: Сенкевич (363), Міцкевич (215), Григорович (82). У прізвищі Григорович не подано „г”, адже це прізвище російського письменника. Прізвище Грибоєдова (82) написано з „г”, але Горького (87) написано як Горькій. Є переборщення у російських прізвищах, де виступає буква „є”. І так, Алексєєв – Алексєєв (6), Тургєнєв – Тургєнєв (404), Менделєєв – Менделєєв (210).

Є і інші недоречності або невігластва: Г. Г. каже писати: Ауербах (нім. писм.), Шопенгауер (нім. філ.), а ми пишемо Авербах, Аденавер і т. д.

Д-р Омелян Бей,
професор політекономії, емерит,
Шіпенсбург, Па.

Свої ж русифікатори...

Про катастрофічний стан українського шкільництва, національної культури, відтворення історичної пам'яті народу, друкованого слова чи явної переваги російськомовної телевізії в інформаційному просторі України можна писати цілі книги. Обмежуся тільки проблемою мовної практики, точніше – вимовою чужих імен, географічних назв, частого, зовсім не виправданого, вживання чужих слів дикторами Міжнародної служби Радіо України та дикторами української редакції радіо „Свобода”.

Приклади наведу переважно із програм радіо „Свобода”, які готуються і передаються тепер з Праги, і які – майже на увазі – оплачуються виключно американськими платниками податків. В переважній більшості всі диктори здобули освіту за советського періоду в Україні і їхня мова відображає дуже сумний стан української мови в сучасній Україні. Проте, від них можна вимагати більшої чистоти мови, ніж від звичайного обивателя. Вони мають доступ до словників, повинні знати історію брутального утиску і насильної русифікації української мови, повинні знати про Харківський правопис, про словник Голоскевича, про словник чужомовних слів Бойківца, Ізюмова, Калишевського і Трохименка та інші джерельні матеріали...

Найбільшого клопоту і проблем

дикторам „Свободи” і Радіо України завдають літери Г, Г, і Х. Майже всі диктори русифікують чужі імена, назви міст і країн, дотримуючись советсько-російського правопису і вимови. Приклади: прізвище віцепрезидента США вимовляють Гор звук дуже непристойного англійського слова) замість Гор, теперішнього канцлера Німеччини називають Герхард Шріюдер замість Гергард Шредер, сенатор Гепхард замість Гепгард, конгресмен Гінгріч замість Гінгріч, Ганс замість Ганс, Гавана замість Гавана, Ле Гавр замість Ле Гавр, Гановер замість Гановер, Гага, Гонолулу замість Гонолулу, Гаррі Труман замість Гаррі Труман, німецький президент Герцог замість Герцог, Гаїті замість Гаїті, автомашина Хонда замість Гонда, американський дипломат Холбрук замість Голбрук, ім'я Харріс замість Гаріс і багато інших, список яких у мене заповнює кілька сторінок. Нам, американським платникам податків, повинно залежати на тому, щоб американська радіостанція „Свобода” не була причетна до заневищення української мови.

Наступною серйозною проблемою обох радіостанцій є надмірне вживання чужих, головню з американізованих чи з англізованих слів, таких як: імідж, бріфінг, хобі, анонс, файтеер, фокусувати, волонтер, сколапсувати, суїцид, вердикт, провайдер, тест, голкіпер, і т. д. Невже ніхто із дикторів

не завдає собі труда заглянути в англо-українські словники, видані в Києві, де майже кожне згадане слово має свій український відповідник? Думаю, що наші празькі та київські диктори мусять частіше до них заглядати. На превеликий жаль, наші мовознавці в Україні і діаспорі досі мовчать або пасивно ставляться до цієї важливої проблеми. Створюється враження, що їх не турбує заневищення нашої прекрасної мови, що в них бракує почуття відповідальності за її чистоту та милозвучність.

Невже ж нам, звичайним радіослухачам, припаде ця ця важна ініціатива слідкувати і протестувати проти русифікації та іншомовного засмічування нашої літературної української мови радіостанцією „Свобода”, яку оплачує американський уряд за зібрані з нас податки? Якщо так, то для цього ми повинні заангажувати наші авторитетні наукові або громадські центри, щоб вони вплинули на Радуправителів міжнародного радіомовлення (Board of Governors for International Broadcasting) у Вашингтоні, керівником якої є п. Натансон, і яка має безпосередній нагляд над радіостанціями „Вільна Європа” та „Свобода”.

А якщо хто із читачів тут в Америці має короткохвильовий радіоприймач і хоче переконатися в правдивості сказаного, нехай починає слухати ранкову програму української редакції „Свобода” від 11-ої год. вечора до півночі в діапазоні 41-го метра на частоті 7245

Степан Максимюк,
Сілвер Спрінг, Мераленд.

„Кращі мовознавці”

У рубриці „Мова про мову” („Свобода”, 28 травня) Євген Федоренко стверджує, що у виробленні нового правопису беруть кращі мовознавці України й діаспори. Тим часом про якість „кращих” мовознавців України можна наводити десятки анекдотів.

У Києві за редакцією академіка УССР Русанівського і з позитивними рецензіями докторів філологічних наук УССР С. Єрмоленко та Л. Мацько вийшов посібник „Изучаем украинский язык”. І в цьому підручнику серед інших сумнівних тверджень є й таке: „...на Гуцульщині... взували... плетені з лика постолі – м’яке шкіряне взуття”. Досі такого винаходу переробки лика на шкіру на Гуцульщині не знали. Якщо постолі академіки роблять з лика, то личаки, мабуть, із шкіри.

Про „кращих” мовознавців України є й інші свідчення. Ось що пише в газеті „Час” (26 березня) колишній в’язень ГУЛАгу В. Овсієнко: „Я теж філолог. Один мій колега... пішов у КГБ, закінчивши філологію. Він був стукачем у на-

шому студентському середовищі. А я через півроку став політв’язнем”. І далі: „Якщо хтось висловлював невдоволення становищем української культури, мови в суспільстві, відсутністю свобод, слухав радіо „Свобода”, то вже потрапляв до розряду потенційних ворогів. З ним проводили „профілактичну роботу”, його виганяли з вузу чи з роботи”.

З цих цитат стає зрозумілим, хто діставав в УССР звання академіків та докторів філологічних наук. І сьогодні ці „кращі” мовознавці вирішують долю українського правопису. Понадусім, цих людей легко шантажувати агентам „п’ятої колони” в Україні. А така колона – і дуже потужна – в Україні діє.

Цікаво, як представлено діаспору в комісії правопису: діаспору репрезентують україністи Росії, Казахстану, Молдови, Білорусі, Польщі, Румунії, Словаччини і також Америки й Канади. Україністи Росії, Казахстану, Молдови, Білорусі – це все кадри, навчені в СССР. Це ніяка не діаспора, це ті

самі дібрані згори за рекомендацією належних служб мовознавці. Великою мірою це саме стосується і до українців Польщі, Румунії, Словаччини. Добір українців у цих країнах координовано з міністерством освіти УССР із тими органами, які за цим міністерством наглядали.

Отже, вже самий склад комісії правопису – це підтасовка з метою досягти відповідного результату – збереження норм колоніального правопису. То чи правильно твердити, що комісія правопису об’єднує кращих мовознавців України й діаспори?

Ще більше застережень викликає така заява Є. Федоренка: „Коли в Україні буде прийнято новий правопис, негайно впровадимо його, незалежно від особистих уподобань”.

Може, з поваги до людей, треба буде обговорити це питання з громадськістю, з батьками дітей, з науковцями? Намагання нечесними засобами накинати діаспорі колоніальний правопис, як і все нечесне у світі, нічого доброго ні Україні, ні діаспорі не принесе.

Святослав Караванський

Єдиний інтерес – чистота мови

В англійській мові під натиском феміністичних груп останнім часом міняються слова, як ось слово spokesman стало spokesperson, щоб віддзеркалити, що представником може бути не тільки тап-мужчина, але й woman-жінка (цікаво, коли це люди, не ознайомлені з латинським словом persona, будуть вимагати заміни закінчення -son на -child, тобто змінять слово spokesperson на spokesperchild?). Але це справа англійської мови, і хай нею турбуються і дають відповідні напрямні покликані до того англійські фахівці-вчені.

В українській мові професію, фах, спеціальність, звання людини, її становище в суспільстві означається загальним словом, не роблячи різниці, чи людина з даним фахом є жінкою чи чоловіком. Головою (іменник жіночого роду) або президентом (іменник чоловічого роду) якоїсь організації може бути або чоловік, або жінка, і це не міняє назви становища. До речі,

слово „людина” є жіночого роду, але означає людську істоту загально, без різниці статі; давніше в подібному значенні вживалось слово „чоловік” (чоловічого роду). Ще можна б було погодитись, якщо б назву професії у залежності від того, хто її виконує, міняли б за допомогою нарізків, властивих українській мові, наприклад: лікар-лікарка, акушер-акушерка, співак-співачка, (хоч нарізок -к- звичайно означає зменшеність: книга-книжка, рука-ручка, нога-ніжка, отже, феміністи повинні проти вживання цього нарізка в таких словах протестувати, але дуже вражають діалектизми, як ось: членкиня, мисткиня, слугиня, чи позики з чужих мов, як ось поетеса (від французького poetesse), тощо.

Був час, коли було модно вживати якнайбільше чужих слів, бо воно начебто підкреслювало „ученість” мовця, а в дійсності це було ознакою його гордості, його ба-

жання піднятися понад свого слухача. Його не турбувало те, що його мову мало хто розумів (а для цього, власне, і тільки для цього мова існує), він бажав пошани й подиву слухачів. Як казав колись Тарас Шевченко: „І в Україну принесли великих слів велику силу й більш нічого”. Подібне ми бачимо сьогодні серед мовців в Україні: внесено багато англійських (американських) слів, як ось: рейтинг, імідж, колапс, саміт, брифінг, холдинг, топ-новини, імпічмент, спікер, бізнес, клан, лідер, пролонгувати, та інші; французьке – вояжувати, так начебто в українській мові не було на ці поняття відповідних слів.

Але, вертаючи до теми, назви наукових ступенів та професій залишаються незмінними, незважаючи на те, чи його має жінка чи чоловік. Отже, тільки: доктор, професор, магістер, кандидат наук, лектор, інженер, лікар, мистець (чи: митець), маляр, поет, актор, співак, піяніст, член, слуга і т. д.

Це не означає чоловічого шовінізму, це означає дбати про чистоту української мови.

Д-р Юрій-Мирослав Левицький, Монреаль

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМЕНТАР

„Повірте, для більшості читачів мовні нюанси не мають жодного значення”, – пише один з авторів нашої сьогоднішньої рубрики.

Дуже хочеться, щоб це було правдою. Нюанси в царині мови – справді річ специфічна, вони потребують непересічної освіченості, глибоких лінгвістичних знань. На щастя, природа усяких знань однакова: чим далі зайдеш, тим вибачливіший будеш до тих, хто йде за тобою. Тим більше, що в нашому випадку зовсім не йдеться про якісь незбагненні хачі філології: для нормального прочитання газети не треба ніякого втаємничення, ніякої граматичної „езо-терики”, а досить відчувати мову як живу матерію, як органічну цілісність, як самоцінну основу, яку

нездатні зруйнувати ніякі проминальні вади і тимчасово неузгоджені деталі. В цьому сенсі п. Петрика має рацію – більшості наших читачів властиве нормально-здорове ставлення до мови газетних публікацій.

Разом з тим є дивна, м’яко кажучи, меншість – автори дуже категоричних, дуже нетолерантних листів до редакції, листів-присудів, як треба і як не треба писати. І тут теж отаку завважуємо закономірність: категоричність повчань пов’язана з безнадійною мовною неграмотністю. Лише щиро шкодуючи тих людей, не бажаючи представляти їх на сміх, ми не виносимо їхнього незнання на сторінки газети.

Це, однак, не означає, що ми не маємо поважних мовних проблем.

Державна незалежність України актуалізувала завдання, яке дотепер лежало у сфері ідеалу: випрацювати єдиний, змістом і духом соборний правопис для України і діаспори. Виходячи не з того, хто які позиції – прогресивні чи ретроградні – займав учора, а з того, щоб наше спільне національно-мовне майбутнє наповнити мудрим, об’єднувальним і водночас науково обґрунтованим змістом. Що ж є перешкодою на цьому шляху?

І в Україні, і в діаспорі у мовних дискусіях панують дві тенденції: там філологічна меншість, усвідомлюючи шкоду, заподіяну нашої мові советським русифікатор-

(Закінчення на стор. <None>)

Розділ веде ред. Петро Часто

До проблеми „г-г”

У росіян немає звуку „г”, а є лиш звук „г”. Наприклад, „город” вони вимовляють „город”, „глаза” – „глаза”. Тому то, щоб злити нашу мову з російською, з нашого словництва викинули букву „г”. В Українському советському словнику, виданому у 1966 році Академією Наук УРСР під редакцією Бажана і Білодіда, нема зовсім букви „г”. Всі слова, що починаються на букву „г”, поміщені під „г”. Наслідком того вийшли такі дивогляди, як: „Горгани”, „гегати”, „Голдсміт”, „Гоя”, „Гіза” „гердан”, „готи”...

Оксана М. Ліщинська

„Свобода” – 100-ліття сеньйорка...

Цікаву й вартісну сторінку поміщує „Свобода” у своєму тижневику: „Мова про мову”. Щоправда, не кожному „Свобода” подобається, але ще той не вродився, щоб усім догодив. Впродовж століття газета здійснювала велику працю для свого народу, для нації. І чи це аж така велика вада – що зустрічаємо іншомовні слова? Таки ні. І щоб через те її аж не розуміти? Україна далеко від Америки, а слова американські вживас. Цікаво, що буде по кількадесятьох роках? Щодо „плян” чи „план” – хай собі говорять, як кому подобається, але, властиво, українська мова є м’яка, милозвучна, то що є краще – плян, ніж тверде „план”?

Часом читаємо статті, писані гуцульською чи лемківською говіркою, але ніхто не каже, що то не українська мова, і я їх залюбки читаю, хоч також не всі слова розумію, а проте вони рідні, українські – рідний наш скарб.

Ольга Гриньків

Без цих слів можемо обійтися...

В діаспорних газетах зустрічаються слова і вислови, вживати які не варто, якщо ми справді дбаємо про чистоту української мови. Подасмо, в сенсі пригадування, низочку пар (хибний варіант – у дужках): (безличний) – нахабний, безсоромний; (будьто) – ніби, мовби, нібито; (вкортці, вневдовзі) – невдовзі, незабаром; (доперва) – щойно, тільки що; (доживотний) – довічний; (заосмотрити) – забезпечити; (заінтересування) – зацікавлення; (знакомий) – знайомий; (мильний) – помилковий; (одобрювати) – схвалювати; (двохденний, трьохденний) – дводенний, триденний; (негодувати) – обурюватися; (пописуватися) – демонструвати вміння; (розговорна мова) – розмовна мова; (щоби) – щоб; (являється (кимось)) – є (кимось).

Я перегорнув задля цікавості, старі річники „Свободи” – і знаєте, що там знайшов? Ще редактори 70-их і 80-их років просили дописувачів не вживати ці ж самі слова! Еже ж, бур’яни з мови ще тяжче виполоти, ніж з поля. Уся наша надія – на те, що наші вчені випрацюють досконалий Правопис, який задовольнить і Україну, і діаспору.

В. Дмитрук

Ч.8

Боянчик прощається з бабусею

Малюнок О.Бошко

Боянчик вскочив так швидко у бабусину кімнату, що ледве двері не вирвалися зі завісів. Та бабуся не гнівалася, бо знала, що він тільки на хвилинку прибіг, а вниз тато чекає в авті – бо ж везе Боянчика в табір.

– Бабусю, я прийшов попрощатися, попросити, щоб бабуся мене поблагословила, бо я цього року в таборі буду проходити третю пробу, і коли приїду, буду вже новак-орлям! – випалив одним духом.

– Добре, добре, дитино! Хай тебе Бог благословить! – відповіла бабуся так гарно, як вона це вмів. – Ідь щасливо і в таборі здобудь собі славу доброго новака! А ще не забувай...

– О ні, бабусю, я не забув. Я маю свій календарець тут, у кишені! – і Боян став вовтузитися, щоб вийняти календар зі замалої кишені однострою.

– Я саме й хотів спитати, що буде цікавого в липні, а я в таборі вже сам домалою на дозвіллі!

– Добре, добре, скажу тобі все! Ось зазначи собі день сьомого липня...

– То буде Івана Купала? – поспішив сказати Боян, бо бабуся любить, коли він все знає.

– Так, це день народження святого Івана Хрестителя, великого святого, родича самого Ісуса Христа. Він проповідував, що прийде Ісус та потім охрестив Його у річці Йордан...

– О, я тямлю, на Йордан було так дуже зимно, аж свячена вода у пляшечці замерзла, поки ми дійшли з церкви до авта!

– Так, це було зимою. Свято Йордан і є в пам'ятку хрещення Ісуса.

– А чому братчик казав „Купала”?

– Бо це так називали це свято, коли українці ще не були християнами. Тоді вони святкували найкращу пору літа і найбільшу силу сонця. І вірили...

– О, я знаю, що папороть цвіте. Минулого року ми мали такий

змаг, що шукали цвіту папороті. І наш росвий, Івась, знайшов. А цей цвіт, то був золотий тризуб... І це ж були Івасеві іменини, і цього року будемо знов йому співати „Многая літа”, і я маю для нього дарунок: книжечку „Олеся”...

Малюнок Ірини Савойко-Красій

– Добре, гарно, але це ще не кінець. А тобі треба поспішати! Зазначи собі ще день дванадцятого липня!

– А що це за свято?

– Це свято двох великих святих, Петра й Павла!

– О, наш братчик минулого року в таборі звався Павло!

– Так, це ім'я дають часто хлопцям, так, як і Петра. Бо це були два великі апостоли, вони зараз після смерті і воскресіння Ісуса обійшли весь світ, який тоді знали, і голосили всюди правду Христову. Якби не вони, може, ми й до сьогодні не були б християнами... Тому їх дуже шануємо. І певно в таборі буде теж у цей день Служба Божа...

– Я вже записав, бабусю, і якби мене хто в таборі спитав, то я вже буду знати...

– Дуже добре, але ще запиши собі дні від 12 до 22 липня...

– О, добре, буде місце щось більше намалювати, – зрадив Боянчик. – А що це таке було? І чому так довго тривало?

– То був великий бій Української Дивізії з більшовицькими москалями. Давно вже, у 1944 році... Під Бродами.

– То було вже дуже давно – 55 років тому! – похвалився Боян, як швидко він вмів рахувати.

– Так, вже дуже давно... І бабуся чомусь вийняла хусточку з кишені фартушка та хотіла витерти очі так, щоб Боян не бачив...

– Бабусю, а чого ти плачеш? – він все ж таки завважив...

– Бо в цьому бою загинув твій вуйко-дідо, мій старший брат...

– Це той вуйко-дідо Євген, що, ти розказувала, так добре грав копаного м'яча?

– Той самий. Він знав, що йдуть московські більшовики, найгірші вороги України, і пішов з ними воювати... Саме під Бродами зустріли наші дивізійники великі більшовицькі війська і боролися з ними цілий тиждень...

– А хто переміг?

– Не наші, дитино... Згинуло там наших кілька тисяч, але більшовики були сильніші...

– І вуйко-дідо так зовсім надармо згинув?

– Не надармо, бо ось залишилася згадка про нього, що боровся за Україну. Залишилася для тебе і для двоюрідних Аскольда й Олега. Щоб ви теж любили Україну...

– Бабусю, ти ж знаєш, що я люблю... – почав говорити Боян, та в ту мить під вікном залунала трубка татового авта...

– Іди вже, нема ради, Боянчику! – промовила бабуся. А оце

ще тільки поглянь! – і бабуся вийняла з шухляди маленьку відзначку, – щоб ти знав, що намалювати в календарці: це відзначка Української Дивізії, герб князя Лева, герб Галичини, тієї частини України, де створилася

дивізія... Та тут трубка озвалася ще голосніше кілька разів...

Бабуся тільки всміялася перехристити Бояна, а він поцілував бабусю в руку, як звичай велить, і погнався вниз сходами. Бабуся чула, як він скакав через дві сходи, як перекинув стояк з парасолями, але не гнівалася, бо бабуся все розуміє...

Леся Українка

Вишеньки

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,
Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким.

Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть.

Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,
Ой раді б зірвати,
Та годі дістати!

Ой вишеньки-черешеньки
Червоні, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі?

Малюнок Ніни Мудрик-Мриц

„Ой, того ж ми так високо
Виросли на гіллі –
Якби зросли низенько,
Чи то ж би доспіли?”

ПОЯСНЕННЯ СЛІВ:

Боянчик прощається з бабусею

ВИРВАТИСЯ З ЗАВІС –

to come out of hinges

ПОБЛАГОСЛОВИТИ –

tobless

ВОВТУЗИТИСЯ – to fuss

ДОЗВІЛЛЯ – free time

ПРОПОВІДУВАТИ – to preach

ПАПОРОТЬ – fern

ШАНУВАТИ – to honour

ТРИВАТИ – to last

ФАРТУШОК – apron

ВУЙКО-ДІДО – great-uncle

КОПАНІЙ М'ЯЧ – soccer

ВОРОГ – enemy

БОРОТИСЯ – to fight

ПЕРЕМОГТИ – to win (a battle)

НАДАРМО – in vain

ДВОЮРІДНИЙ БРАТ – cousin

ТРУБКА АВТА – car horn

ШУХЛЯДА – drawer

ВІДЗНАЧКА – badge

ГЕРБ – emblem

ЗВИЧАЙ – rule of proper behavior

СТОЯК З ПАРОСОЛЯМИ – umbrella stand

Вишеньки

ВИШНІ (ВИШЕНЬКИ) – sour cherries

ЧЕРЕШНІ (ЧЕРЕШЕНЬКИ) – sweet cherries

ПРОСТЯГАТИ – to stretch

ЛІЗТИ – to climb

ГІЛЛЯ – branches

СПІЛІ – ripe

ДОСПІТИ – to ripen

ТРИВАТИ – to last

„ВЕСЕЛКА” — сторінка для дітей.

Редагують: Українські працівники літератури для дітей і молоді.

Редакційна Колегія: Леся Храплива-Шур, Олександра Ковалик, Валентина Родак, Леся Шанга, Дарія Криштанович-Бродгед, Віктор Павленко, Петро Цехош.

Заставка-наголовок і віньетки Оксани Бошко.

Листи та матеріали надсилайте до редакції „Веселки”

„Veselka” L.O.Schur, 776 Sunninghill Ave., London, Ont. N6H 3L8 Canada

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Хист і сила духу

Творчий портрет Василя Забашти

У травні-червні ц. р. в Києві, у Національному музеї України проходила виставка творів талановитого українського пейзажиста і портретиста Василя Забашти, присвячена 80-річчю з дня народження мистця

Тому, хто прагне пізнати мистецтво Василя Забашти, сутність людського і творчого характеру розкривається в його „Автопортретах” 1952 і 1968 років.

Перший з них створений молодим мистцем ще за страшних часів – в останній рік культу особи Сталіна. У картині відтворено людину зосереджену, похмуру, з напруженим, важким, майже трагічним поглядом. Мистець зображає себе у приміщенні нібито просторому, але композиція поясного портрета така, що у глядача складається враження важкості оточення, застиснутості цього життя, чому сприяє і сумне освітлення інтер'єру. Тобто вже у цьому творі автор повноцінно виявився як психолог і майстер композиції. І також як прекрасний живописець. Могутня, жива ліпнина обличчя передає внутрішній неспокій. Малюнок вікна, з його поєднаннями білого, голубого, зеленого, червоного, охристого, начебто протиставлене психологічний характеристичі людини та інтер'єру, але й згармонійоване з ними своєю живописною пластичністю, рухом численних рефлексів, багатим світінням кольору. Не випадково знаменитий маляр, москвич Борис Йогансон, через чотири роки (з приводу вже іншої картини) у приватному листі до Василя Забашти скаже йому: „Я вважаю, що Ви – пречудовий живописець”. Отже, можемо стверджувати, що як мистець Забашта визрів уже тоді, в 1952 році.

Людиною, що не згинається, Забашта постає і в інший важкий період життя суспільства, коли хрущовська „відлига” закінчилася. В „Автопортреті” 1968 року з великих, палаючих у темряві очей художника струменить гострий, проникливий погляд, і глядач ніби чує похмуро-грізне: „А ти нині – радісний і безжурний?”. Внутрішню тривогу і біль, темряву душевного неспокою, передану і в погляді, і в насичено-синіх барвах всієї постації, мистець зіставляє з веселим і радісним світом, що відкривається за вікном, – охристо-золотаво-голубим краєвидом вічних київських гір. І таким чином спонукає глядача до роздумів: чому ж така невідповідність між зовнішнім і внутрішнім?

Василь Забашта ніколи не опускався до заподадливого виконання замовлень на партійні, виробничі чи інші помпезно-офіційні пусто-порожні теми. А якщо й виконував замовлення, то лише благодатні і для власної душі, і для України. З самого початку творчої діяльності – з диплому від початку 50-их до кінця 60-их років: „Семен Гулак-Артемівський та Михайло Глінка”, потім: „Іван Франко на етапі”, „Петро Чайковський у Миколи Лисенка”, „Микола Лисенко у Михайла Коцюбинського”, „Петро Чайковський у Кам'яниці”, „Спогади про Україну. Семен Гулак-Артемівський і Тарас Шевчен-

ко”, „Народні мелодії. Микола Лисенко слухає Лесю Українку”. Таким чином художник протистояв нівеляції не лише творчої самобутності особистості, але й українства.

Дисертаційний твір мистця (керівник – Володимир Костецький) – також тема з української історії: „У роки окупації” (1956). У ньому зображені молоді підпільники Полтави, які на чолі з легендарною Лялею Убийвовк стали на шлях боротьби з фашизмом. Картина виявилася однією з кращих в українській образотворчості на тему війни з гітлерівською Німеччиною. Вона мала великий розголос, була опублікована в багатьох періодичних виданнях. На хвилі цього успіху Василя Забашту, майстра історико-жанрової композиції, ввели до складу делегації радянських мистців, що на сто днів мали творче відрядження до Китаю. Наслідком був яскравий китайський цикл кількістю близько ста робіт, значення якого – непересічне. Він великою мірою заклав підвалини „кольорового” Забашти.

У Китаї були написані портрети, вуличні й річкові сцени, архітектурні й „чисті” краєвиди. В портретах найбільша увага надається обличчю; тонке світлотіньове моделювання виявляє всю характерність азіатського людського типу. Саме в китайській серії з'являється характерний для всієї творчості мистця кольорит, побудований на домінуванні синього чи блакитного. Роботи написані як ретельно, маленькими й тонкими пензлями, з тонкою розробкою форми, так і поривчасто, в широкій манері, плямами. Мистець часто уважний до гри світла й повітря, – починає шлях до імпресіоністичної манери. На хвилі досягнень шістдесятництва, а також дружби з багатьма видатними представниками творчої інтелігенції, в тому числі з репресованими патріотами, багато часу і сил мистець віддає вихованню молоді.

Окремо слід сказати про пейзажний ряд, в якому мистець звертається до теми могили Тараса Шевченка на Чернечій горі та віддається глибокому роздуму про українські печалі сьогодення: 1968 року – „Козацький дуб. Старий цвинтар у Седневі”; 1969-го – „Паморозь. Зима у Седневі”, „Вечірній мотив”, 1971-го – „Осінь під Києвом”, „Сутінки”; 1972-го – „Ностальгія”, „Осінній день”, „Рось. Надвечір'я”...

І в цій ностальгійній течії начебто спокійної творчості раптом вибухає історико-символічними картинами, та ще й такими, які система не приймає. Партійні функціонери не допустили до виставки „Помсту” (1971), справжня назва якої – „Розстріляна Україна”, котра, начебто передбачення, створена у переддень страшних арештів в Україні. В діагональній динамічній композиції, на весь формат полотна зображена лежача забита жінка

Василь Забашта, „Канів, Чернеча гора”.

в українському вбранні, з книжкою „До світла”. Ноги її розташовані на самому низу сходів, якими вона щойно хотіла піднятися... В картині недовозначно прочитувався символ колонізованої, уявленої України, забитої української свободи.

Не допустили на виставку „Салют Перемоги”: у саяві вечірнього фейерверка зображений фронтовик із подивованим, але серйозним сином (чи онуком) на руках. Мужнє, суворе обличчя ветерана – сліпе. Отак крупнопланово, „на весь екран”, показати осліпленого переможця? Реалістичний момент? Чи алегорія? А якщо – символ? Засліплений переможець!

У великій війні ворога треба було перемагати, це правда. І автор полотна сам брав участь у розгромі фашизму. Був удостоєний багатьох нагород, в тому числі орденів Слави III та II ступенів. Відомий мистець москвич Віктор Цигаль, пригадуючи спільні роки війни, написав про Василя Забашту: „У нашому танковому корпусі про цього хлопця говорили як про хороброго, відчайдушного розвідника”. Кілька разів В. Забашта був важко поранений, місяцями лікувався у шпиталях, а потім знову добровільно повертався на фронт. Отже, знає ціну життю та смерті. Знає ціну вистражданої перемоги. Та глобальна історична істина полягає в тому, що перемога над фашистами на довгі роки засліпила наших людей очі, перешкодила зрозумінню і осудові злочинної комуністичної тоталітарної системи.

Інший підсумок воєнній темі мистець зробив 1984 року в картині „З походу не вертаються сини”, присвячений матерям, синам яких загинули у війні з Афганістаном. У пустельному, з глибокими прірвами, краєвиді, на тлі закривавленого горизонту, під постріляно-порубаним деревом і з пучечком тендітних незабудок сидить понадміру виснажена, згорьована і безконечно терпелива стара мати, а над її головою – сяяння блакитної аури, наче німб святої. Цей образ вражає. Він – як звинувачення злочинній системі, яка заради політичних амбіцій посиляє на смерть наших синів. Один діяч із ортодоксів тієї системи, член художньої ради вимагав від автора: „Замажте німб! Що це за Богоматір? Навіщо нам Богоматір?”. Забашта нічого в картині не змінив!

Протистояв мистець системі й тим, що людей для портретування

обирав з носіїв національної ідеї, переслідуваних владою, тих, хто пройшов більшовицькі ГУЛаги: ученого-біолога Миколу Шарлеманя, мистецтвознавця Стефана Таранушенка, бібліографа Григорія Коляду, бандуриста Георгія Ткаченка...

Його доробок у жанрі портрета значний. Мистцеві вдаються як капітальні картини, портрети-біографії (скажімо, названі останніми чотири чоловічих зображення), так і швидкі, етюдного характеру, вловлення стану і настрою (наприклад, портрети членів родини – дружини Людмили Іванівни, доньки Галини, сина Ростислава, онука Василька). Звичайно, найголовніше мистцем говорить в обличчі портретованого, але для створення цілісного враження, особливо тоді, коли ставиться завдання донести до глядача саму суть людської душі, він дуже уважний до деталей.

З початку 1970-их років висвітлена, очищена палітра В. Забашти засяяла всіма барвами південного українського сонця. Пейзаж стає головним жанром його мистецтва. Це експресивне, почуттєве, часто – швидке й етюдне, вільне, розкуте малювання. Керуючи майстернею пейзажного живопису в Українській академії мистецтва й архітектури, він учить і своїх студентів, що краєвиди мають бути виразні, а мотиви – найбільш національні, які б створювали образ саме твоєї батьківщини.

„Собор у Седневі” 1967 року – з вогненними багрянцями, з небом, яке створює атмосферу тривоги та безнадії, – зловісне чорне провалля мертвого поруйнованого храму: холод, темрява, пустка і червоні плями розкиданої цегли, що нагадує розплескану кров. Картина є емоційним документом діянь комуністичних варварів. Її змістом є брутальна епоха нищення українських святинь. „Відроджена церква” 1995 року – твір доби постання вільної незалежної України. В картині – сонце, сяяння, гра кольору, багатство відтінків. Розкіш контрастів – від найтемнішого до найсвітлішого, з об'єднуючим синім. А на мольберті – дві великі композиції: „Апостол правди і свободи. Кирило-Методіївське братство” та „Гетьман Сагайдачний і Гальшка Гулевичівна. Заснування Києво-Могилянської академії”...

Володимир Підгора,

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road
914-626-5641Kerhonkson, New York 12446
FAX 914-626-4638

ХТО З НАС ЩЕ НЕ ПОБУВАВ НА СОЮЗІВЦІ?

Союзівка своїм розташуванням приваблює усіх та дає змогу фізично і духово відпочити.

Тут вже з самого ранку, набираючи у легені чистого гірського повітря під щебетання пташок ви втішаєтеся проходами. Під час вашої прогулянки ви можете зустрітися з сернами чи з дикими гусками і качками, які також відбувають свої ранні проходи. Прохід до водопаду – це справжня приємність і чудове місце для знімок. Внизу на поляні розташована Українська Католицька Церква – твір модерної архітектури. У лісі серед природи заховалася капличка у гуцульському стилі.

Кожного ранку подається повне снідання. Для вашої вигоди очікує вас олімпійський басейн, де ви можете відсвіжитися після гри на тенісових кортах або відбиванки. Перед вечерею зайдіть до Веселки, де збираються старші і молодші для цікавої виміни думок при холодному напиту.

Під вмілим зарядом головного кухаря випускника Кулінарного Інституту Нью-Йорку тут подаються знамениті харчі, поживні і естетично подані. Для різноманітності влаштовуються спеціальні вечори. Найбільш улюбленими є Гуцульський вечір у середу і Одеський вечір у п'ятницю. На Гуцульських вечорах подається на рожні печене м'ясо при звуках гуцульських трембіт. Для розваги – танці і співи. Одеський вечір особливо догідний для любителів рибних страв. Усе, що включає меню, походить з озера, ріки чи моря. Музика додає відповідний настрій.

Не можна також оминати крамниці. Тут ви знайдете різні речі придатні на подарунки, чи то імпортовані з України, чи то твори місцевих мистців, вишивки, різьби, образи і т.д. У крамниці знайдете також найновіші 'CD', як також сорочинки на сувеніри.

У літніх місяцях на Союзівці відбуваються спеціальні програми.

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1999

Субота — 24 липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ сопрано ЛІЛЕЯ ВОЛЯНСЬКА
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „Водограй“
Субота — 31 липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Хор „Думка“, диригент ВАСИЛЬ ГРЕЧИНСЬКИЙ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „Криштал“

Виставка ТАРАСА БІЛЬЧУКА

Субота — 7 серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Ансамбль „Українська родина“ керівник ОКСАНА ЛЕХОВИД
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „Луна“

Виставка: РОДИНА „КОЗАКИ“ ЕКО, ЯРЕМА, ЯРОСЛАВ

Субота — 14 серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Бас СТЕФАН ШКАФАРОВСЬКИЙ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „Фата Моргана“

11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 2000“

Виставка П. ЗИНОВІЯ ГУЛЕЙ

Субота — 21 серпня 8:30 веч.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВОСЬМОЇ РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

10:00 веч.	КОНЦЕРТ Школа Українських Танців РОМИ ПРИЙМИ-БОГACHEвської
	ЗАБАВА, оркестра „Темпо“

Виставка ДАРІЇ „ДУСЯ“ ГАНУШЕВСЬКОЇ

Неділя — 22 серпня

„ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ“

Субота — 28 серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ сопрано ОКСАНА ХАРУК, піаніст ТОМА ГРИНЬКІВ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „На здоров'я“

Виставка ТАРАСА БІЛЬЧУКА

3 – 6 вересня

ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ

МОВА ПРО МОВУ: КОМЕНТАР

(Закінчення зі стор. 15)

ток деякі підставові речі з Харківського Правопису 1928 року (зокрема ширше відчинити двері перед -Г і повернутися до закінчення -И в родовому відмінку іменників III відміни, які в називному відмінку однини закінчуються на Ть: радість – радости), а більшість, певна річ, ніяких змін не хоче. Тут, у діаспорі, в середовищі повоєнної еміграції, носії української мови в більшості обстоюють Харківський Правопис і його недоторканість, й тільки одиниці (щоправда, серед них такі відомі ерудити, як гарвардські професори Грабович і Прицак) перейшли на тамтешній правопис. Проте, якийсь рух і тут вчувається. Недавно ж у нашій рубриці писав Адольф Гладилевич з Монреалю: „Діаспора кожного народу притримується офіційного правопису країни свого походження. Прийде, напевно, час, що й українці в Америці і Канаді будуть притримуватися офіційного правопису Української держави“. Ми дуже добре розуміємо автора і його повагу до України як держави, разом з тим він дещо спрощує справу, порівнюючи українську західну діаспору до „діаспори кожного народу“. Адже наша історія – особлива. На плечах ніякої іншої діаспори не лежало доленосне завдання збереження національної культури, духовних традицій, мови в той час, як ця культура і мова зазнавали брутальної руйнації на рідній землі. Й коли наша еміграція з честю виконала це завдання, то хто тепер може відібрати від неї моральне право голосу щодо змін у загальноукраїнській царині мови?

Зміни стануться і там, і тут, зі змін зіткане все наше життя, ми від них нікуди не сховаємося, – але чому б нам не повірити, що вони лежатимуть у позитивній площині, будуть корисними, стимулюючими для усієї нації?

Матеріали сьогоднішньої нашої рубрики знову звертають увагу на проблематичність різниці між -Г і -Г. Дехто з наших читачів певний, що тотальне вживання -Г є ознакою українськості української мови. Тут уже не тільки про мов-

ні, але й про психологічні нюанси треба говорити, бо коли редактор щодня змушений замінювати -Г на -Г у словах газета, гімназія, географія, генеза, гігант, гігієна і в довгій низці інших, покликуючись при цьому на Харківський Правопис і на словник Голоскевича, то такий редактор може те невпопад уживане -Г зненавидіти навіки.

Політичні аргументи на користь -Г – мовляв, совети-русифікатори, позбавивши українців -Г, хотіли наблизити українську до російської – нас мало переконують. Якраз навпаки, саме -Г є органічною ознакою мовної українськості. Воно настільки глибоко власне нашій вимові, що навіть за найгірших для української мови обставин не знайшлося сили, щоб замінити українське -Г на російський звук -Г. Починаючи від слова Господь і через Шевченкові гаї та Дніпровий гомін, -Г владно і гарно дійшло до сьогодні. Україномовне варшавське „Наше Слово“, відгукуючись на тенденції в галузі мови, недавно (30 травня ц. р.) вмістило спокійну, але дуже доказову статтю, вже самим заголовком стверджуючи: „Україна справді гомоніла, а не гелготала“. Автор пише: „...Коли б за радянської влади не вилучено з абетки букви г, то більшість українців в Україні тепер не тільки б акала, лскала, чьокала, шскала, щьокала, щскала та щякала, а й (як справжні росіяни) ще й гекала б, тобто була б ще більше, ніж нині, зрусифікована. На жаль, цього чомусь не усвідомлюють деякі українські патріоти, для котрих літера г увижається 'мученицею за волю України'...“.

З цього самого приводу професор І. Огієнко зауважував: „Вимова г як h єсть наша характерна споконвічна ознака, руйнувати яку було б непотрібним нехтуванням своєї старої культури“. У п'єсі М. Кропивницького „Голомозий“ один персонаж пояснює другому, як найлегше впізнати українця: „Раджу вам, як постережете по пиці чи по геканню якого клієнта, що то свій брат, балакайте до нього по-своєму“.

Здається – Боже ж мій, це ж так просто – балакати і писати по-своєму...

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ в США

з метою упорядкування правописної практики та уніфікації правопису українських видань у діаспорі та в Україні видає в 3-ох томах поширений і осучаснений

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

української мови

Відповідальний редактор — БОРИС БЕРЕСТ

Група співробітників ІУМ уже закінчила укладання і друк 1-го тому. Це монументальне видання матиме понад 1,440 стор. друку, міститиме понад 125,000 слів і буде опрацьоване в повному, тиснене золотом. ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК можна замовляти тільки за попередньою передплатою

Ціна \$90.00

За всі 3 томи
вкл. пересилку

Через високі кошти видання, ціна ПРАВОПИСНОГО СЛОВНИКА після виходу з друку 2-го тому буде значно вищою, не рахуючи коштів опакуння та коштів пересилки до кожної країни зокрема.

Надсилайте передплату вже тепер — готівкою, чеком чи поштовим переказом (тільки в амер. доларах) на адресу: UKRAINIAN LANGUAGE INSTITUTE (U.S.A.) P.O. Box 54101, Linden Hill Station, New York, N.Y. 11354

ПАМ'ЯТЬ

**“Україна — для тих,
хто живе в Україні...”**

Давно то було, але пригадалося в Америці, коли я дістав я листа з Одещини від лікарки Шели Ненової. Вона побувала у Старокостянтинові, в шкільному домі, де ми разом з нею росли в роки війни. Сусідки придивилися до гості й сплеснули руками: “Так ти ж — Люба! І ластовиння збереглося!” Моя мама узяла дівчинку з колони міських євреїв, яких вели на розстріл. Її називали Любою. Ніхто з сусідів не обмовився про появу дівчинки, а сусід-поліцай прийшов до матері із запевненням: “Тітко Валю, якби що сталося поганого, то на мене не думайте, я нікому не скажу!”. Коли німці відійшли, мою маму засудили на 10 років сибірського ув’язнення, мене віддали до дитячого будинку, а Любу, яка знову стала Шелею, забрав її дядько, повернувшись зі Сходу.

Я народився не в Старокостянтинові, а в недалекому Полонному. Обидва ці містечка Хмельницької

області були переважно єврейськими. У Полонному в 1847 році з 16288 мешканців євреї становили 7910. Вони гнали смолу, варили мило і пиво, виробляли кінні коляски, а у 1889 році Мойсей Шапіро побудував фабрику порцеляни — сьогодні це найбільший в країні порцеляновий завод. Старокостантинів мав у 1855 році з 18100 мешканців — 11 622 євреї, які утримували миловарні, млин, цегельню, тютюнову фабрику... Доля євреїв в Україні не була щасливою — час від часу на них падали репресії. В Полонному тисячі євреїв загинули у 1648 році, не менше жертв було і в Старокостантинові. Але вони вижили і знову варили мило, шили взуття, торгували... Страшне лихо спіткало євреїв Полонного 1 вересня 1941 року, коли гітлерівці вбили тисячі їх. У ті страшні дні рятували приречених українці Анастасія Борискина, Микола і Марія Рибачуки, Родіон і Явдоха Янюки та інші

українці. У Старокостянтинові євреїв розстріляли біля лісу...

Коли я в Кам'янці–Подільському вивчав бухгалтерський облік, то довкола мене було багато поляків, які в СССР мали обмежений вибор професій (я — через засуджену як “ворог народу” маму, а вони — через національність). У 1937 році НКВД дістало наказ на масовий розстріл представників національних меншин, і на швидку страту пішли німці й болгари, серби і литовці, але передовсім — поляки. Я читав у архіві КГБ “розстрільні” справи — тільки в Монастирищенському районі Черкащини було розстріляно усіх поляків — працівників цукроварень, колгоспників, а при нагоді й тих, хто був вивезений з прикордонних областей. Не було жодної можливості захвати когось на горищі, бо розстрілювали не чужинці, а свої — на службі НКВД. Українців, звісно, було страчено не менше, але не всіх — не сила було розстріляти увесь народ.

За комуністичного режиму останніх часів національна приналежність була ніби формальністю, тому що офіційно проголосили утворення нової спільноти — радянського народу. Але скаля оцінок у відділах кадрів і мандатних комісіях не втратила старих норм — спершу мали довіру влади росіяни, потім українці, а в останню чергу (або й зовсім) — решта.

Проголошення незалежної України викликало пробудження малих народів України. Дивне то було пробудження — представники досить численних національних меншин, як євреї чи поляки, не знали рідної мови, звичаїв і свят свого народу, не орієнтувалися у подіях своєї церкви. А деякі навіть боялися признатися до своєї національності. У місті Черкасах, наприклад, почали діяти єврейське і польське культурні товариства, а німцями і татарами так і не вдалося організуватися... Спершу пробуджені народи допоминалися тільки за своє, закладали періодику, школи, провадили аматорську діяльність, але досить швидко побачили, що довок-ла є й інші. Євреї пригадали своїх рятівників у воєнні роки і почали клопотатися про їхнє вшанування. Коли я читаю, що в Польщі значно більше людей нагороджено “Сертифікатами честі” і пам’ятними ме-даллями за рятування євреїв, то роз-умію, що в Україні таких рятівни-ків було не менше, але в СССР ніх-то не дозволив би їх вшановувати.

Поляки мають свої газети в Києві і Львові, видають загальноукраїнський журнал "Криниця", вільно

співають польських пісень, а в школах і на курсах польської мови вчатьс я й численні українці. До Криму масово повертаються кримські татари. **Кожне відродження або повернення — болючий процес.** В хатах кримських татар живе уже чи не третя генерація переселенців, переважно з Росії. Їх не обходять високі слова про історичну справедливість, бо у свої житла вони теж вклали чимало, та й ніде їм тепер дітися. У польських костелах і єврейських синагогах давно містяться промислові підприємства, клуби, склади чи навіть театри, які не збираються поступатися місцем нікому. До претенсій організації національних меншин працівники цих установ ставляться недоброзичливо: що це, мовляв, за новації? Подекуди нехтіть переростає у відверту ворожнечу. Не скрізь і не завжди сприяє національному відродженню місцева влада. Але вищі ешелони влади, на щастя, розуміють, що малі народи, які мають історичне коріння в Україні, є українськими народами, а часи примусових переселень минули.

З радістю прочитав я в листі Шели Ненової, як тепло зустріли її сусідки у Старокостянтинові, бо побачили у ній передовсім не виролу вже дитину чужого народу, а осиротіле дитя своїх сусідів, дитя української землі. Писав же наш перший Президент Михайло Грушевський: **“Україна — для всіх, хто живе в Україні, а живучи, любить її, а люблячи, хоче працювати на добро краю і його населення, не ескуплатує на власну користь!”** Ці слова навів у своїй книжечці “Про національне порізнення і ворожечу” Логвин Рвачов — вчитель-росіянин з українського міста Чигирина. І за це НКВД розстріляло Логвина Федоровича восени 1937 року. А у 1957-му його дружині, вчительці Оксані Олексіївні, ув’язнений в сталінські часи, відмовили у посмертній реабілітації чоловіка: його заклики до національного миру з посиланням на Грушевського не пасували до комуністичної практики.

Україна стала незалежною, і у своїй Конституції закріпила право кожного народу нашої держави мати її за неську, вільно жити і розвивати свою національну культуру, не озираючись на офіційні заборони і неофіційну упередженість. Чи стане записане законом життя, залежить від кожного мешканця України.

Левко Хмельковський

ПАНІ, ДБАЙТЕ ПРО СЕБЕ!

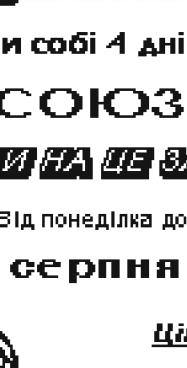
Даруючи собі 4 дні відпочинку на

СОЮЗІВЦІ

БО ВИ НА ЦЕ ЗАСЛУЖИЛИ

Від понеділка до п'ятниці

2-6 серпня 1999 р.

Ціни включають:

4 нічліги, сніданки і вечері
Гуцульський вівчир і 'стайк' вівчир.
Кімнати і харч - (2-особові кімнати)

Ціни для членів

від 12 дол до 30 дол
залежно від кімнати

Програма включає:

спеціальні сади і проповіді:
плавання, прозоди, танцювальні вправи

Лекції: танісу, фотографії, кузовар став.

На замовлення: косметичні заходи, манікюр, педикюр, масажі.
Заграйте таніс, відблизанку або відідайте місцеві алінарні.
Запрошусто також чоловіків. Скористайте з набудалої нагоди!

Програма спеціально підготована для жінок. Просимо зголошуватися, ми радо обслужимо Вас. У справі замовлень на цей особливий тиждень для жінок прошу телефонувати:

(914) 626-5641

LVIV EXPRESS SERVICES

OKSANA INTERNATIONAL

111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036

(908) 925-0717

НАЧНІ В УКРАЇНІ

ВІДПОВІСНО, ПОСІД, ПОРАНЕНЬ, ВСТАНОВЛЕННЯ, БАЛІСТ, ЛІДУ, СКОБАКІВ

КОРАБЛЕМ

МІС. 10 ФУНТІВ

ЛІТАКОМ

2 - 3 ТИЖНІ

ДОЛЯРИ

ВІДПОВІСНО 100 ДОЛЛАРАМ

ЕЛЕКТРОНІКА

220 В

СПЕЦІАЛЬНІЗНИМЖКИ ДО НАСКИ!!!

КУПИВАЮЧИ
ХАРЧОВІ ПАКУНОК
З НАШОГО
КАТАЛОГУ

10%

OFF

З НАШОГО КУПИВАЮЧИ
ХАРЧОВІ ПАКУНОК З НАШОГО КАТАЛОГУ

ТІЛЬКИ У НАС!
ВСІ ХАРЧІ З
АМЕРИКАНСЬКИХ
КРАМНИЦЬ
З ЦІННИМИ ДОДАТКАМИ
ВІД \$68 ДО \$248

ПЕРЕД ПИТАННЯМИ
ЛЮДИ ХАРЧОВІ ПАКУНОК
ДЛЯ ВАСОПРОСНІВ
УВАЖАЄТЬСЯ 7 ВАРІАНТІВ КОМ-
БІНАЖІВ, ТЕЛЕФОНІ-
ТЕКСТІВ, ЧИ БІЛЕТІВ НА ПО-
СТАВКАМІ З КРАМ-
НИЦЬ ПОСІДІВ ДОПІЛ-
НУ

SEND PACKAGES TO US THROUGH UPS - CALL FOR UPS LABELS - 1-800-2-OKSANA

д-р РОМАН І ЗУЗАННА БАГОВИЧ
РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA LIDIA
128 E. Crocus Rd. ■ Wildwood Crest N. J. 08260
Phone: (609) 622-3348

Про документи...

(Закінчення зі стор. 13)

Вияснення щодо архіву ЗП УГВР

У відповідь на запити громадян в справі архіву УПА у видавничо-дослідному товаристві „Пролог” у зв'язку зі статтею „Оповісти всю гірку правду” та коментар редакції в тижневику „Свобода” з 25 червня 1999 року подаємо наступне вияснення:

1. Архів УПА був частиною цілісного архіву УПА, УГВР та ЗП УГВР (включно з архівом Гене-

рального секретаря УГВР для зовнішніх справ), що переховувався в приміщеннях „Прологу”, який був в системі Закордонного Представництва УГВР (ЗП УГВР) й опісля – середовища УГВР.

2. Взаємини між ЗП УГВР і „Прологом” та опісля між середовищем УГВР як наслідником ЗП УГВР і „Прологом” були статутно визначені, черговий раз 7 грудня 1982 року, зокрема стверджено, що:

а) зверхнім органом видавничого-дослідного товариства „Пролог” є Закордонне Представництво УГВР;

б) на чолі „Прологу” стоїть

Управа.

Ті ж засади і основні взаємини між середовищем УГВР і „Прологом” потвердила Президія середовища УГВР своєю ухвалою з 14 серпня 1989 року.

3. В серпні 1991 року деякі працівники „Прологу” самочинно проголосили „Пролог” комерційною корпорацією, а себе її удільцями та управою, ламаючи в першу чергу зобов'язуючу постанову про те, що голову „Прологу” і управу вибирає Президія середовища УГВР, та почали діяти як незалежна корпорація поза політичною структурою Середовища УГВР.

4. 6 вересня 1991 р. Президія середовища УГВР чітко засудила антигромадський вчинок „самовибраної нової управи”, трактуючи його як самовільне одностороннє порушення чи просто зламання дотеперішніх фактичних взаємин між середовищем УГВР і „Прологом”.

5. „Нова управа” на чолі з П. Содолем, який прийшов на місце

Р. Купчинського внаслідок переходу останнього на працю до радіо „Свобода”, зігнорувала вимогу Президії середовища УГВР і поведила себе далі як правний і фактичний власник „Прологу”, всього його майна, архіву і бібліотеки.

6. На численні вимоги президії середовища УГВР повернути архів ЗП УГВР (Середовища УГВР), який переховувався в приміщеннях „Прологу”, П. Содоль не відповідав або відмовлявся, ба більше – стало відомо, що на багатьох документах появилася печатка: „З архіву Генерального секретаря УГВР для зовнішніх справ М. Лебедя”.

На жаль, всі дотеперішні домагання до П. Содоля повернути архів Визвольної боротьби Президії середовища УГВР залишилися безрезультатними.

За Президію середовища Української Головної Визвольної Ради –

Андрій Ластовецький,
Євген Стахів

Ваше улюблене авто
чекає
на
Вас...

Кредитівка САМОПОМІЧ
В НЬО ЙОРКУ
ПОЗИЧАЄ ГРОШІ...

Фінансування до 95% ціни авто!

SELF RELIANCE NEW YORK

Federal Credit Union

Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-Mail: SRNYFCU@aol.com

Branch Office: 23 Main Street Kerhonkson, NY 12446 Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

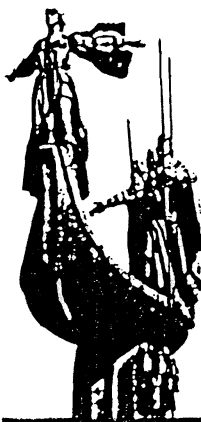
OUTSIDE NYC CALL TOLL FREE: 1-888-SELFREL

VISIT OUR WEBSITE AT: <http://www.selfreliancefcu.org>

Diaspora
ENTERPRISES

For lowest airfares call

215-567-1328

LVIV/Khmelnytsky
TERNOPIL/Pochaiv
VINNYTSIA UMAN
ODESA KYIV
June 8 - 20 \$2100

KYIV/Cherkasy
POLTAVA
DNIPRO CRUISE
Kaniv Kremenchuk
Sevastopol/Bakhchisarai
Yalta Odesa
Aug. 22 - Sept. 9 \$3380

KYIV POLTAVA
ZAPORIZHIA/Khortysia
ODESA LVIV
TERNOPIL/Pochaiv
July 23 - Aug. 8 \$2695

INDEPENDENCE TOUR
Lviv Iv. FRANKIVSK/
Yaremche
ODESA Symferopol/
Bakhchisarai
YALTA KYIV/Kaniv
Aug. 13 - 17 \$2550
Aug. 22 - Sept. 5 \$2450

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-487-5324

ПОЛАГОДЖУЄМО по НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ
авіаквитки на/з України, візи, запрошення, вотелі
ТУРИ, КРУЇЗИ, авіаквитки на всі сторони світу.
УВАГА!!!

DIASPORA пожертвує від кожного двостороннього квитка \$10.00 (від одностороннього \$5.00) на українські церковні, громадські, молодечі, жіночі, наукові та освітньо-культурні організації.

220 South 20th St., Philadelphia, PA 19103

Вестерн Юніон – це як передати гроші особисто.

Вестерн Юніон має понад 50 000 агентів по цілому світі,
понад 24 000 у ЗСА і понад 200 агентів в Україні!

За дальшими інформаціями телефонуйте

1-800-325-6000

Наш Web site: westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

The fastest way to send money worldwideSM

В УКРАЇНІ

Біг миру – 99

Сьогодні, 23 липня, кордон України перетинає група спортсменів, яка бере участь у міжнародній естафеті – Бігові миру-99.

Бігуни стартували 24 квітня на Сапун-горі у Севастополі і звідти пробігли зі смолоскипом через Одесу, Чернівці, Хмельницький, Черкаси, Запоріжжя, інші міста. 30 червня їх вітали на головній вулиці Кисва, звідки вони рушили на схід України.

Разом з українськими спортсменами бігла команда європейських бігунів, яка з Луцька повернула до Білорусі, тоді як українці рушили до Ужгорода, де передають естафету угорським легкоатлетам. Україна стала двадцять першою державою – учасницею міжнародної естафети.

Новий голова Державного комітету з спорту

Указом Президента України звільнено з посади голови Державного комітету спорту України Івана Федоренка. На його місце призначено Миколу Марчинюка, першого заступника голови. І. Федоренко став президентом Національного олімпійського комітету України, замінивши В. Борзова.

„Динамо” і Ліга чемпіонів УЕФА

28 липня відбудеться перша кваліфікаційна гра київської футбольної команди „Динамо” в змаганнях на першість Ліги чемпіонів УЕФА. Її суперником стане переможець гри між командами „Жальгіріс”, Литва і „Цемент”, Вірменія, яка призначена на 23 липня. Якщо кияни 28 липня переможуть, то увійдуть до третього кваліфікаційного раунду. Фінал Ліги чемпіонів УЕФА відбудеться 24 травня 2000 року.

Юні тенісисти відкрили сезон літніх таборів

Тенісовий табір Союзівка-99.

СОЮЗІВКА. – 32 юні тенісисти – 16 хлопців і 16 дівчат – у віці від 9 до 17 років відкрили літній сезон таборів для молоді і дітей на цій оселі. Цей 31-ий тенісовий табір, що його провадять Зенон Сниклик і Юрій Савчак, пройшов з успіхом від 20 червня до 1 липня. У другій частині табору до тенісистів приєдналась перша тура пластових „пташат” у віці від чотирьох до шести років.

Програму тенісового табору складали щоденні руханки, біги,

усні лекції і практичні заняття у трьох сесіях. Лекції зосереджувались на всіх аспектах тенісового спорту, включно з тактикою, стратегією, участю в турнірах, поведінкою на кортах тощо. Крім того, тенісисти користувались усіми вигодами Союзівки, зокрема басейном. Вечорами провід табору влаштовував для них вечірки з музикою. На закінчення табору відбувся бенкет із врученням нагород.

Інструкторами-асистентами цього року були Христя Телян, Люба

Найкращі таборовики (зліва) – Н. Пірсон, Х. Олексюк, А. Блюй і П. Круп. Ліворуч – Ю. Савчак, праворуч З. Сниклик.

В ДІАСПОРІ

Підсумкова таблиця футбольного турніру УСВТ „Чорноморська січ”

	Точок	Голів
1. УСВТ „Ч. Січ”, Ньюарк	7:1	2:0
2. УАСТ „Львів”, Клівленд	4:4	5:2
3. УСК Нью-Йорк	3:5	2:6
4. СК СУМ „Крилаті”, Йонкерс	2:6	0:2

Учасники футбольного турніру УСВТ „Ч. Січ”

Філадельфійський „Тризуб” – чемпіон ліги

Весняні ігри з копаного м'яча закінчилися перемогою команд УСО „Тризуб”. Перша команда в Inter-County Soccer League філадельфійської округи довела свою перевагу над іншими командами ліги. Сумлінно виконують свої

обов'язки провідник команди М. Юрчак і тренер Дж. Монтаг.

Хлопці молодші 9 років виграли 5 змагань і здобули перше місце у своїй групі. Хлопці до 11 років виграли лише 4 гри, а 8-літнім не пощастило здобути перемогу.

	Гри	Перемоги	Нічії	Поразки	Голи	Точки
1. „Тризуб”	16	13	1	2	67:24	40
2. Джермен Гангерісн	16	8	5	3	28:16	29
3. Монтко Аззурі	16	8	3	5	35:26	27
4. Фінікс	16	7	5	4	27:15	26
5. Ерцгебірге	16	7	5	4	33:28	26
6. Санбирст	16	8	1	7	30:29	25
7. Ярділі	16	3	5	8	16:27	14
8. Гилтавін	16	3	3	10	22:49	12
9. Гангер	16	0	2	14	11:55	2

Матеріали про події спорту подав **Омелян Твардовський**

Войнов, Уляна Татунчак, Степан Колодій, Віктор Сульзинський і Денні ДіБоно – всі колишні таборовики.

Перші і другі місця у п'ятьох групах одиночок здобули: Лариса Цупак і Наталка Пірсон (дівчата А), Наталка Мандзій і Аріянна Фліс (дівчата Б), Дем'ян Заяць і Андрій Блюй (хлопці А), Олександр Фліс і Степан Сікорський

(хлопці Б), Іван Шендюх і Наталка Туринська (мішана група). Поза конкурсом відбулись змагання у подвійних іграх.

За участь у таборі його учасники отримали грамоти, а найкращими таборовиками провід визнав Наталку Пірсон, Христю Олексюк, Петра Крупа і Андрія Блюя.

Н. Н.

Фіналісти групових турнірів з провідниками табору.

Календарець тенісових змагань –1999

31 липня–1 серпня
4–6 вересня
18–19 вересня
2–3 жовтня

– Подвійні ігри, Союзівка
– Першості УСЦАК, Союзівка
– КЛК, Союзівка
– „Тризубівка”

FIRST AVENUE MEAT PRODUCTS

Великий вибір ковбас, та інших м'ясних виробів, як також імпортованих товарів з Європи

HOMEMADE KIELBASY AND COLD CUTS

140 — 1st Avenue (between 8-9 Streets), New York, N.Y. 10009

(212) 777-4583

Відкрито від понеділка до п'ятниці 8 AM — 7:30 PM

В суботу 8 AM — 6:30 PM

в неділю 9AM — 2 PM

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, червень 1999 р.

500.00	дол.	Гулей Дмитро і Марія	Вестон, Онт. Канада
124.00	дол.	Болонка Василь	Бутвин, Па.
50.00	дол.	Стус Богдан	Лос Анджелес, Каліф.
38.00	дол.	Камінська Ірина	Чикаго, Іл.
35.00	дол.	Романюк Параска	Філядельфія, Па.
28.00	дол.	Дідух Михайло	Веланд, Онт. Канада
26.00	дол.	Яхторович Орест	Чикаго, Іл.
25.00	дол.	Когут Микола	Філядельфія, Па.
		Куриляк Василь	Торонто, Онт., Канада
		Масенець Лідія	Чизголл, Мн.
20.00	дол.	Кабанов Марія	Гемет, Каліф.
		Крамарчук Богдан	Етобіко, Онт., Канада
		Маринюк Андрій	Кергонксон, Н.Й.
		Пундій Павло	Чикаго, Іл.
		Щесюк Володимир	Гарден Ситі, Миш.
		Шеремета Люба	Нью-Кесел, Дел.
13.00	дол.	Гурин Марія	Малібу, Каліф.
		Пристаї Дмитро	Рочестер, Н.Й.
		Терлецький Юрій	Мт. Поконо, Па.
10.00	дол.	Андрійович Михайло	Етобіко, Онт., Канада
		Ціховляс Любомира	Ст. Пітерсбург, Фла.
		Черніга Володимир	Сиракюз, Н.Й.
		Душник Марія	Бруклін, Н.Й.
		Дикий Антон	Блейрставн, Н.Дж.
		Фіголь Марія	Вест Мілфорд, Н.Дж.
		Филипович Роман	Савт Голанд, Іл.
		о.С. Галік	Лос Анджелес, Каліф.
		Галюк Маріянна	Місісага, Онт., Канада
		Гайда Ігор	Істон, Кон.
		Гуцал Марія	Чикаго, Іл.
		Івасечко Ольга	Чикаго, Іл.
		Юзвин Йосиф	Ратерфорд, Н.Дж.
		Коцибала Святослав	Кротон он Гадсон, Н.Й.
		Комар В.	Лонг Айленд Ситі, Н.Й.
		Комічак Михайло	Мек Кіс Рокс, Па.
		Коропецький Євген	Фергусон, Мо.
		Костечко Любомира	Йонкерс, Н.Й.
		Кравчук Джералд	Парма, Огайо
		Кульчицька Марія	Вудбридж, Кон.
		Лиско В.	Александрія, Ва.
		Марченко Микола	Розвел, Дж.
		Микулович Ярослав	Кресент, Па.
		Навроцький Юрій	Квінс Виледж, Н.Й.
		Петик Іванна	Філядельфія, Па.
		Потрабія Параня	Чикаго, Іл.
		Руб Юрій	Дирборн, Миш.
		Сабат Йосиф	Твін Лейкс, Виск.
8.00	дол.	Довгенко М.	Лос Анджелес, Каліф.
		Дранка Дмитро	Бафало, Н.Й.
		Григорчук Лев	Гросе Поінте, Миш.
		Когут Дмитро	Істон, Па.
		Лаврин Іван	Чикаго, Іл.
		Мельникович Юрій	Оро Велі, Аз.
		Мосюрчак Дмитро	Грінфілд Парк, Н.Й.
		Правак Юрій	Віліямсвіл, Н.Й.
		Процишин Микола	Ла Сел, Квеб., Канада
		Приймак Стефан	Рочестер, Н.Й.
		Солонинка Михайло	Мінеаполіс, Мін.
		Щебетюк Марія	Елентавн, Па.
		Зозяк Тарас	Норт Маямі, Фла.
5.00	дол.	Барицький Микола	Бафало, Н.Й.
		Дорожинська Ірина	Вудсайд, Н.Й.
		Дуркалець Роман	Парма, Ог.
		Дигдало Володимир	Трой, Миш.
		Колтунюк Любомир	Денвер, Кольо.
		Маланюк Богдан	Норт Маямі Біч, Фла.
		Мосійчук Зеновія	Бафало, Н.Й.
		Оленський Олег	Джексон Гайтс, Н.Й.
		Паламар Галина	Філядельфія, Па.
		Пилипюк Олег, С. Ільницький	Едмонтон, Аб., Канада
		Шевчук Богдан	Йонкерс, Н.Й.
		Свірський Іван	Ведерсфілд, Кон.
		Сидор Василь	Рочестер, Н.Й.
3.00	дол.	Гресь Ян	Кліфтон, Н.Дж.
		Головацький Осип	Тамарак, Фла.
		Корнило Іван	Дітройт, Миш.
		Ласевич Дмитро	Бруклін, Н.Й.
		Слободян Марія	Едісон, Н. Дж.
		Слиж Володимир	Вудсайд, Н.Й.
		Зінько Микола	Парма, Ог.
Разом			1,515.00 дол

Щиро дякуємо за фінансову підтримку
найстаршої української газети.

Шкода, що „Піккардійська Терція“ вже поїхала від нас...

Диригент Володимир Якимець.

Останній концерт „Піккардійської Терції“ в США припав на Нью-Йорк, і я пішла на нього з цікавості, не знаючи, чого сподіватися після широкої реклами, яку ця група отримала ще перед своїми успішними виступами, вперше в США. Правда, про цю оригінальну співочу групу з рідного Львова чула я вже раніше, а все ж, знаючи, як голосна, часом і „дика“, музика сьогодні панує, на концерт в Нью-Йорку пішла з деяким застереженням.

Давно вже не бачила я виповненої шкерт великої залі Народного Дому в Нью-Йорку, але ще більше здивувала вікова різноманітність публіки: крім найстарших бувальців усіх українських імпрез в метрополії, мого віку, залу заповнили також молоді та наймолодші, яких доволі рідко побачите у Народному Домі.

Їх вийшло на сцену шість – молодих хлопців, але з досвідом публічних виступів. Співали одну за одною пісні, спершу народні, а відтак легкого жанру, а все ж навіть рок-енд-рольні не були надто голосні. Може, причиною того див-

ного феномену є те, що група не вживає ніяких інструментів, а своїми голосами тільки їх імітує. Часом до акомпаньяменту плещуть в долоні та спонувають публіку до такого самого. Але все це відбувається в якійсь незрозумілій у сьогоднішніх обставинах гармонії, тому напрочуд дивним було те, що члени „Терції“ взяли за серце усіх присутніх, незважаючи на їхній вік.

Співаки не сходили зі сцени понад годину, співаючи одну за одною пісні різного жанру. Але коли похилились у прощальному поклоні, то щирим оплескам не було кінця.

Коли я спитала адміністратора групи Р. Климовського, чому не мають вони друкованої програмки, пояснив, що співають таку програму, яку прихильно сприймає публіка. Цей факт був ще більше дивний, коли взяти до уваги, що на цьому прощальному концерті була різна віком публіка, яка тепло реагувала на кожну пісню. Як зуміли ці молоді співаки так дібрати репертуар, що для всіх був бажаний? Це вже їхнє особливе мистецтво, яким певно провадить диригент.

Після закінчення концерту і довгих оплесків, співаків обступила публіка, щоб купити тасьми і мати можливість слухати „Терцію“ ще й удома.

Адміністратор групи Р. Климовський поінформував нас, що з цілого турне найповніші залі були у Філядельфії та Нью-Йорку. Але всюди мали вони успіх, моральний та матеріальний, і від'їжджають зі щирою подякою усім, хто допомагав з концертами, в першу чергу – ред. „Закордонної газети“ Петрові Рибчуку. Ідуть, маючи перед собою нові виступи у Варшаві та Києві, а там, може, ще прийдуть до нас в часі Різдвяних свят... Шкода, що тепер вони від'їхали, і шкода тих усіх, що не мали змоги послухати „Терцію“...

О. Кузьмович

Пакунки та доляри в Україну

\$ 0. 69 lb*

\$ 1.89 lb*

79

с LB при пересилці через UPS

* Окрема доплата за доставку кожного пакунка

Ліцензійована пересилка доларів.

Доставка американської готівки

в руки отримувача

(973) 763-8778

ROXOLANA 1 (888) 725 8665

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ ІЗНАЙОМИМ

ВИБЕРІТЬ „СВОБОДУ“!

НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ЧАСОПИС В ДІАСПОРІ

Передплата на рік лише 50 дол.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Лікарі радять

Порушення нервової системи та як їм запобігти

Кандидат медичних наук М. Присяжнюк пише в науково-популярному журналі „Будьмо здорові“, що до порушень нервової системи можуть призвести різні чинники: зовнішні – травми голови (струс мозгу), ураження електричним струмом, надмірне перегрівання

або переохолодження організму, деякі інфекції та отруєння, а також порушення кровопостачання ділянки нервової системи, запальні процеси, білкові голодування, дефіцит вітамінів. До основних проявів порушень і захворювань нервової системи належать, зокрема, головний біль, стан непритомності, судоми (корчі). Сигналізують про біль болюві рецептори. Слід зауважити,

що вони можуть руйнуватися злоякісними пухлинами. Через це на початковій стадії раку, коли людині ще можна допомогти і врятувати її життя, біль може не відчуватися і тому хвороба, не даючи раннього сигналу небезпеки, переходить у тяжку стадію – аж до стану, коли її вже запізно подолати. Основними причинами головних болей є недостатнє постачання мозку киснем та поживними речовинами. Це трапляється, коли порушується режим життя, коли людина мало рухається, не буває на свіжому повітрі, курить, а та-

кож від захворювання кровоносних судин, від перевтоми напруженою розумовою працею, недосипання, надмірного шуму, яскравого світла, травмування голови. Тому, коли у вас з'явиться біль, зверніться до лікаря, щоб з'ясувати його причину.

Чому люди хропуть?

Хропіння не належить до серйозної лікарсько-медичної проблеми, проте зі зрозумілих причин не є бажаним – особливо для тих, чий вуха сприймають подібного роду людський голос. Що є причиною хропіння?

На це питання д-р Сет Сіберман в газеті „Акрон Бекон Джорнал“ (28 липня 1998 р.) відповідає, що цією причиною є блокування носового проходу. Особливо це небезпечно для тих, хто забагато важить і забагато спить. З цим може бути пов'язаний також високий тиск крові, депресивний стан та сексуальні розладнання.

Дівчата, які курять, важать більше

Згідно з науково-дослідницькими висновками, які були опубліковані в „Постградуаційному медичному журналі“, дівчата, які курять тютюн, важать на 30 відсотків

більше, ніж їхні однолітки, що не курять. До цих досліджень було залучено понад 2800 дівчат віком від 11 до 18 років. Висновок: дівчата (але чи тільки дівчата?), що бажають мати нормальну вагу тіла, ніколи не повинні вживати нікотину.

Ліки проти запліднення зменшують ризик хвороби на рак

Як свідчать дослідження, проведені в Women's College Hospital в Торонто і опубліковані в „New England Journal of Medicine“, жінки, які вживають ліки проти запліднення впродовж шести і більше років, на 60 відсотків менше хворіють на рак яєчників, ніж ті, котрі ними не користуються.

З цього виходить, що вживаючи ліки проти запліднення, жінки, як кажуть, вбивають два „зайці“ – з одного боку, не вагітніють, а з другого – мають менше ризикувати захворюти на рак.

Д-р Юліян Мовчан

– Ой, докторе, у попереку штрикає, що й ступити не можу.
– Ану, нагніться, болить?
– Болить, але менше.
– А ще трохи нахиліться, болить?
– Нічого не відчуваю.
– Отак й ходіть.

МАРАС

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

з переведеної Різдвяної збірки 1998-1999, що була призначена на потреби ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ американського тому у двох книгах

За час від 10 липня 1998 р. до 2 липня 1999 р.

2,000.00 Ігор і Рома Гайда;
2,000.00 Оксана Рак із завіщання;
2,000.00 Самопоміч Федеральна Кредитова Кооператива в Нью-Йорку;
1,950.00 Остап й Урсуля Балабан;
1,500.00 Українська Православна Кредитова Кооператива у Нью-Йорку;
1,100.00 Володимир і Анна Рак;
1,000.00 Ярослав й Ірина Моцюк;
1,000.00 Йосафат Стасів із завіщання;
1,000.00 Богдан Хонюк;
600.00 Володимир і Христина Баранецький;
520.00 Юрій Ленчик;
500.00 Микола і Зірка Галів, Мирослав і Люба Прокоп, Василь Сосяк, Юрій Трухлий;
400.00 Борис Галаган;
300.00 Іван і Галина Лобай, Фондація Українського Вільного Університету;
250.00 Остап й Урсуля Балабан у пам'ять д-ра Ярослава Падоха, Оксана Фольварків;
200.00 Петро й Олена Гой, Іван і Нона Карк, Сильвестер і Катерина Костик, Юрій і Дарія Костів, Степан О. Олійник, Йосиф і Стефанія Порайко, Михайло Ступка, СУМА – Йонкерс Федеральна Кредитова Кооператива, Богдан і Джоан Целевич, Лев і Марія Чировський;
190.00 Український Громадський Комітет у Льворейні;
160.00 Євген і Євгенія Івашків;
154.00 Український Громадський Комітет у Ст. Пітерсбург, Фл.,;
140.00 Ілля і Софія Ткачук;
106.00 Михайло Бойко;
100.00 Марія Андрусак, Микола і Христина Баранецький, Олекса і Лариса Біланюк, Броди-Лев, Богдан і Лідія Гайдучок, Василь Гайдич, Ярослав і Богдана Гелета, Марта Данилюк, Осип Данко, Павло й Ірина Джуль, Павло й Ірина Джуль у пам'ять проф. Мирослава Семчишина, Адріан Долінський, Ярослав й Ольга Дужий, Василь й Ольга Ільчишин, Андрій і Тамара Кобзар, Іван і Наталія Коропецький, Дмитро і Стефанія Косович Софія Г. Кудрик, Ірина Лаврівська, Ярослав і Алла Лешко, Володимир і Лариса Лисняк, Анна Максимович, Володимира Мацюрак, Юрій і Христина Навроцький, Ярослав і Галина Оберишин, Любомира Пежанська у пам'ять д-ра Богдана Мрица, Володимир Пушкар, Ярослав Пришляк, Іван Решетар мол., Климента й Ольга Рогозинський, Ярослав і Софія Рожанковський, Іван і Юлія Росьцішевський, Марія Савдик, Ярослав й Оксана Сидорак, Іван і Стефанія Серант, Александер і Софія Скоп, Марія Стефанів, Богдан і Галина Титла, Александра Ткач у пам'ять батька проф. Костя Кісілевського, Стефан й Анна Феденко, Мирослав й Олена Харкевич, Степан і Марія Хемич, Нестор Ходновський, Микола і Стефанія Чорний, Василь Ящун;
65.00 Володимир і Марія Ворох;
50.00 Роман Аліськевич, Омелян і Татяна Антонович, Роман й Анна Байлак, Дмитро Бобеляк, Любомир й Анна Винар, Мирослава Вишивана, Уляна Вовк, Осип і Нона Войтович, Володимир і Катерина Воловодюк, Ольга Гасцька, у пам'ять д-ра Ярослава Падоха, Ольга Гасцька, Юрій Галушинський, Петро і Реа Грицак, Ольга Гуглевич, Дем'ян Геча, Іван Гулич, Іван Жук, Галина Єфремов, Карло і Софія Зайнінгер, Іван і Стефанія Заяць, Леся Іваній, Лідія М. Кассараба, Богдан і Наталія Коваль, Ігор і Анізія Козак, Тарас і Ксеня Козбур, Теодозій і Любомира Крупа, Александер і Марія Лужницький, Василь і Оксана Марчук, Ярослав Мігайчук, Леонід й Оксана Мостович, Степан й Ірина Нечай, Петро Одарченко, В. Оренчук, Лідія Осінчук, Іван і Галина Панчак, Ярослав і Ярослава Панчук, Арета Подгорецька, Лідія Прокоп, Ма-

рія П'ятка, Іванна М. Ратич, Марія Робак, Марта Рудик, Марія Савицька, „Самопоміч“ Федеральна Кредитова Кооператива у Ньюарку, Стефан й Анна Секрета, Анастасія Сочинська, Александра Старов, Сидір і Марія Тимяк, Святослав і Марта Трофименко, Вячеслав Цетенко, Йосиф Цікало, Микола Чировський, Володимир і Надія Шкільник, Мирослав і Надія Шмігель, Михайло й Іванна Яцук;
40.00 Олена Несіна, Ірина Пашковська, Імре Кардашинець;
30.00 Роман і Стефанія Барановський, Ірина Гординська, Емілія Дзюба, Орест Небеш, Микола і Діоніза Ненадкевич, Любомир Огаренко, Галина Проданюк, Олег і Таня Скелкович, Микола й Анна Стасів, Микола Черевайко;
25.00 Наталія Білоус у пам'ять мужа Михайла, Дарія Гординська, Остап Гац, Микола Дейчаківський, Юрій Демидович, Наталія Дубик, Марія Душник, Стефанія Ермолівич, Ярема і Надія Заліпський, Теодозій Зазуля, Борис Захарчук, Остап Зинюк, Володимира Кавка, Борис Кекіш, Ярослав і Марія Кіцюк, Володимир Кліш, Надія Кмета, Ярослав Колодій, Антін Р. Колтунюк, Мирон і Христина Корнага, Теодор Костюк, Петро Крамаренко, Трувор Кузьмович, Мирослав і Зеновія Кулинич, Лев Д. Кушнір, Марія Лещишин, Мирослав Лисобей, Іванна Сим-Ліпська, Анна Маркевич, Василь Марущак, Орест і Святослава Менцінський, Осип і Надія Німилевич, Надія Попель, Маруся Попович, Емілія Ройовська, Сергій Сахарук, Юрій Свищук, Володимир і Богдана Слиш, Роман Смик, Олег Снилик, Володимир Сорочак, Галина Степаненко, Іван Тимків, Роман і Алла Трохимчук, Ірина Дибко-Филипчук, Лев і Галина Футала, Василь Харук, Богдан і Богдана Худько, Галина Цігаш в пам'ять д-ра Ярослава Падоха, Орест і Любомира Чапельський, Ярослав і Катря Червоняк, Дарія Ярославич, Василь Яцків;
20.00 Дмитро Бездух, Володимир Безсонів, Богдана Н. Бігун, В. Блавацький, Семен Гасяк, Володимир Грицин, Алла Зеленюк, Олена Качала, Богдан і Ксеня Коженювський, Любомира Костечко, Любомир Лампіка, Іван і Михайлина Лесейко, Іва Лісікевич, Оріся Лончина, Ольга Лушняк, Наталія Миколаєвич, Ірина Насадук, Стефанія Семущак, Микола і Ярослава Француженко, Іван Цьолок, Олексій Шевченко, Богдан Шепелявий, Олена Юрчук;
15.00 Ольга Антохій, Олег і Людмила Волянський, Роман Гриців, Степан Голяш, Ольга Дякун, Володимир і Лідія Кізима, Богдан Козак, Микола Корінець, Микола Лаврин, Уляна Лоза;
10.00 Борис Александер, Іван Безуб'як, Ярослав Букачевський, Олег Веселовський, Роман Гац, Анатоль Демус, Тетяна Дідошак, Іван Дзівак, Володимир Дитиняк, Валентина Ермоленко, Роман Запутьович, Ольга Зацухна, Леоандр і Доріс Коріс, Богдан Кузьма, Віктор Леус, Олег Мазяр, Олег Мороз, Стефан Марциняк, Микола Ромах, Мирослав Сірий, Марія Слободян, о. Петро Скріковський, Лев Стеткевич, Петро Хім'як, Василь Шийка, Евстахій Юркевич, Ольга Ярема;
5.00 Теодор Гайдук, Зенон і Неоніла Крамарчук.

Усім нашим Дорогим Жертводавцям складаємо щирі подяку за Ваші пожертви на Енциклопедію Української Діаспори. Дякуємо за Ваше зрозуміння до цього важливого проекту, що має залишити сліди науково-творчої, суспільно-культурної і політичної діяльності за межами України. Просимо і в майбутньому допомогти нам завершити цей потрібний і вагомий проект. Якщо б у поданому списку жертводавців було пропущено чиєсь прізвище, то просимо нас повідомити.

Наша адреса:

Shevchenko Scientific Society, Inc.
63 Fourth Ave.
New York, NY, 10003

Пам'яті інж. Юліяна К. Ястремського

Інж.Юліан К.Ястремський

19 червня ц.р. відійшов у вічність інж. Юліан Ястремський. Українська громада Північної Америки втратила одного з найвизначніших архітекторів та активного члена нашого громадського життя.

Народившись у Вінніпегу в 1910 році, він успадкував багато цінних рис свого батька Томи, що приїхав до Канади у 1890-их роках з Буковини і став одним з лідерів українського суспільного і політичного життя, та своєї матері Осипи Гаєвської, що прибула з Озерян у Галичині. Закінчивши парохіальну школу св. Миколая та середню школу св. Івана у Вінніпегу, він завершив свої студії зі ступенем бакалавра архітектури в Манітобському університеті в 1932 році. Вже студентом, виявив широкий діапазон зацікавлень, концентрую-

чи свою увагу на проєктуванні церков і шкільних будинків. Він також був активним спортсменом в легкій атлетиці, добрим співаком, членом українських хорів, та, в кінці, диригентом хору у Вінніпегу. Під час великої економічної депресії, що панувала в Канаді, США та інших країнах світу, як інженер зумів знайти працю, виконуючи проєкти житлових будинків.

Цього року була 60-та річниця від часу, коли інж. Ястремський переїхав до США, де у Колумбійському університеті осягнув ступінь кандидата наук в ділянці архітектури. Під час війни був архітектором у Федеральній мешканевій агенції, а згодом шефом архітектурного відділу сталеварної компанії Bethlehem Steel Corp., з наглядом над будовою кораблів і пристаней.

В 1947 році інж. Ястремський відкрив своє власне бюро, виявивши себе активним, винахідливим і оригінальним архітектором. Він проєктує і наглядає за спорудженням запланованих ним церковних, шкільних, комерційних, промислових та мешканевих будівель. Я часто згадую покійного архітектора, коли буваю в нашій чудовій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, яку

він проєктував і якою гордяться управа міста та довколишні мешканці. Між його іншими численними творами можна згадати семінарію св. Василя у Стемфорді, семінарію св. Йосафата у Вашингтоні, українські церкви в Перт-Амбої, Вашингтоні, Нью-Гейвені, Оттаві і Ванкувері, парохіальну школу св. Михаїла в Йонкерсі, грецьку церкву св. Варвари в Нью-Гейвені, Катедрі Непорочного Зачаття у Філадельфії, оригінальний будинок Українського Народного Союзу в Джерзі Ситі, багато інших будинків та церков в США і в Канаді.

Коли в 1950-их роках засновник Українського Інституту Америки Володимир Джус хотів придбати для інституту відповідний будинок в Нью-Йорку, то саме інж. Ястремський порадив купити престижну пам'яткову палату на 5-ій авеню в Нью-Йорку, яка до сьогодні служить цілій громаді метропо-

лії. Юліан Ястремський став одним із засновників інституту і постійно брав активну участь у його діяльності.

Інж. Ястремський разом з дружиною Олею Лепковою, відомою концертною співачкою України, Канади та США, постійно бували на концертах та інших імпрезах інституту. Він також був членом ряду українських і американських професійних і культурних товариств, зокрема почесним членом хору „Думка“ в Нью-Йорку.

Відхід покійного залишив пустку в його родині і громаді, але пам'ять про нього і його світлі твори залишиться назавжди, бо вона житиме в церквах, школах і будівлях, що служитимуть прийдешнім поколінням.

Володимир Баранецький

Будівлі, зведені за проєктами Юліяна Ястремського: колишня садиба УНС в Джерзі Ситі і церква Івана Хрестителя в Ньюарку.

(Фото з архіву „Свободи“)

Полководець з покликання

До 20-річчя смерті Павла Шандрука

Доля нашого народу складалася парадоксально. Від 7 квітня 1340 року, дня смерті останнього князя Галичини Юрія Трейдановича, Україна не мала своєї державності. З цього часу народ і його найкращі сини і дочки мали тільки тоді свободу, коли в руках була зброя, якою боролися від своїх ворогів. І з цього часу терпимо Голгофу, несемо вінки тернових доль і співаємо Панахиди. Змінювалися епохи й умови визвольних змагань, за долю України клали свої голови козаки, опришки, гайдамаки, січові стрільці, дивізійники, упівці. Чимало патріотів словом воювали за честь нації. І на жаль, щоразу десь там високо знаходився хтось, хто зраджував свободу свого народу...

На цей рік припадає 110-річчя від дня народження і 20-річчя від дня смерті генерала Павла Шандрука, якого життя змушувало переодягатися в різні мундури. Він народився 28 лютого 1889 року в Борсуках на Волині. В 1911 році закінчив Філологічний інститут в Ніжині. Від 1911 до 1917 року служив в російській царській армії. Під час служби закінчив в 1913 році Алексіївську військову школу в Москві. А від 1917 до 1923 року воював в українській армії, в Запорізькому корпусі та Третій (Залізній) дивізії, займаючи відповідальні командні пости. В 1919 році отримав рангу генерала бригади.

Після програних визвольних

змагань ген. П. Шандрук потрапив, як тисячі українців, до таборів полонених в Польщі. По виході з табору включився у працю уряду УНР і очолював військовий ресорт. В 1938 році вступив, як контрактний старшина, до польської армії і закінчив з великим успіхом Польську Академію Генерального Штабу.

В польському журналі „Культура” (ч. 6-212, 1965, Париж), поміщено опис боїв, якими керував П. Шандрук в німецько-польській війні 1939 року, за які отримав високі військові відзначення. Своїми подвигами, ціною власного життя, рятував український полководець не лише гонор армії, але життя сотням воїнів, які змагалися з переважними силами гітлерівської армії. Поляки оцінюють його військовий талант, мужність і хоробрість дуже високо, бо у той час він боровся за Польщу, яка була часто мачухою для українського народу. Це істинно був лицар, кожної хвили готовий на бій. Однак обставини так склалися, що П. Шандрук потрапляє в німецький полон.

Коли Німеччина почала 22 червня 1941 року воєнні дії проти СССР, багато провідних діячів розраховували, що коли більшовицька Росія програє, виникне можливість визволитися від її віковичного панування. Ситуація була надзвичайно складна. Вже починала діяти УПА, німецький на-

ступ на фронті заломлювався, і українці тим більше потребували зброї. З початком 1943 року губернатор Галичини Верхтер дістав дозвіл на створення дивізії „Галичина”. В результаті проф. В. Кубійович, старшина Дмитро Паліїв, д-р Отто Вехтер та Альфред Бізанц, колишній підполковник УГА і УНР, проголосили 28 квітня 1943 року набір до дивізії. Зголосилося майже 80,000 добровольців. Українці відразу остерегли, що їхні сили будуть вжиті виключно проти більшовиків, також висунули вимогу звільнити всіх наших українців з німецьких в'язниць.

Всі добровольці, що стали в ряди дивізії „Галичина” з жертвенністю в серці йшли боротися за свою батьківщину.

Вороги нашого народу звинувачували воїнів дивізії „Галичина” в колябораціонізмі. Час відкривати всю правду про боротьбу нашого народу, час спростувати наклепи, якими наші недруги очорнюють наші визвольні змагання. На сучасному етапі в перших рядах п'ясквілантів стоять польські шовіністи Е. Прус і В. Поліщук, які, з голосу Москви, продовжують об'єднувати Україну.

В кінці 1944 року ген. П. Шандрук очолив, за згодою всіх українських організацій, Український Національний Комітет і з 1945 року став командуючим Української Національної Армії, до складу якої увійшла дивізія „Галичина”. Завдяки його великому військовому досвідові вдалося вивести з фронту, перед німецькою ка-

пітуляцією, багато українського вояцтва, яке уникнуло неминучої смерті.

У лондонському Польському інституті і музеї імені генер. Сікорського, в архіві Станіслава Папроцького (спр.30-1, течка 6), виявлено лист ген. П. Шандрука, який надруковано в паризькому часописі „Зошити історичні” (1998 ч. 126). В листі ген. Шандрук бачить Польщу як союзника в боротьбі за незалежну Україну проти російської окупації. В листі знаходимо знаменні слова: „Немає боротьби без кризи і у великих справах немає легких перемог – борімося за слушну справу!”

Генерал Павло Шандрук в лютому народився і 15 лютого 1979 року помер, на 90-му році життя, – в Трентоні Н. Дж. Хоронили його священники обох наших церков, Католицької і Православної. Численно на похорон прибули дивізійники, представники українських організацій з різних міст Америки і Канади. При труні генерала стояла почесна стійка – під військовими і національними прапорами. Свою прощальну промову Остап Сольський закінчив словами Павла Степа:

„І нас ніхто не подолає,
Коли з'єднаємось усі!
З'єднає ж нас мета єдина,
Велика чиста і свята:
Соборна й Вільна Україна,
Країна волі золота”.

Ярослав Стех

В Сороковий день смерти
професора
ДАНИЛА ГУСАР-СТРУКА

висловлюємо ближчій і дальшій Рідні найглибші співчуття.

ДРУЗИ і ПРИЯТЕЛІ-ПИСЬМЕННИКИ
із ОУП „СЛОВО“

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 12 липня 1999 р. відійшла у вічність
наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.
АННА ДОРОШЕНКО
нар. 17 грудня 1915 р.

ПАНАХИДА відбулася 14 липня 1999 р. в похоронному заведенні Музики в Чикаго.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 15 липня 1999 р. в Українській Православній Катедрі св. Володимира.
ПОХОРОН на цвинтарі Елмвуд, Ілліной.

В глибокому смутку залишилися:

- син – АНАТОЛІЙ з дружиною РАЇСОЮ
 - дочка – ЛЮДМИЛА з чоловіком СТЕФАНОМ СЛОБІДСЬКИМ
 - внук – ПЕТРО з дружиною РОКСОЛЯНОЮ і донечкою КЛАВДІЄЮ
 - внучка – АЛЕКСАНДРА з чоловіком МИХАЙЛОМ СЕРДЮКОМ і донею НАТАЛОЧКОЮ
 - сестра – КАТЕРИНА з родиною в Україні
 - ближча та дальша родина в Америці і в Україні.
- Вічна їй пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 19 червня 1999 р. відійшов від нас у вічність
найдорожчий МУЖ, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.
БОГДАН САЄВИЧ

Цією дорогою висловлюємо сердешну подяку родині, приятелям і знайомим,
що взяли участь у похоронних відправах.

Висловлюємо щирю подяку о. Дмитрові Стефанюкові та о. Євгенові Монюкові
за відслуження Панахиди і Служби Божої у церкві св. Миколая у Філадельфії.

Щиро дякуємо Богданові Миріві і Стефанові Макухові, які прекрасним співом
звеличали похоронні відправи.

Ми невимовно вдячні Миколі Касіянові, приятелеві покійного, за ті теплі слова,
які були висловлені під час панахиди, як також Юрію Саєвичу за щирий спомин
про вуйка під час поминок.

Рідним, які прибули з Брукліна, Чикаго, Нью-Йорку, Стетен Айленд, Вест
Орандж, Вашингтону, як також місцевим, що взяли участь у похоронних відправах
та за квіти – наша щира подяка.

За візирцеве проведення похорону сердешно дякуємо похоронному заведенню
М. Насевича.

Нехай Господь винагородить Вас усіх за ваші добрі серця.

дружина ЯРОСЛАВА з родиною

У пам'ять покійного Богдана на св. ЛІТУРГІЇ зложили:

Микола і Марія Касіян, Михайло і Ольга Нич, Стефанія Пінюта, Ярослав Масюк,
Платон і Йоанна Світенко, Ірена Палевич і Стефан Линч, Стефан і Оксана Ворох,
Євген і Ірена Козак, Іванна Субтельна.

У пам'ять Богдана на СИРОТИ в УКРАЇНІ через 90-ий відділ СУА зложили:

по 100 дол. Тарас і Ірена Ванчицькі, Стефан і Оксана Ворох;
по 25 Неоніла Кліш, Христина Бак-Бойчук.

На СИРОТИНЦІ і ЦЕРКВУ в м. ТЕРНОПОЛІ, Україна:

300 дол. Ярослава Саєвич;
100 Марія Тесленко.

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ“
відділу в Ньюарку, Н. Дж.

У глибокому смутку ділимося із своїм членством та українською громадою,
що 9 липня 1999 р., в Лівінгстоні, Н.Дж.
після короткої недуги, відійшов у вічність

бл. п.
ДМИТРО БОБЕЛЯК

основоположник та довголітній член управи,
широкошанований громадський діяч.

ПОХОРОННІ відправи відбулися із церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Могила покійного знаходиться на цвинтарі св. Андрія Первозваного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що 1 червня 1999 р. відійшла у вічність,
на 93-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.
МАРІЯ ЖОВКІВСЬКА
з дому ПУШКАРСЬКА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 5 червня 1999 р. в церкві св. Архистратига
Михайла в Гартфорді, Кон., та на цвинтарі св. Михайла в Glastonbury, CT.

Залишені в смутку:
донька
внуки

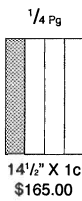
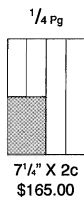
- ТЕРЕСА ГЛУХ
- АННА РУССО з чоловіком РОБЕРТОМ, донечкою АНДРЕСЮ і сином ІВАНКОМ
- д-р МАРІЯ ГЛУХ
- ПЕТРО ГЛУХ з дружиною НАДЕЮ
- ТЕРЕСА РОЛФ
- БОГДАН ГУДЗ
- МАРІЯ ГУДЗ
- ВІКТОР ГУДЗ

та дальша родина в Канаді, Польщі і Україні.

Вічна їй пам'ять!

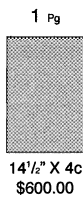
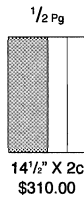
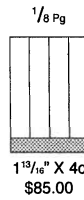
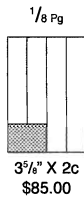
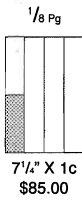
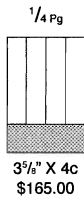
ADVERTISING RATES FOR THE UKRAINIAN WEEKLY

(Published in English on Sundays)

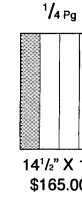
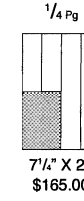
ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED
ONE WEEK PRIOR TO PUBLICATION: FRIDAY NOON.

All general advertising: 1 inch, single column _____ \$12.00
Fraternal and community advertising: 1 inch, single column _____ \$ 7.50
FOUR-PAGE CENTERFOLD PULLOUT _____ \$2,900.00

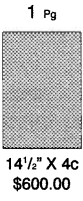
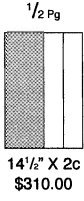
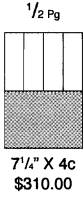
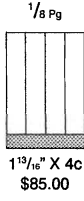
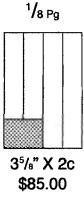
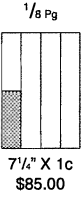
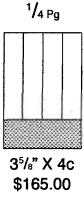
ADVERTISING RATES FOR SVOBODA

(Published in Ukrainian on Fridays)

ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED BY WEDNESDAY NOON
ONE WEEK PRIOR TO PUBLICATION.
OBITUARIES ACCEPTED BY TELEPHONE DAILY UNTIL 9 A.M.
OF THE WEDNESDAY THE PAPER IS PRINTED

All general advertising: 1 inch, single column _____ \$12.00
Fraternal, personal and community advertising: 1 inch, single column _____ \$7.50

Quantity discounts:

1-9 ads _____ \$12.00 per inch/Sc
10 or more ads _____ 20% discount
24 or more ads _____ 25% discount
52 ads _____ 30% discount

NOTE:

1. A 50% deposit is to accompany the text of the advertisement.
2. All advertising correspondence should be directed to: Mrs. Maria Szeparowycz, Advertising Manager, or Maria Oscislowski, Advertising Representative, 2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054.
3. Kindly make checks payable to Svoboda or The Ukrainian Weekly, as appropriate.

У П'ЯТНАДЦЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого найдорожчого і незабутнього МУЖА

бл. п.
д-ра ІЛЛІ АНДРУСЯКА

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ

в катедрі св. Покрови в Дітройті (Савтфілд) Миш.
у неділю, 8 серпня 1999 р.;
у церкві-пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.;
в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Люрді та
в українській православній церкві в Бразилії.

Про молитви за душу покійного просить
дружина МАРІЯ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, несподівано для нас, відійшла у вічність
6 грудня 1998 р. в Кліфтоні, Н.Дж.,
наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА та БАБУСЯ

бл. п.
ІРИНА ЧАЙКІВСЬКА

Нашу особливо глибоку вдячність висловлюємо всім тим, що своєю участю в похоронних відправах виказали свою любов і приязнь до покійної Ірини та прийшли, щоб віддати їй останній поклін та попрощатися з нею.

Дякуємо о. парохів Й. Шупі та Я. Гнатюкові за проведення всіх похоронних відправ та за св. Літургію в Пассейку в 40-ий день смерті, 2-му Куріневі УПС „Ті, що греблі рвуть“ за св. Літургію за покійну Ірину в Нью-Йорку та ером. Глібові за св. Літургію в Римі.

Сердечно дякуємо всім представникам організацій та тим поодиноким особам, хто усно, телефонічно чи писемно зложили нам свої співчуття та поділилися споминами про нашу Ірину: А. Кравчук – голові СУА, О. Гнатейко – голові Українського Музею, М. Полянській – Окр. Рада СУА, Н.Дж., М. Мілянчик – Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть“, М. Бакалець, У. Старосольській, О. Кузьмович, Чорноморцям, побратимам і Див. УНА та шістьом шкільним товаришкам Ірини, які ще залишилися у Львові.

Ще раз сердечно дякуємо всім, що разом з нами відпровали покійну Ірину на вічний спочинок.

Чоловік БОГДАН з родиною

НА ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ ПОЖЕРТВУВАЛИ:

Родини: Кисілевських, Темницьких, Гірняків, Чипаків, Лапчаків, Ваньо, Л. Моравська, родина Федунів, Б. Грицькован, родина Рудакевичів, О. Бобиляк, М. Сваричевська, родина Федашів, М. Бачинська, родина Бережницьких, Г. Колесса, „Пласт“ – Пассейк, 70 Відд. СУА, Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть“, З. Озутукаріджан, Ю. Каркамо.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

О. Гнатейко, В. Салевич, І. Кузьма, Л. Крупа, А. Ортинська-Рибак, З. Кунцьо, Т. Дідушок, Т. Вандергайден, С. Витвицька, Л. Чолган, Гол. Управа СУА, Окр. Рада СУА – Н. Дж., 70-ий Відд. СУА – Пассейк, 2 Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть“ Р. Кезерашвілі, „Люсент“, Інк., „Форест-Ліней“, Інк., Н.Й.С. Технік Каледж.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЬЮ-ЙОРКУ зложили:

	1,000 дол.	Б. Чайківський;
	250	А.і Х. Тершаковці;
по	200	Й. і М. Кознарські, А. і Т. Тершаковці;
по	100	М. і О. Бачинські, Ю. і С. Бережницькі, В. і У. Дячуки, І. Дорожнинська, М. і О. Гнатейки, Ю. і М. Гончаренки, Л. і П. Ігнат, Р. і Н. Ільницькі, І. Карк, Д. Кордуба, Т. і Л. Крупа, Л. і Д. Курилки, Г. і І. Кузьми, С. Квасовська, Я. Рожанковський, З. і В. Салевичі, М. Скасків, М. Тершаковець і Р. Гавриляк, 70 Відділ СУА;
по	75	Т. і А. Гнатейки, О. і Д. Темницькі;
	60	Е. Тріска;
по	50	М. Бакалець, М. Бачинська, О. Бобиляк, А. і К. Бук, С. Цапар, Г. і С. Чолгани, М. і Л. Чолгани, Я. і Л. Чипаки, М. Цибрівська, З. Кунцьо, Т. Дідошак, О. і А. Федаші, Я. і Л. Федуні, Ю. і Х. Ференцевичі, Л. Фіцалович, Б. і Л. Гайдучок, М. і З. Галіви, А. і В. Гірняки, Е. і М. Яроші, І. і Х. Клофаси, Ю. і М. Кордуби, І. і Н. Коропецькі, Ю. Котляр, Б. і Л. Крамарчуки, І. і М. Куземські, Р. Кисілевський, М. і О. Мочули, М. Ничай, І. Охримович, М. і Л. Прокопи, М. Шуст, О. і Т. Скленковичі, Д. і М. Стахів, С. і А. Татаренки, М. Тершаковець, А. Ткач, М. і Н. Титли, О. Утриско, Т. Вандергайден, С. Витвицька, 17 Відд. СУА;
	40	М. Храпливий;
	35	Д. Колотало;
по	30	І. і О. Буртики, Л. Гладка, М. Яцушко-Салик, І. Ракуш;
по	25	А. і М. Бачинські, Д. Байко, Б. Бігун, М. Боровик, Н. Бих, І. Цапар, М. Данилюк, Е. і А. Гілі, О. Гірняк, І. Юрчик, М. Кальман, Б. і У. Кобзар, З. і М. Коциловські, Ю. і Д. Костиви, Б. і А. Кравчуки, Т. і І. Кулики, О. Кузьмович, Ю. і О. Кисілевські, І. Лончина, І. і Я. Лучечкі, Е. Лужняк, П. і Л. Матійцьо, Р. і Г. Микита, Ю. і Х. Навроцькі, Б. і М. Полянські, В. і Д. Рудакевичі, В. Саббатіно, Н. Світлична, П. Стокотьний, І. Мороз, О. Тритяк;
по	20	І. і М. Борбичі, Я. Дядченко, В. Ганкевич, І. Качмарська, Х. Кордуба, П. і О. Кордуби, Л. Козак, І. і С. Марченки, М. Мартинюк, В. і А. Марущаки, А. Мочула, Б. і Н. Перфецькі, О. Путикевич, В. і А. Рак, Е. і В. Шипайло, Л. і І. Трачі, М. Жарська, А. Ваньо;
по	10	М. Гурін, М. і І. Яремчуки, А. Кроп, А. Максимович, Я. Петрик, О. Пясецька, В. Самбір, С. Серна, І. і Л. Сохани, М. Струк, М. Венгльовська, Л. Візняк.

НА „ПЛАСТ“ зложили:

1,000 дол.	Б. Чайківський;
100	Д. Кордуба;
50	Н. Макаревич

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 27 червня 1999 р. відійшов у Божу вічність наш дорогий БРАТ, ШВАГЕР і СТРИЙКО

бл. п.
СТЕФАН МИХАЛЬЧАК

нар. 22 червня 1923 р. в Балигороді на Лемківщині.

ПАНАХИДА відбулася в похоронному заведенні Мандзюк у Воррен, Миш.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві Непорочного Зачаття у Гемтремку, а відтак на цвинтарі Mt. Olivet.

В глибокому смутку залишилися:

брат – МИКОЛА з дружиною МАРІЙКОЮ
братанка – МАРТА з чоловіком ДАВИДОМ ІВАНОВИЧЕМ з донями
братанок – д-р БОРИС МИХАЛЬЧАК з дружиною МАРІЯНОЮ і сином
братанка – РОМА з чоловіком д-р ЮРКОМ ТЕМНИЦЬКИМ з донею і синами

Вічна йому пам'ять!

ПРОВІДИ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНИЦЬКОГО ФРОНТУ в Чикаго діляться з українською громадою сумною вісткою, що в суботу, 17 липня 1999 р. відійшов по важкій недужі на вічну варту наш відданий член, колишній головний радний УНС та секретар 136 Відділу

сл. п.
МИХАЙЛО СОРОКА

ПОХОРОН Покійного відбувся в середу, 21 липня 1999 р. з собору святих Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая в Чикаго.

Опечаленій дружині Покійного пані МАРІЇ, доні ОПІ з мужем ОЛЕСЕМ СТРИЛЬЧУКОМ і внукам АДРІЯНІ, АНДРІЄВІ, ЮРІЄВІ та дальшій родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

КОНФЕРЕНЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО
ДЕРЖАВНИЦЬКОГО ФРОНТУ в Чикаго

Ділимося сумною вісткою, що дня 22 червня 1999 р., по тяжкій недужі відійшов у вічність на 90-му році життя в Торонто, Канада, наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і БРАТ

бл. п.
**інж. СТЕФАН
ГЕНИК-САС-БЕРЕЗОВСЬКИЙ**

нар. 8 травня 1910 р. в м. Коломиї, Західна Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено 24 червня в церкві св. о. Миколая в Торонто. Покійного поховано на цвинтарі Prospect в Торонто.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – МАРІЯ з СЕЛЬСЬКИХ
сини – РОМАН з дружиною МЕРЛИН
– МИРОН з дружиною ДЖУЛІЯ
дочка – АДРІЯНА РАДЕЛИЦЬКА з мужем РОМАНОМ
внуки – МИХАЙЛО, СТЕФАН, ПАВЛО, ОЛЕКСАНДЕР, МЕЛАСЯ та ПАВЛИК
брат – РОМАН з родиною
кузинка – ЛЕСЯ ТАРНАВСЬКА з родиною
кузини – ЄВГЕН ШИПАЙЛО з родиною (США)
– БОГДАН та ІГОР ШИПАЙЛО з родинами (Україна)
та ближча і дальша родина в Україні, Канаді і США.

Вічна йому пам'ять!

ПОДЯКА

Господь Бог наш покликав до вічного життя мою
найдорожчу ДРУЖИНУ Паніматку

бл. п.

АННУ (НУСЮ) ФОРОСТІЙ

26 червня 1999 р.

Всі наші парафіяни і всі, які її знали, любили, називали її ходячим ангелом. Прожила 83 роки. П'ятнадцять років тому дістала перший „строк“, а після цілорічного pobytu в реабілітаційному шпиталю вернулася до дому у Фльориді і до останнього дня її життя мала сім менших „строків“ і спокійно терпіла, часто приймаючи Святі Тайни. Уснула тихим сном в суботу, 26 червня в домі сина Зенона в Огайо.

Парастас відслужив Владика Митрополит Константин в понеділок, 28 червня 1999 р. в українській православній церкві свв. Петра і Павла в Янгставні, Огайо, а сослужило ще 10 священників.

Краснорічево проповідував наш Митрополит. Опісля місцеве сестрицтво запросило всіх на вечерю. В середу, 30 червня в церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. відбувся чин похорону. Заупокійну Літургію служило трьох протопресвітерів: о. Б. Желехівський, о. Н. Коваль і о. П. Гринишин, а у вітварі молилися Митрополит Із'яслав з Білоруської церкви і оо. І. Гарвей – ректор семінарії, о. Архимандрит Дам'ян і о. М. Глинський.

Дуже зворушливо проповідували найближчі наші приятелі о. Б. Желехівський і о. Н. Коваль. До Панахиди стали священники на чолі з Митрополитом Із'яславом. Після закінчення всієї відправи похоронено тіло поруч нашого зятя о. прот. І. Куліша.

Жалобна трапеза відбулася в Голідей Інн.

Всім сердешно дякую!

Вічна їй пам'ять!

Муж – о. протопресвітер ТЕОДОР ФОРОСТІЙ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 19 лютого 1999 р. відійшла від нас у вічність наша
найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ СОФІЯ ПЕРФЕЦЬКА

Ми невимовно вдячні родині, приятелям і знайомим, які своєю участю у похоронних відправах вшанували пам'ять покійної.

Ласкаво дякуємо всім, які надіслали вислови співчуття, квіти та вінки, замовлені Служби Божі, та щедрі дари на Український Музей.

Наша глибока подяка належить о. деканові Якову Мельникові, парохів церкви Благовіщення, за усі похоронні відправи у Філядельфії.

Щиро дякуємо о. Лабінському за відправлення панахиди над могилою на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Складаємо сердечну подяку о. Іванові Чировському за відвідини покійної в шпиталі та за відправлення поминальної Святої Літургії в церкві Успення в Маямі, Фльорида.

Надзвичайну подяку складаємо Анні Максимович, голові 43 Відділу СУА, за зворушливі слова висловлені про Покійну після панахиди та проф. Таїсі Богданській за теплий спогад під час тризни.

Ласкава подяка рівнож належить мгр. Лідії Гладкій за переведення збірки у Маямі на Український Музей в Нью-Йорку.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

Таня і Стефан Гарві, Марта і Давид Нюенгавс, Марія, Лев, Андрій і Уляна Перфецькі, Відділ Іноземних Мов університету Ла Саль, учителі школи „Н. А. Brown“.

НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ пожертвували:

І. Мельник-Гаврилук, Ю. і П. Савчак, І. Скульська, М. Лабунька, Л. і Ю. Дихдала, д-р Я. і М. Яримович, В. Пак, Ю. і О. Головач, М. Харина, Б. і М. Татунчак, О. і І. Білик, Т. & W. Neuenhaus, J. & J. Harvey, C. McGrath, M. Wojcik, J. & B. Sweeder, N. Giordano, D. Lehr, S. & E. Andrilli, Staff of the Campus Ministry Center at La Salle University.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

1,000 дол.	Б., Ю. і Х. Перфецькі, Т. і С. Гарві та М. і Д. Нюенгавс;
125	Л. і М. Перфецькі та К. Кривоус;
по 100	В. і Л. Базарко, Н. і М. Базарко, д-р Ю. і д-р М. Дицьо, І. Кравців та Ж. Скальська, В. і Д. Кульба, д-р Я. і С. Рожанковські, Б. і Х. Сенік, д-р Ю. і д-р Л. Стефанівські, Б. і М. Татунчак, д-р О. Фільварків, М. Ковальчук;
по 50	Р. і В. Андрейчик, І. і З. Боднар, В. і Л. Гладкі, С. і Т. Головнич, О. Гной, Б. Дурбак, І. і М. Гилл, П. Книш, Р. і Л. Книш, К. Ковшевич, С. і Д. МекКей, З. і У. Мазуркевич, І. і Л. Пак, А. Пак-Ковар і В. Ковар, У. Прокопишин, О. Смаль;
по 25	Т. Богданська, Б. і Е. Лужняки, А. Івашко, В. Пак, Р. Книш мол., Д. Тарашук, М. Тершаковець, Р. і М. Ференц, Р. і М. Циган, Т. і М. Угорчак, Б. і В. Андрушків;
по 20	Д. Миськів, О. і Н. Татунчак, Є. і Д. Жарські, М. Цап, Ю. і О. Головач, Б. і К. Коженьовські;
по 10	о. М. і Ю. Добош.
Разом	3,380 дол.

Муж – БОГДАН ПЕРФЕЦЬКИЙ
син – ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА при ОУА „САМОПОМІЧ“ в НЬЮ-ЙОРКУ повідомляє, що в суботу, 3 липня 1999 р. відійшов у вічність учитель в Україні, в таборах, а від 1949 р. до 1983 р. – учитель в Школі Українознавства при ОУА „Самопоміч“

бл. п.

ІВАН БЛИЗНАК

Велика втрата для школи і всього громадянства,
бо відійшла людина невтомної праці.

Школа висловлює щирі співчуття
опечаленій дружині покійного і його родині.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Ділимося болючою вісткою, що у четвер, 3 червня 1999 р. відійшла
від нас наша дорога і незабутня МАМА

бл. п.

МАРІЯ СОДОМОРА БАЧИНСЬКА

нар. 29 січня 1911 р. у Підгайцях, Тернопільська область.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено в церкві Царя Христа у Філядельфії.
ПОХОВАНА покійна 7 червня 1999 р. поруч свого чоловіка бл. п. д-ра Володимира Бачинського на цвинтарі св. Марії на Fox Chase.

В глибокому смутку залишились:

син – БОРИС
доні – ВАВА
– УЛЯНА

Пожертви в пам'ять покійної просимо складати на
Львівську Богословську Академію
c/o Ukrainian Catholic Education Fund, 2247 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що в неділю,
6 червня 1999 р. в Anaheim, CA, після короткої недуги,
упокоївся в Бозі на 81-му році життя

бл. п.

ПЕТРО БІЛИЙ

народжений в Пенсильванії.

ПОХОРОН відбувся 11 червня 1999 р. в Morgantown, WV.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

з Панахидою

в суботу, 7 серпня 1999 р. о год. 10-їй ранку
в церкві Різдва Пресвятої Богородиці, 5154 De Longpre Ave.,
Los Angeles, CA.

Поминальний обід відбудеться в церковній залі.

Про молитви за упокій його душі просять:

дружина – МАРУСЯ
сини – МАРКО
– РОМАН ХІЧ з дружиною GISELA
доньки – НАДЯ LANE з чоловіком JOE
– ІРЦЯ ЗАХАРЧУК з чоловіком БОГДАНОМ
внуки – МИКОЛКА і ДАНИЛКО ЗАХАРЧУК
сестра – АННА АВЕКІЯН
тесть – ІВАН КАЧАЙЛО
родини – БІЛИХ в Morgantown, WV
– БРЮШЕНКО в Elmhurst, IL

Calls to UKRAINE
\$0.33 per/min
Any time

Great domestic rates. Great rates to other countries (Russia \$0.29, Germany \$0.12, ...). We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 25 c/min.

For information call Long Distance POST:
www.idpost.com **1-800-449-0445**

Фірма „КАРПАТИ“
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man)
Василь Чолак. Тел.: (718) 937-6821
Beeper (917) 491-6150

ARKA Company
DEPARTMENT STORE

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

Фірма ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 1999 рік!
тел: 1-800-265-9858

Понад 30,000 читачів тижнево читають рекламу у „СВОБОДІ“

ОГОЛОШУЙТЕСЯ! ЦЕ ПРАЦЮЄ!

Оголошення приймаються від понеділка до п'ятниці

Tel.: (973) 292-9800 ext. 3040 • Fax.: (973) 644-9510

E-Mail: svoboda@worldnet.att.net

Поштою: SVOBODA

2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

EURO DIRECT – НАЙКРАЩИЙ МІЖНАРОДНИЙ ПЛАН ТЕЛЕФОНУЙТЕ В УКРАЇНУ ТІЛЬКИ ЗА 34.9 ц. за хв.

24 години на добу, 7 днів на тиждень

Виберіть один із двох планів:

1. Телефон із кодом доступу.

Код доступу 1-800-964-5110, почекайте на сигнал, тоді наберіть число телефону.

Ціни: з Україною – 34.9 ц/хв.; з Росією – 40 ц/хв., із Польщею – 29 ц/хв.; із Ізраїлем – 21 ц/хв., із Німеччиною – 24 ц/хв.; з Англією – 10 ц/хв., із Угорщиною – 22 ц/хв.

Додаткова місячна оплата – тільки 99 ц.!

2. Прямий набір (без коду доступу)

Тільки 8.9 ц/хв. в США

Ціни: з Україною – 39 ц/хв.; з Росією – 49 ц/хв., із Польщею – 33 ц/хв., із Ізраїлем – 21 ц/хв., із Німеччиною – 16 ц/хв., з Англією – 9 ц/хв., із Угорщиною – 24 ц/хв.

Додаткова місячна оплата – тільки 1.50 дол.

Телефонуйте безкоштовно: 1-877-569-3876. Ми говоримо українською мовою щодня від 9-ої рано до 9-ої вечора.

Internet: www.eurodirect1.com. Шукаємо також агентів для розповсюдження нашої програми у вашій громаді. Високі заробітки та безплатний вишкіл.

Крім того, за 100 дол. заплачених заздалегідь можна отримати телефонічну картку на 180 хвилин телефонічних розмов з України до США!

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНСІОН в ПРАЗІ

приймає гостей

говоримо українською

і англійською мовами

Адреса:

PENSION PETYNKA на PETYNCE 100,

169 00 Praha 6, Czech Republic

Telephone: 011 420 2 24 315 492

Fax: 011 420 2 24 317 081

• РОЗШУКИ •

Пошукую мою сестру по батькові, **МАРІЮ АРТИШКО**. Наш спільний тато, виїхав до Канади в 40-их роках і там одружився вдруге з моєю матір'ю. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати Email:

sia@mts.net або

телефонувати (204) 389-3847

• ДО ВІНАЙМУ •

Молода професор шукає помешкання в околиці Hempstead, NY.

Тел.: (732) 846-4847

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ГАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12, Ципан Богдан. Тел.: 03422-42788

НОВІ ВІДЕО-КАСЕТИ з України

АПОН- 7799

Бойківське весілля і Карпатське весілля

АПОН-7801

Тарас Шевченко, поет
Іван Мазепа, Гетьман України
Григорій Орлик, славетний генерал

АПОН -7797

Св. Літургія
править Папа Римський Іван Павло II
в Базилиці св. Петра в Римі

Ціна 25 дол. за кожну касету

Писати:

APON RECORD Co. Inc.

P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.

Tel.: (718) 721-5599

Ми можемо перегравати ваші приватні відео касети з європейської на американську систему. Ціна 25 дол.

• ПРАЦЯ •

Пошукуємо чоловіка до опіки старшого чоловіка в околиці Нью-Йорку. Просимо писати на адресу:

P.O. Box 543, Windsor Locks, CT 06096

ПОСИЛКИ, ГРОШІ, ХАРЧІ З КАТАЛОГУ

до рук адресата
в УКРАЇНУ, БІЛОРУСЬ, МОЛДОВУ, РОСІЮ
ТА КРАЇНИ ПРИБАЛТИКИ

КОРАБЛЕМ ЛІТАКОМ
\$0.79/лб \$1.99/лб

Кожна одинадцята посылка - безкоштовно!

По бажанню замовника забираємо пакки з хати

European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service

Tel.: (908) 805-9664

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

VATRA
INTERNATIONAL

76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK

NJ. 08880

Офіційний представник фірми **miem**

KARPATY
Export Import Ltd.

GUARANTEED DELIVERY

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189

гроші, речові пакки,
харчові пакки,
листи та документи

до рук адресата в Україну
та інші держави *без мита*

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ

КВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ
МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВІЗИ

Selfreliance UA

Самопоміч UA

Federal
Credit
Union

Кредитова
Спілка

Потребуєте фінансову допомогу?

Особисті
ПОЗИКИ
до \$20,000.00*

* якщо кваліфіковані

Прошу звертатись до позикового відділу за подробицями.

Ви і Кредитівка - Яка чудова спілка!

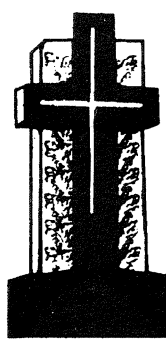
OFFICE HOURS: Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 to 12:00 Noon • Mon. - Closed

Main Office: Tel (973) 373-7839 • Branch Office: Tel (973) 451-0200 • Virtual Office: selfreliance.org

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

World Wide Web - WWW.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059

РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(908) 647-7221 • (908) 647-3492

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА В ГАМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами

на цвинтарі в Бавнд Бруку і

перенесенням Тлінних Останків

з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(908) 964-4222

(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568